

Møte fredag den 5. desember 2014 kl. 9

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 24):

1. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2015, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2014–2015), jf. Prop. 1 S (2014–2015))
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2015 vedkommende Olje- og energidepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Innst. 9 S (2014–2015), jf. Prop. 1 S (2014–2015))
3. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2014 under Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Innst. 75 S (2014–2015), jf. Prop. 26 S (2014–2015) og Prop. 27 S (2014–2015), kap. 3595)
4. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2014 under Olje- og energidepartementet (Innst. 76 S (2014–2015), jf. Prop. 33 S (2014–2015))
5. Referat

Presidenten: Det foreligger en rekke permisjonssøknader:

- fra representantene Jan Arild *Ellingsen*, Sverre *Myrli* og Hans Olav *Syversen* om permisjon i tiden fra og med 8. desember til og med 10. desember – alle for å delta i Transatlantisk forum med NATOs parlamentariske forsamling i Washington
- fra representantene Åsmund *Aukrust*, Tina *Bru*, Rigmor Andersen *Eide*, Ola *Elvestuen*, Oskar J. *Grimstad* samt den møtende vararepresentant for Oslo, Ingunn *Gjerstad*, om permisjon i tiden fra og med 8. desember til og med 12. desember – alle for å delta i høynivådelen av den 20. partskonferanse under FNs klimakonvensjon og det 20. partsmøtet under Kyotoprotokollen, i Lima
- fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om permisjon for representanten Kenneth *Svendsen* i tiden fra og med 8. desember til og med 12. desember for, som leder av Stortingets IPU-delegasjon, å delta i parlamentarikermøtet under den 20. partskonferanse under FNs klimakonvensjon, i Lima

Disse søknadene foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra andre vararepresentant for Oslo, Olivia Corso *Salles*, foreligger søknad om fritak for å møte under representanten Heikki Eidsvoll Holmås' permisjon i dagene 8. og 9. desember, av velferdsgrunner.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Akershus fylke: Are *Helseth* og Anne *Odenmarck*
For Møre og Romsdal fylke: Mette *Hanekamhaug* og Steinar *Reiten*

For Nordland fylke: Dagfinn Henrik *Olsen* og Greta Johanne *Solfall*

For Oslo: Olivia Corso *Salles*, Pål Yasin *Ezzari*, Guri *Melby* og Anne Kathrine *Skjørshammer*

For Rogaland fylke: Sissel Knutsen *Hegdal*

Presidenten: Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet, om nødvendig, fortsetter utover kl. 16.00.

Sak nr. 1 [09:04:58]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2015, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2014–2015), jf. Prop. 1 S (2014–2015))

Martin Kolberg (A) [09:05:35] (komiteens leder): Vi skal nå behandle kontroll- og konstitusjonskomiteens budsjett, som er rammeområde 14. Dette er, som Stortinget kjenner til, en av de minste rammene, og antakelig den minst kontroversielle.

Bevilgningene på denne rammen omfatter Det kongelige hus og Stortinget og dets underliggende organer, og utgjør til sammen 2,2 mrd. kr. En samlet komité står bak tilrådingen, og komiteens merknader er enstemmige.

Jeg er saksordfører for budsjettkapitlene til Stortinget og Riksrevisjonen, og la meg kort si noe om dette.

Bevilgningene til Stortinget utgjør i overkant av 1,4 mrd. kr. De største postene er driftsutgifter, større utstyrskjøp og tilskudd til partigruppene. Det er beregnet at det vil koste 875 mill. kr å drifte Stortinget neste år. Videre er posten for større utstyrskjøp og vedlikehold stor denne gangen, på nærmere 350 mill. kr, noe som skyldes det omfattende arbeidet med å rehabilitere Stortingets lokaler i Prinsensgate.

Det er viktig for oss alle at vi har et veldrevet og vel-fungerende storting. Stortinget er arbeidsplass for representanter, partigrupper og administrasjonen. I tillegg er det en viktig møteplass for en lang rekke interesser: skoleklasser, besøk fra inn- og utland osv. Men først og fremst er Stortinget landets viktigste institusjon og landets viktigste bygg, og i dette jubileumsåret har vi virkelig grunn til å være stolte av vårt storting.

Jeg vil derfor fra mitt ståsted benytte anledningen til å berømme det flotte arbeidet som er lagt ned i tilknytning til 200-årsjubileet for Grunnloven. Som leder av kontroll- og konstitusjonskomiteen har jeg hatt gleden og æren av å delta på en rekke arrangementer. Det har vært både inspirerende og lærerikt. Med jubileet har man lyktes med å gjøre folk bedre kjent med de viktige hendelsene på Eidsvoll for 200 år siden og Grunnlovens betydning for det samfunnet vi møysommelig har bygget opp i løpet av disse 200 årene.

Jeg tillater meg å minne om at også kontroll- og konstitusjonskomiteen arbeidet hardt for å bidra til jubileet i forkant av 17. mai, da komiteen behandlet forslagene om modernisering av språket i Grunnloven og nye bestemmelser om menneskerettigheter. Vi kunne dermed feire selve jubileet med en språklig og innholdsmessig oppdatert grunnlov, som kan nå ut til langt flere enn det som tidligere har vært tilfellet.

Så til Riksrevisjonen. Det er vel kjent at det er Stortingets største eksterne kontrollorgan, som skal bistå oss i å utføre den parlamentariske kontrollen. Dette er en formidabel oppgave, som vi som parlamentarikere ikke er i stand til å håndtere alene. Riksrevisjonen leverer 12–13 forvaltningsrevisjonsrapporter hvert år, og i tillegg en rapport om det statlige eierskapet og en rapport om regnskapsrevisjonen, der hele statsforvaltningen har vært under lupen. Dette er solide og faglig tunge rapporter, og utgjør ryggraden i kontrollkomiteens arbeid. Noen kan til tider mene at Riksrevisjonen går for omfattende til verks, men vi ser stadig eksempler på at Riksrevisjonen bidrar til at forvaltningen forbedrer seg – og det er nettopp det som er poenget.

Komiteen har i inneværende år holdt kontrollhøringer i tre saker fra Riksrevisjonen. Vi ser fram til flere interessante og utfordrende rapporter fra Riksrevisjonen også i 2015, og slutter oss til forslaget til bevilgninger til Riksrevisjonen.

Komiteens budsjetttramme omfatter også bevilgninger til de øvrige av Stortingets underliggende institusjoner.

Sivilombudsmannen er Stortingets tillitsmann, og fører kontroll med at det ikke begås urett mot den enkelte borger. Ombudsmannen har en viktig funksjon i vårt samfunn, og vet nok bedre enn de fleste hvor forvaltningen svikter eller kommer til kort – det er en viktig rolle. Vi ser gjerne at ombudsmannen sender flere meldinger til Stortinget.

EOS-utvalget har den krevende jobben med å føre kontroll med de såkalte hemmelige tjenester – også dette er en svært viktig demokratisk kontroll. Vi ser at budsjettet for 2015 tar høyde for at utvalget og dets sekretariat er i vekst. Det er store utfordringer for og stor oppmerksomhet mot landets etterretnings- og sikkerhetstjenester, og det er betryggende å ha et solid kontrollorgan som hele tida følger med på at tjenestene opererer innenfor det rammeverket som Stortinget har gitt i lov og instruks.

Ombudsmannen for Forsvaret gjør et viktig arbeid for å sikre rettighetene til vernepliktige og personell i Forsvaret. Gjennom besøk og klagebehandling bidrar ombudsmannen til å effektivisere Forsvaret.

I 2015 skal det opprettes en ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter. Det bevilges i dag 9,3 mill. kr til denne institusjonen, som organisatorisk skal ligge under Stortinget og være lokalisert til og administrativt tilknyttet Sivilombudsmannen. Vi ser fram til at denne institusjonen kommer i gang, og slutter oss til forslaget til bevilgning.

På denne bakgrunn anbefaler jeg kontrollkomiteens innstilling slik som den er lagt fram for Stortinget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Sak nr. 2 [09:11:48]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2015 vedkommende Olje- og energidepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Innst. 9 S (2014–2015), jf. Prop. 1 S (2014–2015))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 35 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 30 minutter, Høyre 25 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter og Miljøpartiet De Grønne 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne for hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Ola Elvestuen (V) [09:13:08] (komiteens leder): Først vil jeg takke komiteen for arbeidet, og spesielt samarbeidspartiene Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti for den enigheten som vi nå har kommet fram til i komiteen, og den fleksibiliteten som er utvist. Spesielt vil jeg på vegne av komiteen takke komitésekretæren for det jeg vil kalle fantastisk hjelp og bistand under denne prosessen.

Jeg tror først det er viktig å sette den debatten vi har i dag, inn i et større perspektiv. Forskere fra FNs miljøprogram, UNEP, estimerer at vi deler jorda med om lag 100 millioner andre arter. Under 2 millioner av disse er beskrevet i dag. Og livets mangfold forsvinner raskt. I dag dør arter ut i et tempo som er opptil 1 000 ganger høyere enn naturlig. FNs miljøprogram har estimert at det hver dag forsvinner mellom 150 og 200 arter på verdensbasis. Bare på Norsk rødliste er nesten 2 400 arter truet.

Samtidig viser vitenskapelige funn fra FNs klimapanel, IPCC, at trenden med økende globale CO₂-utslipp må snus i løpet av nærmeste framtid dersom vi skal klare å unngå alvorlige klimaendringer. Viktige politiske grep må tas så raskt som mulig for å gjøre det mulig å redusere verdens samlede utslipp av klimagasser med mellom 50 og minst 80 pst. innen 2050. Dette er dramatiske tall – 50 pst. innen 2030.

Jeg mener at statsbudsjettet som ble vedtatt, er et svar på disse problemene og utfordringene. Det er ikke hele svaret, ikke et godt nok svar – da mener jeg vi måtte vedtatt Venstres alternative budsjett – men et svar som danner et godt grunnlag for arbeidet det neste året. Budsjettet er blitt betydelig styrket etter det første framlegget fra regjeringen. Det er en økning på miljø og klima på nærmere 1,9 mrd. kr, hvor det er en betydelig sat-

sing på kollektivtransport og miljøvennlige transportløsninger.

For næringslivet innebærer budsjettet en betydelig styrking av både Enova og miljøteknologiordningen, to særdeles gode og målrettede ordninger som bidrar til å redusere klimagassutslippene fra norske bedrifter. Jeg vil også berømme regjeringen for at den la fram forslag om å endre avskrivningsreglene for vindkraft, slik at også norske bedrifter nå kan være konkurransedyktige i forhold til de svenske på det feltet og vi får en økt utvikling og utbygging av klimavennlig kraft også i Norge.

Det brukes i budsjettet – og det må være en del av det store bildet – 879 mill. kr ekstra på kollektivtrafikk, inkludert 325 mill. kr til kollektivtransport i byområdene og 498 mill. kr til jernbane utover regjeringens forslag. Naturvern og biologisk mangfold styrkes i budsjettet med 350 mill. kr, inkludert en økning i skogvernsatsingen på 210 mill. kr. Dette er viktig, det er fortsatt bare om lag 2,6 pst. av den norske skogen som er vernet, og det er et viktig arbeid som må føres framover.

Samarbeidspartiene har et betydelig tilslag og økning i budsjettene som angår villaks. Det gjelder både kalking og bekjempelse av gyrodactylus, med laksesperre i Driva og en satsing i Rana-området. Jeg vil også ta med – med stor glede – at vi har den første bevilgningen til etablering av laksesentre. Det er ekstremt viktig både i Tana og i Namsen for om mulig å få en bedre lokal forvaltning av villaksstammen.

Jeg er også glad for at vi nå har en direkte bevilgning til Runde Miljøsentere. Det er mye ukjent om sammenhengene i havet, og dette er et senter som kan bidra i det arbeidet som gjøres, i seg selv, men også slik at høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner får en møteplass hvor de kan bruke og utnytte de fasilitetene som er der.

Så har vi for første gang en bevilgning for å bekjempe marin forsøpling, et stort internasjonalt problem, der vi nå har 10 mill. kr for å starte det arbeidet også mer systematisk fra Norge. Truede arter og naturtyper styrkes med 20 mill. kr i avtalen, miljøovervåkning med 25 mill. kr. Jeg vil gjerne også ta med at vi sikrer fortsatt satsing på romprogrammet Copernicus, som også er et viktig miljøtiltak, både i Norge og ellers i Europa.

Jeg vil ta med til slutt at kulturminnevernet styrkes – både fartøyvern og kulturminnevernet generelt – og miljøorganisasjonene får ikke kutt. Jeg vil helt til slutt ta med friluftsliv, en satsing på 10 mill. kr, som er riktig å gjøre i det som er Friluftslivets år – 2015.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åsmund Aukrust (A) [09:18:45]: Jeg har lyst til å bruke denne replikken til å rose Venstre, både for å ha vært så tydelige på at det regjeringen la fram, rett og slett ikke var godt nok, og for å ha rettet opp en del av det som var et dårlig utgangspunkt. Statsbudsjettet viser virkelig at regjeringen er et ytterpunkt i miljøpolitikken, eller som Trine Skei Grande sa det i valgkampen: Fremskrittspartiet er ikke bare på en annen planet, men i et annet univers i klimapolitikken.

Nå skal regjeringen legge fram sine internasjonale klimaforpliktelser fram mot 2030. Det er veldig uklart hvor regjeringen vil lande. Det eneste som vel er klart, er at det er mulig å få til noe mer offensivt i denne sal basert på et annet flertall enn det regjeringen tilhører. Så mitt spørsmål til Elvestuen er om han og Venstre vil være med og kreve at Stortinget på en formell måte blir involvert i arbeidet med innleveringen av våre internasjonale klimamål.

Ola Elvestuen (V) [09:19:38]: For det første tror jeg ikke at jeg er helt enig i premisset. Er det én ting vi har sett det siste året, er det at vi har et taktskifte i miljøpolitikken, og det er et taktskifte spesielt i klimapolitikken. Det er faktisk det nye borgerlige flertallet som gjør at vi nå har en satsing. Vi gjennomfører et grønt skatteskifte i dette budsjettet som vi ikke har vært i nærheten av med forrige regjering, og man har en dynamikk som man heller ikke har sett de siste åtte årene.

Når det gjelder klimamål, har jeg tro på at vi også der skal klare å komme fram til en offensiv enighet. Men jeg er helt enig med representanten i at dette må til Stortinget, og det er Stortinget som må vedta de formelle målene som også skal meldes inn til FNs klimapanel. Og vi må i hvert fall som et minimum legge oss på en målsetting tilsvarende det EU har – etter Venstres mening i tillegg til at vi må ha en offensiv tilnærming til det internasjonale arbeidet som Norge kan gjøre utover det vi skal forplikte oss til å kutte her.

Marit Arnstad (Sp) [09:21:00]: Vi behandler et budsjett som det har blitt mindre uenighet om – det må vi erkjenne – fordi Venstre og Kristelig Folkeparti har klart å bevege Høyre og Fremskrittspartiet i riktig retning, sjøl om det på mange områder fortsatt er ting som burde ha vært gjort på en annen og langt bedre måte enn det regjeringen foreslår.

Vi kommer til å ha mange diskusjoner framover om klimapolitikken og ulike deler av den, og et av de punktene vi kommer til å snakke om, er hvordan oljefondets rolle skal være når det gjelder klima. Et ekspertutvalg – som Venstre og Kristelig Folkeparti har ventet på – sa i går at en skal bruke eierskapsutøvelse i stedet for å trekke oljefondet ut av kull. Men Terje Breivik fra Venstre har jo sagt at Venstre står fast på at den beste løsningen er den de sto for i fjor, nemlig å trekke seg ut av kullskapskapene.

Spørsmålet er: Synes Venstre det er greit med eierskapsutøvelse i stedet for å trekke seg ut? Og hvis en vil trekke seg ut av kull i oljefondet: Når har Venstre tenkt å stemme for det?

Ola Elvestuen (V) [09:22:08]: Det er nettopp Venstres posisjon i Stortinget som gjør at vi i det hele tatt har denne debatten. Senterpartiet har jo sittet åtte år i regjering og ikke vært villig til å ta diskusjonen om vi skal bruke oljefondet mer aktivt i en klimaretning. Så det at vi nå har den prosessen, er et utslag av valget i fjor.

Venstre er godt fornøyd med at vi har et ekspertutvalg. Nå får vi den første rapporten, og så skal vi ha en høringsrunde på den – som er veldig viktig – og når den er i gang, skal man selvfølgelig med grundighet gå inn i det, og ha avstemninger også i Stortinget.

Fra Venstres side er det helt klart at man skal trekke seg ut av kull, og vi mener at man skal se videre, at man også skal se på olje- og gasselskaper. Hvis man ikke skal gjøre det, må man ha en miljøbegrunnelse for hvorfor man ikke trekker seg ut, nemlig at man er med på å drive bedriften i en mer klimavennlig retning, eller at bedriften i seg selv driver i en mer klimavennlig retning.

Dette er en historisk og veldig god prosess som vil kunne gi et resultat som har betydning langt utover Norges grenser – med det som jo er landets viktigste muskel internasjonalt.

Rasmus Hansson (MDG) [09:23:29]: Norsk klimapolitikk har vært preget av mye snakk om målsettinger og det faktum, som alle kjenner godt til, at det ikke blir levert på de målsettingene. Klimakuttene, utslippskuttene, kommer ikke.

Alle regjeringer har stort sett vært bedre enn forrige regjering i form av litt flere investeringer på miljøsidene, litt flere nye tiltak osv., og har sånn sett kunnet slå seg på brystet med framgang.

Venstre representerer et regjeringssamarbeid som gjør det samme: viser til gode tiltak, hevder at de kommer til å snu trenden, men de er fortsatt i samme norske tradisjon: ikke å dokumentere på noe område og ikke å forplikte seg på noe område når det gjelder hvor mye utslippskutt vi skal få, ved hjelp av hvilke virkemidler og når.

Så spørsmålet er: Hvordan vil Venstre sørge for at vi denne gangen kan måle om løftene om utslippskutt faktisk lar seg realisere?

Ola Elvestuen (V) [09:24:42]: Måling skjer jo. Vi får rapporter hvert år fra Statistisk sentralbyrå om resultatene. De kommer nå til våren også.

Så er jeg ikke enig i at det ikke gjøres store grep. Særlig på transportsektoren gjøres det et stort grep med et grønt skatteskifte. Med de elbilfordelene vi har fra tidligere, er vi helt ledende i verden. Det vi nå gjør med ladbare hybrider, det vi gjør med biodrivstoff, det vi gjør med biogass, er noe som vil få økt betydning i årene framover. Og det er helt klart at med dette ligger Norge helt i front internasjonalt. Det har også en betydning utover landets grenser gjennom at man er et godt eksempel.

Det Venstre helt konkret jobber etter nå, med fast blikk, er 2020-målene, som er å få landet ned på 46,7 mill. tonn, som ligger i klimaforliket. Det er vanskelig, men Miljødirektoratet har vist at det fortsatt er mulig. Det er også nødvendig for å ha mulighet til å nå en reduksjon på minimum 40 pst. fram mot 2030.

Rasmus Hansson (MDG) [09:25:44]: Dette er nok en gang en opprømsing av de gode tiltakene.

Spørsmålet er: Hvordan vet Venstre og regjeringen at økt veibygging, overgangen til godstransport på skip, fortsatt høy oljesatsing og en grunnleggende oljeavhengighet i det norske samfunnet, ingen restriksjoner på fossilbiler, osv., ikke vil oppveie eller til og med motvirke de gode miljø- og klimatiltakene som man går inn for?

Ola Elvestuen (V) [09:26:24]: For det første er forskjellen på Venstres miljøpolitikk og Miljøpartiet De Grønnes miljøpolitikk at Venstre gjennomfører dette. Dette legger vi fram, og vi får det til – akkurat som vi har fått det til tidligere, på lokalt plan, med Oslo som eksempel. Det er ikke bare statsbudsjettet som er avgjørende.

Når det gjelder bilbegrensende tiltak, er det mye viktig som gjøres også i de ulike kommunene rundt omkring i landet.

Vi er ikke enig i at dårlige veier nødvendigvis er god miljøpolitikk – vi må se alt i en sammenheng. Det ligger også en betydelig satsing på jernbane i budsjettet. Også der legger vi oss på nesten det nivået som jernbanen klarer å håndtere i dag, og dette må fortsette i årene framover.

For å få godstransport over på skip må vi bruke den lærdommen vi har fra omleggingen av veitransporten, også for å få skipstrafikken renere. Vi må også gjøre den mer konkurransedyktig i forhold til tungtransport på vei.

Man vil aldri kunne gi alle svarene på forhånd – det vil heller ikke Miljøpartiet De Grønne kunne gjøre. Det som er viktig, er at man setter i gang med konkrete tiltak som gir en effekt lokalt – og så vise vei internasjonalt.

Terje Aasland (A) [09:27:47]: Representanten Elvestuen uttrykte stor glede over det borgerlige flertallets klimaprofil og sa at det nå var et taktskifte i klimaprofilen. Jeg registrerte betydelig vrede, nærmest sinne, fra Venstres representanter da statsbudsjettet ble lagt fram, på grunn av den manglende klimaprofilen i det statsbudsjettet regjeringen la fram.

Da er mitt spørsmål: Er representanten Elvestuen enig i at det budsjettet denne regjeringen la fram, var svært dårlig med tanke på klima?

Ola Elvestuen (V) [09:28:28]: Det vi var tydelige på da budsjettet ble lagt fram, var at det ikke var forslaget som var lagt fram, som var avgjørende. Det er det som vedtas i Stortinget, som er det helt avgjørende. Når det gjelder dette budsjettet som nå vedtas i Stortinget, mener jeg at det er offensivt, spesielt på klima. Vi gjennomfører tiltak som det ikke har vært vilje til å gjennomføre i de siste årene. Det viktige for Venstre er å se på hva partier faktisk er villige til å gjøre, og ikke bare hva partier er villige til å si. Det avgjørende nå er det som faktisk vedtas, som skal gjøres til neste år, og da tar vi et betydelig steg i riktig retning med dette budsjettet.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Terje Aasland (A) [09:29:36]: For Arbeiderpartiet er et samfunn med små forskjeller og store muligheter for den enkelte et mål. Dessverre ser vi at denne kvaliteten utfordres. De med minst skal gi, slik at de med mest kan få. Det tas i feil retning.

I vårt budsjettforslag har vi valgt å fokusere på de verdiene vi mener er viktige for folks framtid. Vi satser på friluftsliv, natur og gode opplevelser. Vi legger inn en betydelig satsing på tiltak mot flom og skred og på klimatil-

pasning for mer trygghet. Vi satser mer på skog, skogvern og skogplanting. Vi vil ivareta naturmangfoldet. Vi foretar en betydelig styrking av miljøteknologiordningen, og vi vil bistå de gode ideene som kan skapes. Vi satser mer på klimateknologi og avlaster bedriftenes risiko. Vi satser på utslippsreduksjoner i bilparken og vil gjøre klimariktige valg enklere. Vi satser på kollektivtransport i storbyene og styrker mobiliteten. Vi satser mer på verdiskaping og energiproduksjon i en grønn framtid, og vi vil gjerne forstå mer av kunnskapens mange muligheter i en oljesektor som kunnskapsmessig vil være avgjørende for vår vei inn i lavutslippssamfunnet.

Vi har på mange områder fått fram mange sammenfallende interesser gjennom komitébehandlingen, og jeg vil også takke komiteen for konstruktivt samarbeid i en tid jeg tror de fleste har opplevd som krevende. Men jeg vil også benytte anledningen til å understreke at regjeringen med sitt opprinnelige budsjettforslag er de som står lengst vekk fra komitéinnstillingen. Regjeringen har valgt å plassere seg som et ytterpunkt i den nasjonale energi-, miljø- og klimadebatten. Det er spesielt, og vi har sett at det er svært krevende. Vi har dessverre merket oss at begrepet «næringsnøytralitet» igjen er i bruk – det i en tid da lavkonjunkturen preger den petroleumsrelaterte delen av norsk næringsliv. Regjeringen har tatt et aktivt valg om å være passive, et valg som ikke akkurat får vår tilslutning.

Når vi nå går inn i julefeiringen, er det mange i norsk leverandørindustri som er bekymret for framtiden og for jobbene sine. Arbeiderpartiet er også bekymret for situasjonen i petroleumssektoren. Det kommer også til uttrykk gjennom vår behandling av budsjettet. Ut fra den situasjonen er det grunn til å stille spørsmål ved om oppsigelser og eventuelle permitteringer kan gå på bekostning av nødvendig vedlikehold og sikkerhet. Vi ber derfor regjeringen være særlig oppmerksom på dette. Vi mener videre at det kan være hensiktsmessig i en framtid at Oljedirektoratet gis muligheter for å tilegne seg en bredere kompetanse – for å kunne ta flere oppgaver og bl.a. følge opp kontraktsløpene som skjer på norsk sokkel. Vi tror dette kan være viktig både for norsk oljeserviceindustri og for å redusere kostnadsbildet på norsk sokkel.

Johan Sverdrup-utbyggingen er den største investeringen som skal foretas på norsk sokkel på kanskje mange tiår. Oppdragsporteføljen som følge av denne enkeltinvesteringen er helt avgjørende for norsk leverandørindustri. I tillegg vil det i denne stortingsperioden tas flere viktige investeringsbeslutninger. Standardisering av kontrakter er ett av flere viktige virkemidler som underbygger konkurransen, men samtidig reduserer kostnadsnivået på norsk sokkel. Et annet forhold er at man i en lavkonjunkturfase burde klare å opprettholde et høyt vedlikeholdsnivå for å utnytte en situasjon med mindre prispress. Dessverre ser vi ikke spor av slike beskrivelser i budsjettet eller i flertallets føringer i innstillingen. Arbeiderpartiet mener at man nå må få opp en debatt om hvordan man kan utnytte kunnskapene i petroleumssektoren til videre aktivitet, men også hvordan man kan konvertere den fantastiske kunnskapen over på andre områder. Vi har et forslag som støttes av Senterpartiet og SV, hvor vi ber regjeringen gjennomgå situa-

sjonen for norsk leverandørindustri, og hvor formålet er nettopp å belyse det jeg nå sa.

Det forundrer meg at regjeringspartiene ikke går inn i et slikt forslag, et forslag som kan være med og belyse muligheter og satsingsområder for den største og viktigste næringen i Norge. Ja, forstå det den som kan. Jeg vil invitere til et bredt samarbeid nettopp for å stå best mulig rustet når aktiviteten igjen tiltar. Så på tross av regjeringspartienes avvisende holdning vil jeg utfordre olje- og energiministeren nettopp på dette. Vil olje- og energiministeren på eget initiativ gjennomgå situasjonen, beskrive kompetansen, lete etter muligheter og begrensninger i sektoren og legge fram en sak om dette i tilknytning til revidert statsbudsjett?

I Arbeiderpartiet jobber vi for å finne mulighetene. En av dem er en sterkere satsing på fornybar energi. La meg først si at jeg synes det er positivt at regjeringen har lagt opp til meravskrivninger på vindkraft. Jeg synes derimot det er mindre positivt at man ikke nå har konkludert med hvor stor avskrivningssatsen skal være, og likeledes at vannkraften ikke er inkludert. En meravskrivning på 40 pst. de fire første årene for all sertifikatkraft vil etter vår vurdering være riktig de årene som er igjen av sertifikatperioden.

Kraftkrise var hovedtema for noen ganske få år siden i disse budsjettdebattene. Situasjonen har snudd – vi går mot et betydelig nordisk kraftoverskudd i årene framover. I den forbindelse er det viktig at vi klarer å fokusere på de industrielle mulighetene som følger av dette. Viktig da er forutsigbarhet for CO₂-kompensasjonsordningen, at vi får på plass en enhetlig og likeverdig modell for å beregne nettatariffen for kraftforedlende industri, og at vi gjør et prinsippvedtak om redusert elavgift for grønne datalagringsentre.

I klimapolitikken bygger vi på det som har fungert. Vi tar det videre i vårt budsjettforslag. Mye er gjort, men jeg tror alle erkjenner at ikke nok er gjort. Klimatoppmøtet i Paris i 2015 blir viktig for vår felles framtid. Gjennom mange år har Norge bygd seg opp en rolle som en sterk pådriver med sterke stemmer i internasjonale forhandlinger om klima. Vi skal snart ta stilling til Norges klimamål for 2030. Jeg vil uttrykke uro og bekymring for om regjeringen faktisk har forstått alvoret i det faktum at de utgjør et ytterpunkt i norsk klimadebatt. Jeg vil understreke at regjeringen nok mangler ryggdekning i Stortinget hvis de ikke på en betryggende måte inkluderer Stortinget når klimamålene for 2030 skal fastsettes.

Politikkens vesen er å innfri de forventninger man skaper. Under frontaledebatten i år valgte regjeringen å fokusere på klima. Det var bra. Det gjorde at mange forventet et budsjett med en tydelig klimaprofil. Klimaordene fra frontaledebatten forsvant som dugg for solen i det øyeblikket finansministeren entret Stortingets talerstol. Det skapte selvfølgelig reaksjoner. Zero var blant dem som uttrykte det tydeligst: «Manglende klimalederskap fra statsminister Solberg», skrev de i sin pressemelding. I et forsøk på å parere kritikken sa statsminister Erna Solberg: «Det er tøffere å stå på for klimaet i en regjering hvor noen ikke er så opptatt av det.» Ja, det er utvilsomt riktig, men det er en mager trøst.

Et svært dårlig klimabudsjett er blitt bedre ved hjelp av Venstre og Kristelig Folkeparti. Jeg vil gi honnør for den jobben og den tålmodigheten de har utvist, men jeg tror alle ser at et samarbeid sentrum–venstre knyttet til klimainnsatsen ville gitt et langt bedre resultat. Realiteten er at regjeringen aldri vil legge fram et statsbudsjett hvor klima gis tilstrekkelig prioritet.

Klimaprofilen må initieres fra Stortinget. Det har denne høsten til de grader vist. Norsk klimapolitikk, spesielt med dagens regjering, hadde derfor vært tjent med et nytt bredt forlik i Stortinget, slik at man unngikk omkamp etter omkamp i budsjett etter budsjett. For vi har jo til det kjedsommelige hørt klima- og miljøministeren si at regjeringen vil forsterke klimaforliket. Det er tomme ord – uten innhold. Klimaforliket er uendret, og det ser ut som regjeringen vegrer seg mot å komme til Stortinget og invitere til et nytt.

Skal Norge nå sine mål – innen klima eller på andre områder – må vi bygge videre på et samfunn med små forskjeller og store muligheter. Vi må vektlegge framtidsperspektivet, enten det gjelder energiressursene våre, naturen, miljøet eller klimaet. Denne budsjett høsten har gitt meg liten grunn til å tro at disse verdiene kan ivaretas av en regjering som representerer og praktiserer politikken ytterpunkt.

Presidenten: Skal representanten ta opp forslag?

Terje Aasland (A) [09:38:55]: Det vil jeg svært gjerne.

Presidenten: Da har representanten Terje Aasland tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tina Bru (H) [09:39:17]: Finanspolitisk talskvinne i Arbeiderpartiet, Marianne Marthinsen, åpnet i sommer for at Norge må la de siste oljefatene i modne felt ligge. Marthinsen uttalte til E24 at det som bør diskuteres, er denne haleproduksjonen, som har forholdsvis store utslipp av CO₂.

I petroleumsmeldingen, som ble lagt frem av den rødgrønne regjeringen, slås det fast at en av hovedutfordringene for å oppnå målene i petroleumspolitikken er økt utvinning fra modne felt. Meldingen bruker generelt mye tid og plass på å argumentere for nettopp økt utvinning.

Mitt spørsmål er derfor: Støtter representanten Aasland representanten Marianne Marthinsens vurderinger om at økt utvinning ikke lenger bør være et mål i norsk petroleumspolitik?

Terje Aasland (A) [09:40:05]: Vi har veldig tydelig – både i den innstillingen vi nå behandler og i alle tidligere dokumenter i denne stortingsperioden – understreket at vår petroleumsmelding og de politiske avklaringene vi gjorde der, ligger fast. Jeg synes det er en styrke at vi, som parti, har representanter som tør å ta opp tema som det er viktig å få diskutert, og som en tør å utfordre lite grann på. Det er ingen tvil om at haleproduksjon eller sen-

fasedrift er krevende i et klimaspor. Men vi er tydelig på at god ressursutnyttelse handler også om å utnytte de ressursene som er i feltene, og at feltenes utnyttelsesgrad er ganske vesentlig når det gjelder akkurat dette med god ressursforvaltning.

Vi står fast på det vi hele tiden har sagt, og det er det som kommer fram i den petroleumsmeldingen som vi la fram i vår regjeringstid.

Oskar J. Grimstad (FrP) [09:41:11]: Arbeiderpartiet seier at dei er opptatt av utjamning, og at dei vil ha ulikskapar utjamna. Det ser vi også innanfor det budsjettet vi diskuterer no – utjamning når det gjeld nettutleige, der ein ber om at nettutleige blir utjamna utan å kvantifisere. Vi er nede på 1,7 øre, men likevel er det ikkje godt nok for Arbeiderpartiet.

Representanten Aasland seier at ein må innfri dei forventningane ein skapar. I desse dagar ser vi at denne regjeringa klarar å innfri ei forventning som blei skapt tidleg for 170–180 kraftutbyggarar, som blei lova sertifikat, og som kom inn under sertifikatordninga, og som no slepp å gå frå gard og grunn, fordi denne regjeringa er opptatt å halde lovnader.

Når det gjeld å innfri forventningar som ein skapar, blir spørsmålet: Kvifor kvalifiserte ikkje desse som står i fare for å måtte gå frå gard og grunn, for utjamning, slik at Stortinget kunne halde lovnadene sine?

Terje Aasland (A) [09:42:15]: Nå er vel ikke siste ordet sagt i den saken som representanten Grimstad her viser til. Den skal vel gjennom Stortinget en runde, forhåpentligvis, og så får vi drøfte den når den tid kommer.

Et par elementer: For det første synes jeg det er viktigere å fokusere på framtid enn fortid, fordi framtiden krever at vi tar viktige valg, nettopp for å bygge opp under de mulighetene vi har knyttet til verdiskaping, sysselsetting osv. Da mener jeg det er mye riktigere å fokusere på framtid også når det gjelder fornybar energi. Så jeg kunne egentlig stilt spørsmålet tilbake til representanten Grimstad: Hvorfor vil en ikke være med og foreta en teknologinøytral meravskrivning innenfor sertifikatmarkedet? Hvorfor vil en ikke være med og prioritere vannkraft der, når en kikker inn i framtiden? Jeg har forståelse for at Fremskrittspartiet velger å se på fortiden.

Så til utjevning av nettareffektene: Da Fremskrittspartiet var i opposisjon, var det en betydelig sak også for Fremskrittspartiet. Den saken ble forlatt da de kom inn i regjeringskontorene. Jeg synes det er synd at en ikke evner å trekke ut ulikheter også på nettareffektene i dette landet.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [09:43:37]: På tross av Kristelig Folkepartis budsjettavtale med regjeringspartiene, er det en god del merknader der vi har valgt å stå sammen med Arbeiderpartiet, og det er mye vi er enige om på dette området. Det er likevel én komitémerknad som jeg lurer på hvorfor ikke Arbeiderpartiet var med på, og det omhandler energieffektivisering. Her understreker flertallet behovet for å fastsette et mål for energieffektivisering og at en imøteser en sak til Stortinget om dette. Hva er

grunnen til at Arbeiderpartiet valgte å stå utenfor denne merknaden?

Terje Aasland (A) [09:44:13]: La meg aller først si meg enig med representanten Eide i at Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet har veldig mange sammenfallende interesser i denne budsjettinnstillingen, og det har vi vist i andre viktige saker for landet vårt, ikke minst i saken om elektrifisering knyttet til Johan Sverdrup og Utsirahøyden. Så jeg mener at vi har veldig mange parallelle interesser.

Når det gjelder vårt forhold til å fastsette et mål for energieffektivisering, mener vi at det foreligger et mål for energieffektiviseringen, og at det er et sterkt fokus på det. Men vi får vurdere, når den saken kommer til Stortinget, hvordan vi skal forholde oss til det. Det vi mener uansett er det viktigste nå, er at Stortinget på en god måte blir inkludert i hvordan vi skal fastsette våre klimamål og klimaforpliktelser fram mot 2030, og at vi kan få en så bred tilslutning til det som mulig i Stortinget.

Marit Arnstad (Sp) [09:45:25]: Arbeiderpartiet og Senterpartiet står sammen om mange ting i innstillingen, men det er ett punkt jeg må utfordre Arbeiderpartiet på: I klimaforliket var Stortinget enige om at skog er et viktig tiltak i klimasammenheng, både skogvern og skogplanting. I den sammenheng har også en faglig gruppe utredet spørsmålet om skogplanting og kommet fram til at det er mulig å gjennomføre skogplantingstiltak i et omfang på minst 50 000 dekar, og det er på linje med det laveste ambisjonsnivået i beregningseksemplet fra Klimakur 2020. Problemet er at hvis man ekskluderer Vestlandet og Nord-Norge nord for Saltfjellet – da blir det ingen skogplanting. For den samme gruppa sier nemlig at arealene for skogplanting i stor grad ligger «i områder med liten tradisjon for skogbruk», og mange av de aktuelle eiendommene er små og er plassert på Vestlandet og i Nord-Norge. Hvorfor vil Arbeiderpartiet være med og avlyse skogplanting som klimatililtak?

Terje Aasland (A) [09:46:31]: Det mener jeg at Arbeiderpartiet ikke gjør. Vi har bevilget midler til skogplanting gjennom vårt statsbudsjett – riktignok ligger pengene på Landbruks- og matdepartementets budsjettpost. Men vi mener at skogplanting er et viktig klimatililtak.

Så er det diskusjonen om Vestlandet og området nord for Salten, hvor vi også ser utfordringer knyttet til planting av norsk gran opp mot naturmangfoldet og det å ivareta det som er det naturlige grunnlaget der. Så der har diskusjonen stått. Men vi er for skogplanting som miljøtililtak.

Ola Elvestuen (V) [09:47:22]: Mange av de klimatililtakene som vi vedtar i budsjettet nå – jeg har gått gjennom mange av dem, spesielt innenfor bilsektoren: endring i avgift for biodrivstoff, ladbare hybrider, det vi har gjort tidligere for å fjerne moms på leasing også av elbiler, biogass – er forslag som Venstre har lagt fram i hvert budsjett de siste årene, uten at det førte til noen som helst slags endring da Arbeiderpartiet satt i regjering. Venstre er glad for at dette nå gjennomføres. Vi er også glad for at vi har

bidratt til miljøprofilen i Arbeiderpartiet ved å få Arbeiderpartiet ut av regjeringskontorene, og vi er litt forundret over dette ønsket nå om å dra klimaforliket tilbake i Stortinget med et bredt forlik, siden vi nå må gjennomføre for å nå målene i 2020.

Da lurer jeg på: Hva er det Arbeiderpartiet, av konkret politikk, har endret standpunkt på, som man er villig til å gjøre av klimatililtak nå, som man ikke var villig til å gjøre i regjering?

Terje Aasland (A) [09:48:26]: Jeg tror representanten Elvestuen tydelig kan se at Arbeiderpartiet ikke er et statisk parti. Vi er et dynamisk parti og prøver å utvikle politikk, finne nye områder. Det er ikke sånn at det vi gjorde da vi var i regjering, er det vi alltid skal gjøre i framtid. Vi er opptatt av å finne de gode svarene på de vanskelige spørsmålene. Det mener jeg at vi har klart å gjøre på en rekke områder, ikke minst innenfor klima.

Jeg er enig i at tiltakene er det viktigste. Men er ikke også Elvestuen bekymret for, med bakgrunn i det han fikk se bli presentert av klimatililtak i regjeringens opprinnelige statsbudsjett, hvordan regjeringen vil prioritere dette temaet i fortsettelsen? Ville det ikke vært en styrke for norsk klimaprofil at en faktisk fikk et nytt forlik, hvor en også kunne inkludere det eneste partiet som er utenfor klimaforliket, men som i dag sitter i regjering, og som jeg registrerer fremdeles forneker å erkjenne at det finnes menneskeskapte klimaendringer?

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Nikolai Astrup (H) [09:49:53]: Norge er rikt på naturressurser, kompetanse og kapital. Vi er høyt utdannet, vi har gode fagarbeidere, vi er dyktige til å omstille oss når vi må, vi jobber hardt når det er påkrevd – dette er egenskaper som vil komme godt med i tiden fremover.

Oljesektoren vil bli mindre viktig i årene fremover. Høye kostnader og lavere oljepriser kan utfordre lønnsomheten i mange prosjekter på norsk sokkel. Vi gjør stadig færre store funn og gjør flere små funn langt fra eksisterende infrastruktur. Større oppmerksomhet om klimagassutslipp er også en utfordring bransjen må ta inn over seg.

Norge har i dag den høyeste karbonprisen i verden. Det betyr at petroleumssektoren er godt rustet i en konkurranse som i økende grad vil foregå på grønne vilkår.

Norge har alle forutsetninger for å vise at det er mulig å kombinere høy levestandard med lave utslipp. Vi må være en pådriver for en ambisiøs klimaavtale i Paris i 2015, og vi må gjennomføre tiltak som reduserer utslippene hjemme og bidrar til et grønt skifte ute.

Regjeringen er godt i gang med dette arbeidet. Aldri før har noen regjering lagt frem et mer ambisiøst klimabudsjett, heller ikke representanten Terje Aaslands parti da han satt i regjering – representanten Aaslands manglende svar på representanten Elvestuens spørsmål illustrerer vel det på en ganske god måte.

Budsjettavtalen med samarbeidspartiene styrker den grønne profilen ytterligere. Det er en god begynnelse på diskusjonen om klimamålet Norge skal ha mot 2030. Vi

skal sikte høyt. Samtidig må vi sørge for at de målene vi setter oss hjemme, ikke bidrar til å øke utslippene internasjonalt. Tiltakene vi gjennomfører i Norge, må bidra til kutt både hjemme og ute. Det taler for at hoveddelen av tiltakene må komme i sektorer som ikke er omfattet av EUs kvotesystem. Der er vi godt i gang med en rekke offensive tiltak innenfor jernbanesektoren, kollektivtrafikken i de store byene, høyere innblanding av bærekraftig biodrivstoff i bensin og diesel, nye retningslinjer for miljøvennlig by- og stedsutvikling, videreføring av fordeler for elbiler, billigere ladbare hybrider, mer konkurransedyktige vilkår for bruk av biogass til transportsektoren, for å nevne noe. I tillegg kommer utfasing av fyring med fossil olje og nye tekniske forskrifter som vil redusere utslippene i byggsektoren.

Vi skal selvsagt også bidra til at utslippene fra kvotepliktig sektor reduseres, og da først og fremst gjennom å utvikle og ta i bruk ny teknologi. Industrien har allerede gjort en fremragende innsats. Siden 1990 er utslippene redusert med 40 pst., i samme periode er produksjonen doblet. Det viser at det er mulig å frikoble vekst og utslipp. Nå må vi videre og regjeringens sterke satsing på miljø- og klimateknologi gjennom Enova og Innovasjon Norge kan bidra til dette. Enovas støtte på 1,5 mrd. kr til Hydros nye pilotanlegg på Karmøy er et eksempel på støtte til teknologiutvikling som vil være bra for miljøet, men også bra for industriens konkurransevne. Det ligger allerede sorte tall i å tenke grønt. Fremtiden tilhører dem som tør å ligge foran, satse og lede an i det grønne skiftet. Hydro er blant bedriftene som gjør det.

Det bør være grunnlag for mer miljøvennlig energiproduksjon i Norge. Norge styrer mot et betydelig kraftoverskudd i 2020. Det må brukes til å erstatte fossil energi og kan spille en større rolle som et fornybart bidrag til EUs energiproduksjon. Regjeringens to konsesjoner til nye mellomlandsforbindelser vil gjøre det mulig å gjøre dette. Samtidig vil det være rom for å videreutvikle energiintensiv virksomhet i Norge basert på ren fornybar energi, men det forutsetter at utslipp fra industrien fortsatt kan vurderes i et europeisk perspektiv, slik f.eks. vårt naboland Sverige gjør.

Regjeringen er også opptatt av å sikre at Norges andel av fornybarsatsingen i elsertifikatmarkedet realiseres i Norge. Det vil være viktig for verdiskapingen og etableringen av nye grønne arbeidsplasser i Distrikts-Norge. Derfor er Høyre meget fornøyd med at regjeringen varsler bedre avskrivningsregler for vindkraft, høyere innslagspunkt for småkraft og en utvidelse av sertifikatordningen til 2021.

Norge gjør en viktig innsats i det internasjonale klimaarbeidet. Gjennom Norfund og SN Power bygger vi ut fornybar energi i stor skala i utviklingsland. Dette arbeidet styrkes i 2015. Statens pensjonsfond utland har utvidet mandatet til å investere i fornybar energi fra 30 mrd. kr til 50 mrd. kr. I tillegg har finansministeren nå varslet at det vil vurderes å åpne for investeringer i unoterte aktiva, herunder investeringer i infrastruktur for fornybar energi.

Det grønne skiftet vil kreve enorme investeringer de neste årene. Her ligger det både muligheter for å bidra og muligheter for bedre avkastning for fondet.

På radioen i dag kunne vi også høre statsråd Sundtoft og utenriksminister Brende som lover at Norge skal bidra med 1,6 mrd. norske kr de neste fire årene til FNs grønne fond. Norge skal ta sin del av ansvaret for klimatiltak i utviklingsland.

Kunnskap om naturen er avgjørende for å ta vare på truede arter og naturtyper. Derfor prioriterer samarbeidspartiene å forsere arbeidet med å kartlegge artsmangfoldet i Norge. Bedre forståelse for og kunnskap om artene og naturtypene i Norge kan ha stor samfunnsøkonomisk verdi utover egenverdien som ligger i å ta vare på naturen og forvalte den til beste for kommende generasjoner.

Også innenfor områdene marin forsøpling, kulturminnevern, friluftsliv og villaksforvaltning er det mye å glede seg over i dette budsjettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [09:55:03]: Representanten Astrup var i starten av sitt innlegg opptatt av å peke på at vi må ruste Norge for en framtid der oljeøkonomien sånn sett får mindre innslag i samfunnet. Det er jeg enig i. Det er en krevende oppgave, en stor oppgave, og det er ingen tvil om – tror jeg – at kunnskapen som ligger i tilknytning til oljeøkonomien, vil spille en avgjørende rolle for vår framtid.

Det er da jeg har lyst til å stille spørsmålet: Hvorfor er ikke Høyre med på det forslaget som vi fremmer, hvor vi ber regjeringen gjennomgå situasjonen for norsk leverandørindustri, og hvor formålet nettopp er å belyse hvordan norsk industriell kompetanse kan videreutvikles med utgangspunkt i aktiviteten på sokkelen, herunder hvordan kompetansen i norsk leverandørindustri kan bidra i andre sektorer? Vil det ikke, for et parti som Høyre, være naturlig å være for en sånn tilnærming til fremtiden, ved å se på muligheten i den kunnskapen som ligger der?

Nikolai Astrup (H) [09:56:02]: Jeg er helt enig med representanten Aasland i at det ligger store muligheter i den kunnskapen og kompetansen som offshore-næringen besitter, og det er en helt klar overføringsverdi til andre sektorer. Det er også slik at fastlandsindustrien har behov for gode fagarbeidere. Det er mange gode fagarbeidere i olje- og gassnæringen, og vi ser – heldigvis – at mange av dem som nå har mistet jobben i olje- og gassnæringen, finner arbeid relativt raskt. Det er positivt. Så må vi bidra til å forsterke konkurransevnen for fastlandsindustrien gjennom gode rammevilkår, gjennom støtteordninger og incentivordninger, som vi jo gjør, gjennom Innovasjon Norge, gjennom Enova og på en rekke andre områder.

Jeg er helt enig i at regjeringen selvsagt må holde godt øye med situasjonen og utviklingen innenfor leverandørindustrien og sørge for at vi har gode tiltak som vi kan sette inn dersom situasjonen nå skulle forverre seg ytterligere.

Terje Aasland (A) [09:57:00]: Vi hører gjentatte ganger påstanden om at mange finner seg jobb raskt etterpå, så da er det liksom ikke noe problem lenger. Men det er også et faktum at mange ikke finner seg jobb, og det bør være

grunn til bekymring. Et av elementene som det blir uttrykt at det er et stort behov å få orden på, er jo permitteringsreglene. Det ligger ikke til vår komité å behandle, men det er i hvert fall én del av det.

Det andre er hva vi gjør nå i en lavkonjunkturtid. Vi vet jo at aktiviteten vil opp igjen. I løpet av noen år vil investeringsnivået igjen være høyt, ikke minst som følge av investeringsbeslutninger knyttet til Johan Sverdrup, som kommer til å komme. Hvordan skal en da unngå å få en «dip» med avskalling av kompetanse i en lavkonjunkturtid for så igjen å møte den høyere aktiviteten som kommer? Dette forslaget ville jo tatt vare på det.

Nikolai Astrup (H) [09:58:04]: Jeg tror det er viktig at vi som politikere bidrar med forutsigbare og gode rammevilkår for petroleumssektoren. Det er klart at er det noe parti som nå har bidratt til å skape litt usikkerhet om de rammevilkårene, og dermed større usikkerhet om fremtiden på olje- og gassektoren, så er det jo Arbeiderpartiet og deres støttepartier, f.eks. SV. Det er ingen tvil om at i en situasjon der Arbeiderpartiet og SV skal samarbeide, vil rammevilkårene for olje- og gassektoren svekkes ytterligere. Det vil kunne bety at mange vil miste jobben, ikke minst på Vestlandet og i leverandørindustrien. Jeg mener at representanten Terje Aasland bør være mer bekymret for hva hans samarbeidspartier mener om disse spørsmålene enn hva Høyre mener om disse spørsmålene. Vi er opp-tatt av å ha gode og forutsigbare rammevilkår, vi er opp-tatt av å bidra til at leverandørindustrien gjør det godt. La meg minne om at investeringsnivået fortsatt vil være veldig høyt i årene som kommer, selv om det blir noe lavere enn det det var i fjor.

Marit Arnstad (Sp) [09:59:23]: Det er mye å glede seg over i dette budsjettet, sa representanten Astrup. Det var jo en litt underlig debatt i etterkant av framleggelsen av budsjettet fra regjeringens side. Det ble ikke veldig hjertelig mottatt fra miljøbevegelsen. Det ble heller ikke så veldig hjertelig mottatt fra samarbeidspartnerne i Stortinget, Venstre og Kristelig Folkeparti. Venstres leder, Trine Skei Grande, var meget fortørnet over miljø- og energiprofilen i dette budsjettet. Enova var ikke økt, det var stor uklarhet omkring avskrivningene på vindkraft, og skogvernet var trukket betydelig ned. I tillegg viser det seg også at en har finansiert dette på en litt spesiell måte, kan en kanskje si – iallfall en måte som Høyres parlamentariske leder sier er realistisk budsjettering, men som Miljøverndepartementet sier er urealistisk budsjettering når en fjerner 300 mill. kr fra kvotekjøp.

Men mitt spørsmål er rett og slett: Når budsjettet ble rettet opp av Venstre og Kristelig Folkeparti, hva gledet representanten Astrup mest?

Nikolai Astrup (H) [10:00:34]: Jeg er helt enig med representanten Arnstad i at det var mye å glede seg over i statsbudsjettet – eller det var kanskje ikke akkurat det hun sa, men det er i hvert fall det jeg mener. Jeg hadde en replikkveksling med representanten Skei Grande under trontaledebatten og gjennomgikk det som vi visste ville

komme i statsbudsjettet, og det som allerede hadde kommet fra regjeringen – punkt for punkt. Da jeg stilte henne spørsmålet: Er du enig i at dette representerer et taktskifte sammenlignet med den forrige regjeringen, så var tilbakemeldingen veldig klar – svaret var ja. Så det er riktig at Venstre ikke var fornøyd med statsbudsjettet, men de var veldig mye mer fornøyd med statsbudsjettet fra denne regjeringen, enn det de var med statsbudsjettene fra den forrige regjeringen. Som jeg sa, dette er jo det mest ambisiøse klimabudsjettet som noen regjering har lagt frem i Norge noensinne. Det mener jeg at det er grunn til å glede seg over, fordi det representerer en ny kurs for Norge i klimapolitikken.

Ola Elvestuen (V) [10:01:36]: Jeg har et veldig enkelt, men oppklarende spørsmål. Representanten refererte til oppslag i dag om at regjeringen har doblet bevilgningene til Det grønne klimafondet, men det er vel egentlig ikke regjeringen som har doblet det grønne norske bidraget inn til Det grønne klimafondet, det er vel egentlig et resultat av budsjettavtalen med Venstre, Kristelig Folkeparti og regjeringspartiene. Er representanten enig i det?

Nikolai Astrup (H) [10:02:19]: Det er jeg enig i. Det er riktig at i samarbeidsavtalen, som Høyre selvfølgelig stiller seg hundre prosent bak, ble bevilgningene til FNs grønne klimafond økt fra 200 mill. kr til 400 mill. kr. Det jeg oppfatter at regjeringen i dag har gjort, er å slå fast at dette skal gjelde de neste fire årene, dermed blir det 1,6 mrd. kr. Det er veldig bra. Det viser at Norge tar sin del av ansvaret for å kutte utslipp i utviklingsland. Det viser også at samarbeidet mellom Høyre, Venstre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet innenfor klima- og miljøområdet er sterkt, er godt, gir resultater og allerede har medført en ny kurs i klimapolitikken som det er all grunn til å glede seg over for nasjonen Norge.

Ingunn Gjerstad (SV) [10:03:10]: Representanten Astrup avla SV ein liten visitt med å seia at vi vil kutta litt på oljeforskning og sånn i vårt alternative budsjett, og det er jo riktig, fordi SV meiner at på eit tidspunkt må vi begynna å bruka meir pengar på å forska på fornybar energi og komma oss vidare i det grøne skiftet som vi alle no er einige om. Så mitt spørsmål til Astrup er: Når tenkjer de i Høgre at ein skal begynna å kutta litt i statleg finansiering av seismikk- og oljeforskning?

Nikolai Astrup (H) [10:03:51]: Jeg mener at så lenge vi driver med petroleumsvirksomhet i Norge, bør vi også forske på petroleumsvirksomhet i Norge. Det handler om at så lenge det er bred politisk enighet om at vi skal ha en stor olje- og gassnæring i Norge – og den kommer til å vedvare i mange tiår fremover, noe også SV stilte seg bak da de la frem Meld. St. 28 for 2010–2011 med tittelen En næring for framtida - om petroleumsvirksomheten – bør vi også ha kunnskap om de ressursene som vi skal forvalte på en bærekraftig og mest mulig miljøvennlig måte. Så er jeg opptatt av at vi må få flere ben å stå på, vi må sørge for at fastlandsindustrien får en større konkurransevne, og

det bidrar vi til. Og vi må sørge for at også fastlandsindustrien kan bidra med lavere utslipp, noe vi gjør gjennom Enova og Innovasjon Norge. I sum handler dette ikke om at vi skal begynne å ha en styrt avvikling av oljesektoren, men vi må ha andre ben å stå på og bruke avkastningen fra petroleumsformuen til å få til det grønne skiftet også her hjemme.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:05:13]: Under finansdebatten i starten av denne veka fekk vi høyre at årets budsjett er det beste klimabudsjettet nokon gong, og dette blei understreka av fleire. Vi aukar bruken av biodrivstoff i vegtrafikken, hybridbilar blir betydeleg billigare, og vi satsar framleis på reine elbilar. I tillegg styrkjer vi Energifondet kraftig. Den blå-blå regjeringa og samarbeidspartnarane legg også opp til å betre rammevilkåra for utbygging og produksjon av grøn energi gjennom bl.a. å føreslå gunstigere avskrivingsreglar for vindkraftanlegg, og høgare innslagspunkt for grunnrente på småkraftverk.

Dette vil føre til meir satsing på fornybar energi, og det er svært gledeleg. Men endå meir gledeleg er det at denne regjeringa rettar opp den uretten som blei 170–180 småkraftfeigarar til del gjennom å nekte dei tilgang til sertifikatmarknaden trass i klare lovnader om dette. Svært mange av desse utbyggjarane står i fare for å miste hus og gard på grunn av at eit raud-grønt fleirtal på Stortinget gjennom heile perioden ikkje heldt dei klare lovnadene sine. Den uretten måtte det ei blå-blå regjering til for å rette opp, og det gler meg stort.

Vidare løftar denne regjeringa moglegheita for kraftutveksling med Tyskland og Storbritannia gjennom etablering av to nye utanlandskablar som vil kunne gi ei betre utnytting av kraftsystema og bidra til auka verdiskaping. Desse kablane er i sum viktige for at Noreg skal lykkast med satsinga på auka produksjon av fornybar energi.

Denne regjeringa har også varsla forslag til innføring av skattefrådrag for enøktiltak i hushalda. Fram til ei slik ordning er på plass, foreslår regjeringa å gjere enøkordninga til ei rettsbasert ordning, noko som er svært positivt. I sum satsar denne regjeringa på konkrete tiltak mens dei raud-grøne er mest opptekne av å presisere alvorsgrad og krevje tiltak – og spesielt no, etter at dei er ute av regjeringskontora.

Denne hausten har vi også fått demonstrert alvoret ved flaum og ras, der det i fleire medium, også tv, har vore sterkt fokusert på Mannen i Rauma i Møre og Romsdal. Åknes/Tafjord Beredskap IKS er eit interkommunalt selskap som har ansvaret for overvaking av fjellskred. Selskapet er lokalisert i Stranda kommune og blir eigd av kommunane Stranda, Norddal, Rauma, Stordal, Ørskog, Sykkylven og Ålesund og i tillegg av Møre og Romsdal fylkeskommune. I dag har selskapet operativ overvaking av områda Åknes i Stranda kommune, Hegguraksla i Norddal kommune og – som nemnd – Mannen i Rauma kommune. Dette er svært aktuelt, og vi veit at det i desse dagar også blir laga ein såkalla katastrofefilm spesielt om Åknes. Derfor er det viktig at ei slik varsling er på plass,

slik at dei som bur i den nemnde kommunen, skal føle den tryggleiken dei treng for vidare aktivitet, også innanfor næringsliv som blir sterkt ramma om dette raset går.

I går hadde eg gleda av å delta på den årlege desemberkonferansen i Kristiansund. Også der møtte vi stor tiltru til at denne regjeringa vil sørge for stabile rammevilkår og lyse ut nye prospektive leiteareal. Den forsikringa gav statsråden også til glede for dei 250 000 arbeidsplassane dette representerer landet over, pluss det betydelege økonomiske bidraget til velferdssamfunnet vårt som petroleumssektoren står for.

Då er eg meir utrygg på den linja den nye leiaren i Arbeidarpartiet, Jonas Gahr Støre, representerer, ut frå utsegnene hans om at store delar av petroleumsressursane må liggje igjen i bakken. Dette skapar uro og trugar ein bransje i omstilling, og er svært skadeleg. Det er like skadeleg som nyttårstala til den tidlegare leiaren i Arbeidarpartiet Jens Stoltenberg der han slo fast at tida for store kraftutbyggingar var forbi. Det øydela svært mykje, spesielt for rekruttering.

Men som fleire her har sagt: Det er svært mykje å glede seg over i det framlagde statsbudsjettet. Eg er svært glad for å høyre til ein av partane i regjeringa, som saman med samarbeidspartia kan leggje fram dette i dag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åsmund Aukrust (A) [10:09:51]: Vi legger bak oss et år da FN's klimapanel har lagt fram sin femte hovedrapport. Med all tydelighet slås det fast at det ikke lenger er noen form for tvil om hvorvidt klimaendringene er menneskeskapt, og at konsekvensene er mer alvorlig enn hva vi tidligere har trodd. Dette enes nå hele verden om, med unntak av noen representanter i vår egen regjering.

Representanten Jan-Henrik Fredriksen sa tidligere i år at FN's klimapanel drev med kvasiforskning, og satte store spørsmålsteget ved deres funn. Hva er egentlig Fremskrittspartiets syn på FN's klimapanel? Og kan representanten Grimstad uten forbehold si at de klimaendringene vi ser, er et resultat av menneskelig aktivitet?

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:10:41]: FN's klimapanel seier at det er 95 pst.–100 pst. sikkert at menneskeskapt aktivitet er med og påvirker klimaet.

Når det gjeld Framstegspartiet og Framstegspartiets haldning til klimaet og klimadebattane, blir vi fortalde at vi fornektar det. Det er ei sanning med store modifikasjonar. Framstegspartiet vedtok på landsmøtet sitt ei klar føre-varhaldning, som vi opererer etter.

I samarbeid med dei partane som i dag er med og legg fram eit statsbudsjett, har vi lagt fram det viktigaste og beste klimabudsjettet nokon gong. Det kan eg som representant for Framstegspartiet vere med på å understreke at eg er svært glad for. Det klarte ikkje dei raud-grøne gjennom perioden sin, og kappast i dag om å svartmåle framtida.

Åsmund Aukrust (A) [10:11:48]: Jeg merker meg at representanten Grimstad setter sin lit til de siste 5 prosen-

tene av tvil. Hvis representanten Grimstad hadde kommet til en lege som sa at han med 95 pst. sannsynlighet hadde kreft, tror jeg nok at representanten Grimstad hadde latt seg behandle ut fra det.

Igjen er mitt spørsmål til representanten Grimstad: Kan Fremskrittspartiet uten noe forbehold ta inn over seg det alvoret FNs klimapanel varsler verden om?

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:12:20]: Eg presiserte sikkerhetsgrader frå FNs klimapanel – og var nøyen på det. Eg har ingen problem med å seie at eg er stolt av å stå bak det budsjettet som vi legg fram i dag, og som er den sterkaste klimasatsinga nokon gong – i motsetning til det dei raud-grøne klarte gjennom åtte år. Det er eg svært glad for.

Marit Arnstad (Sp) [10:12:55]: Jeg kan ikke si annet enn at jeg synes det er artig at Fremskrittspartiet i dag står her og er stolt over det de mener er et godt klimabudsjett, for det betyr at verden går litt framover, og det betyr at Fremskrittspartiet har gått fra å være dem som er skeptisk til klimapolitikken og som ikke vil være med på klimaforliket, til å være dem som markedsfører regjeringens klimabudsjett. Det er bra, og det viser på en måte at verden går framover.

Så handler spørsmålet – også til Fremskrittspartiet – om skog, for der har man valgt formuleringer som gjør at man ikke kommer til å kunne bruke skogen som et klimatiltak. Man kommer til å øke skogvernet, men man kommer ikke til å kunne gjennomføre den skogplantingen man ønsker, og som er anbefalt faglig fra Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet i fellesskap – dette på grunn av de formuleringene som handler om at man skal utelukke Vestlandet og Nord-Norge nord for Saltfjellet. Hvis man ikke tillater å plante skog der, blir det ikke noen skogplanting.

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:14:04]: Det er sett i gang ei rekkje tiltak på klimasida, og skog er også viktig, det kan eg vere einig med representanten Arnstad i. Men dette er det første av ei rekkje budsjett, så vi får sjå kva framtida vil gi. Eg må seie at eg er meir glad for den tilrettelegginga som denne regjeringa står for når det gjeld fornybardelen og den auka produksjonen ein får til der. I tillegg klarte vi å rette opp lovnaden som Senterpartiet også var med på når det gjaldt desse 170–180 kraftverksutbyggarane, som trass i klare lovnader – spesielt frå Senterpartiet – ikkje fekk det dei var lova. Vi klarte det ved denne anledninga.

Presidenten: – Representanten Arnstad.

Marit Arnstad (Sp) [10:14:49]: Jeg ba ikke om ordet, men jeg kan godt fortsette.

Presidenten: Jeg trodde du hadde bedt om to.

Marit Arnstad (Sp) [10:14:55]: For det første er jeg glad for det som nå blir gjort for de småkrafteierne som ikke var inkludert i den grønne sertifikatordningen. Det er fortsatt mye uklarhet om hvordan de vil bli behandlet i sertifikatmarkedet framover, og det skal vi komme til-

bake til også videre i debatten. Men representanten Grimstad kan ikke helt slippe unna klimapolitikk og skog i den sammenhengen. Han gikk raskt over til energi og de temaene som han føler seg vel med, men han må svare på om det er sånn at man kan risikere ikke å få noen skogplanting med det som Fremskrittspartiet har vært med på å skrive i denne innstillingen. Det Fremskrittspartiet har vært med på å skrive i innstillingen, vil sette en effektiv blokkering for det man faglig har anbefalt når det gjelder skog og skogplanting. Gran tar opp to til tre ganger så mye karbon som bjørkeskogen gjør. Hvis man på en måte skal nøye seg med bare å se på bjørkeskogen på Vestlandet og i Nord-Norge nord for Salten, er det ikke så veldig mange områder å plante skog på. Hva vil Fremskrittspartiet gjøre framover for å sikre skogplanting i tråd med faglige råd?

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:16:01]: Som eg sa, legg denne regjeringa fram eit budsjett med fleire tiltak, og skog vil nok bli eitt av dei tiltaka vidare framover. Det blei ikkje til det denne gongen.

Til gjengjeld satsar vi, som vi tidlegare har sagt, på regnskog. Det er ikkje innanlands, men det er utanlands. Vi satsar i Brasil og i Indonesia, og dette er svært viktige satsingar for å fange CO₂. Den satsinga står vi framleis bak.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:16:56]: FNs klimarapport har vist oss at klimaendringene ikke skjer i en fjern fremtid. De skjer nå. Derfor er det behov for å forsterke klima- og miljøtiltakene i budsjettet. Det har vi fått til, både gjennom avtalen i finansinnstillinga og gjennom arbeidet i denne komiteen.

Avgiftspolitikken er et velegnet virkemiddel for å endre forbrukeratferd og påvirke folks holdninger. Den bør brukes til å flytte samfunnet i miljøvennlig retning. Her har Norge et stort forbedringspotensial for å øke miljøavgiftene på utslipp. Som kjent behandles dette i en annen komité, men det er likevel grunn til å nevne det her, i og med at dette er en svært sentral og viktig del av klima- og miljøpolitikken. Gjennom forhandlingene er det blitt vedtatt viktige omprioriteringer i skatte- og avgiftsopplegget som vil gi et grønnere skattesystem.

Kristelig Folkeparti er tilfreds med at bevilgninga til flom og skredforebygging er økt med 20 mill. kr. Den foreslåtte bevilgninga i statsbudsjettet til flom og skredforebygging dekker bare en brøkdel av behovet for kartlegging av faresonene for flom og skred i kommunene. Kartlegginga av faresoner for flom og skred skal bidra til å framskaffe kunnskap både om hvor det er viktig å sette inn tiltak i områder som allerede er tatt i bruk, og om hvor det er viktig at utsatte områder ikke tas i bruk.

Et annet tema: Vi i Kristelig Folkeparti er enige i grepet med å innlemme Transnova i Enova. Transnovas hovedmål er å bidra til å redusere klimagassutslippene fra transportsektoren i Norge. Vi var imidlertid kritiske til at det ikke fulgte midler med, men at oppgavene skulle løses innenfor Enovas budsjett. Transnova har en helt sentral oppgave i bl.a. elbilsatsinga. Derfor er vi tilfreds med at Enovas budsjett nå er økt, nettopp for å kompensere for innlemmelsen av Transnova.

Så til en ordning som jeg har vært spesielt opptatt av, nemlig overføringstariffer. Ordninga er ment å skulle gi mindre prisforskjeller på strøm rundt om i landet, slik at en ikke betaler mye mer om en bor langt unna befolknings-sentra. Regjeringa har kuttet i denne ordninga. Det er få som vil få del i den, om ikke bevilgningene hadde blitt økt. Derfor er vi glad for at bevilgninga ble økt med 20 mill. kr, slik at åtte flere nettselskaper kommer med.

Friluftsliv er viktig både for helse og for trivsel. Vi mener at friluftslivsorganisasjonene gjør en uvurderlig jobb i å få flere til å bruke naturen. Jeg er glad for at vi har fått økt driftsstøtten til disse gjennom forliket vårt. I tillegg prioriteres Friluftslivets år, Skjærgårdstjenesten, tiltak for funksjonshemmede og tiltak i statlig sikret friluftsområde.

Jakt og fiske er også en viktig del av gleden ved friluftslivet. Villaksbestanden er dessverre truet i mange lakseelver rundt om i landet, og mange laksebestander har dessverre allerede gått tapt. En rekke menneskeskapte påvirkninger utgjør en trussel mot enkeltbestander av laks. Rømt oppdrettsfisk og lakselus regnes som de mest alvorlige truslene mot villaksen. Derfor er vi svært fornøyd med at det nå tas viktige grep for villaksen. Vi kommer i gang med bygging av laksesperre i Driva, og vi sikrer også finansiering fremover. Formålet er å utrydde lakseparasitten fra den viktige lakseelva. Midlene til kalking øker også, noe næringa er svært opptatt av.

Nå, ved avslutninga av årets budsjettarbeid, er det grunn til å takke samarbeidspartnerne for et godt stykke arbeid. Jeg har lyst til å takke komiteen. Jeg synes vi har jobbet godt i lag, og vi har videreutviklet den budsjettavtalen de fire partiene ble enige om i finansinnstillinga.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anna Ljunggren (A) [10:21:26]: Kristelig Folkeparti står nært Arbeiderpartiet i både energi- og klimapolitikken, og flere steder i innstillingen står Kristelig Folkeparti sammen med Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet og Miljøpartiet, bl.a. om kompensasjon til kommuner som rammes av naturskader, om synliggjøring av utslippskonsekvenser i hvert departements budsjettproposisjoner og om at solceller kan gi et verdifullt bidrag til fornybare energiløsninger i Norge. Så er det også fristende å nevne at vi i Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslår å øke overføringene til nettatariffer med 30 mill. kr.

Er representanten fra Kristelig Folkeparti enig med meg i at Kristelig Folkeparti ville ha fått gjennomslag for mange av de viktige miljø- og klimasakene hvis de hadde støttet et annet flertall på Stortinget?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:22:12]: Jeg tror at vi kunne ha fått et godt samarbeid med Arbeiderpartiet, det er jeg ikke i tvil om. Men nå er vi i et annet samarbeid, og jeg er veldig fornøyd med det vi har fått til i det samarbeidet som vi er i nå. Jeg har ikke behov for å si noe annet enn at når vi har forsterket klimaforliket, slik som vi har gjort gjennom dette budsjettet, så er Kristelig Folkeparti veldig fornøyd med det.

Anna Ljunggren (A) [10:22:43]: Etter at regjeringa la fram sitt budsjettforslag, haglet kritikken fra Kristelig

Folkeparti og Venstre, spesielt på klimaområdet. Fra Kristelig Folkeparti ble det sagt at det nå var Venstres og Kristelig Folkepartis oppgave å rydde opp etter klima- og miljøministeren for å skaffe en ambisiøs klimapolitikk for det borgerlige samarbeidsprosjektet – sitat: «Det er ikke en bra måte å behandle sine venner på.»

Hva tenker representanten Andersen Eide om å være støtteparti til en regjering hvor noen ikke er så opptatt av klima?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:23:17]: Jeg vil ikke karakterisere nåværende regjering som ikke å være opptatt av klima. Vi har lagt fram vårt alternative budsjett, og det viser vår satsing på klimaområdet. Selvfølgelig er det sånn at når man er i et samarbeid, må man gi, og man må ta. Man må være villig til å akseptere kompromiss, og det har vi gjort, og vi er fornøyd med det resultatet vi er kommet fram til.

Rasmus Hansson (MDG) [10:23:56]: Jeg er ikke i tvil om Kristelig Folkepartis gode intensjoner i klima- og miljøpolitikken, så jeg vet ikke hvor glad representanten fra Kristelig Folkeparti ble for arbeiderpartirepresentanten Ljunggrens konstatering, at Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet står nær hverandre i oljepolitikken. Vi har jo hørt arbeiderpartirepresentanten Aasland slå fast at det partiet står fast på oljemeldingen, som er grunnlaget for den politikken regjeringen fører i dag, som er en fortsatt ekspansiv olje- og gasspolitikk, med store investeringer og et mest mulig langsiktig tidsperspektiv for norsk oljevirkosomhet.

Kan representanten forklare på hvilken måte Kristelig Folkeparti mener at olje- og gasspolitikken, som Kristelig Folkeparti er en del av, bidrar til en langsiktig klimaløsning?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:24:56]: Det som var viktig for Kristelig Folkeparti da vi inngikk samarbeidsavtalen med Høyre og Fremskrittspartiet, var å forsterke klimaforliket. Vi var opptatt av å verne sårbare områder: Lofoten, Vesterålen, Senja, iskanten. Det var mange områder som vi syntes det var viktig å beskytte.

En annen ting er at vi er opptatt av at når det gjelder den produksjonen som skjer ute i Nordsjøen, skal vi ta ut olje fra de feltene som allerede er i gang. Det er et viktig poeng for Kristelig Folkeparti at vi skal legge grunnlaget for oljepolitikken i konsesjonsrundene, og ta det derfra. Så skal vi sørge for at det blir tatt ut mest mulig olje der brønnene allerede er i dag.

Rasmus Hansson (MDG) [10:25:58]: For å presisere spørsmålet: Er det noe i Kristelig Folkepartis oljepolitikk som begrenser det totale uttaket av hydrokarboner på norsk sokkel? Én ting er å la være å hente ut hydrokarboner i sårbare områder – det er vel og bra – men det kan jo kompenseres ved å hente ut hydrokarboner andre steder. Slik jeg leser Kristelig Folkepartis politikk, er det akkurat det den går ut på: nei til boring i sårbare områder, men ja til desto mer boring ellers. Hvordan hjelper det klimaet?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:26:38]: Som jeg har sagt, vi er opptatt av også å ta vare på de 250 000 arbeidsplassene som er i oljeindustrien. Vi er ikke et nei-par-

ti med hensyn til å utvinne olje. Derfor har det viktigste for oss vært å verne de sårbare områdene.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Marit Arnstad (Sp) [10:27:19]: Innstillingen viser at det er et bredt flertall i Stortinget som ønsker stabilitet og langsiktighet i petroleumsvirksomheten. Det samme gjelder Oljedirektoratets rolle som ressursforvalter og Petoros rolle som aktiv partner i lisensene på norsk sokkel. Det brede flertallet, den brede enigheten på dette området, er viktig for oljeindustrien, men kanskje like viktig for landets største fastlandsindustri, leverandørindustrien. Det kan også være viktig i den tida vi står foran, som kan være mer urolig enn tidligere.

Innstillingen viser også at det er et bredt flertall for høye ambisjoner for utbygging av fornybar energi og store forventninger til at en slik energi skal spille en rolle, både for det norske klimaregnskapet, for eksport av kraft, for elektrifisering og for industriutvikling. Så kan vi nok være uenige både om virkemidler og om dosering, men ambisjonene om å bygge ut mye fornybar kraft har vi felles.

Klima- og miljøpolitikken berører nesten alle sektorer og er avhengig av innsats på en rekke områder. Skal vi oppnå noe, må den ses sammen med andre politiske satsinger enn bare dem som angår fagdepartementet. Det betyr ikke at det budsjettet vi i dag behandler, er uvesentlig, det betyr bare at budsjettene er en del av den helheten som skal balansere hensynet til vekst og langsiktig forvaltning.

Senterpartiet har i sitt alternative budsjett valgt å prioritere viktige felt innenfor klima og miljø. Det gjelder ikke minst Enova. Det gjelder også behovet for å satse på skogens rolle i klimapolitikken, gjennom både skogvern, skjøtsel og skogplanting.

Det var overraskende at regjeringen valgte å redusere disse satsingene på den måten den gjorde. Energiministeren vil sikkert si at Enova fikk økte bevilgninger, men skinnnet bedrar – slik det også ble grundig dokumentert i komiteens høringer. Når Transnova skal inkluderes i Enovas arbeid uten at pengene følger med, og når Enova skal administrere en støtteordning for husholdningene, sier det seg sjøl at bevilgningene til Enova ikke kommer til å være tilstrekkelige. Det vil bli krevd mer for at Enova skal kunne gjennomføre sin oppgave med en miljøvennlig omlegging av energiforbruk og utvikling av energiteknologi. Uten økte midler kommer arbeidet overfor næringsbygg og industri og Transnovas viktige arbeid med ladeinfrastruktur antakelig til å bli skadelidende.

En av de viktigste bitene i klimaforliket omhandler skogens rolle for å redusere klimautslipp. Skog binder karbon. Norge har i mange år brukt midler til bevaring av regnskog, men like viktig er det å drive karbonfangst gjennom aktiv skogforvaltning i Norge. Derfor var overraskelsen stor da regjeringen foreslo store kutt i skogvern, skogskjøtsel og en puslete bevilgning til skogplanting. Også på dette området ble imidlertid høyrepartiene bremsset av Venstre og Kristelig Folkeparti. Men det gjenstår å se om flertallet i salen egentlig har tatt inn over seg sammenhengen i skogforvaltningen. Med de merknadene et flertall har lagt inn når det gjelder skogplanting, kommer det ikke til å bli noen

skogplanting. Her er det det smale naturvernet som har vunnet over klimabehovene.

Senterpartiet velger i sitt budsjett også å satse på vannmiljøtiltak, villaks og kalking. Vi foreslår å øke bevilgningene til frivillige organisasjoner, til miljøtiltak i kommunene og til friluftsliv.

Når det gjelder kulturminnevernet, foreslår Senterpartiet et solid løft. Kulturarven spiller en viktig rolle både for enkeltmennesker og for fellesskapet. Det er positivt at regjeringen vil satse mer på brannsikring av kulturminner, men det er sørgelig at det skal skje på bekostning av andre kulturminnetiltak. Senterpartiet foreslår derfor en økning av midlene til kulturminner på over 80 mill. kr og en ordning med momskompensasjon til private eiere av fredete kulturminner som tilsvarer 50 mill. kr.

To andre viktige satsinger i Senterpartiets budsjettalternativ er et bedre flomvern og å øke tilskuddene til utjevning av strømpriser. Den siste ordningen er dessverre under utvikling. Annet kan en ikke si etter at regjeringen over to år har foreslått å redusere tilskuddene fra 120 mill. kr til 40 mill. kr. Det vil bety dyrere nettleie for dem som bor i områder der det på grunn av naturgitte forhold er større kostnader, bl.a. til vedlikehold og utbedringer.

Det er også grunn til å nevne avskrivningen for vindkraft, som skal bidra til bedret konkurransevne for norsk kraft til sertifikatmarkedet. Hva blir det egentlig til med denne ordningen? En rekke spørsmål vil stå ubesvart etter dagens behandling. Vil ESA behandle dette raskt? Kan en forvente at det åpnes formelle undersøkelser, eller ikke? Hva skal være omfanget av ordningen? Disse usikkerhetsmomentene bør raskt ryddes av veien. Hvis ikke kommer denne ordningen ikke til å bidra til raskere beslutninger hos aktørene, men den kommer til å bidra til fortsatt stor usikkerhet når det gjelder utbyggingsbeslutninger knyttet til sertifikatmarkedet.

På vegne av Senterpartiet tar jeg opp forslagene nr. 16–20 i innstillingen.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Marit Arnstad har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Eirik Milde (H) [10:32:38]: Senterpartiet bruker mye plass til rovdyr i sine merknader, og Klima- og miljødepartementet opplyser selv at det fram til 12. november 2014 er en nedgang på 19 pst. – eller 400 saueiere – som har søkt erstatning i forhold til samme tid i fjor. Det totale antall sau og lam som er omsøkt erstattet, har gått ned med om lag 10 600 dyr på landsbasis: 20 pst. reduksjon sammenlignet med forrige beitesesong. Nedgangen i påviste tap er enda høyere. Der er det 26 pst. nedgang på sau og 37 pst. på tamrein. Høyre er godt fornøyd med regjeringen og det temposkiftet regjeringen legger opp til i rovdyrpolitikken.

Så kommer jeg til mitt spørsmål: Er Senterpartiet fornøyd med den reduksjonen i tap av sau og tamrein på utmarksbeite som vi har sett i år, og det taktskiftet vi nå ser med den nye regjeringen?

Marit Arnstad (Sp) [10:33:39]: Det har vært en nedgang i tap, og det er bra. Problemet er jo at det er større tap i prioriterte beiteområder enn det har vært tidligere, og det at man i for liten grad tar ut rovdyr i prioriterte beiteområder, mener Senterpartiet er i strid med rovviltforliket. Jeg tror nok også en av årsakene til at man har reduserte tap, er at mange av dem som bor i rovdyrsonene, rett og slett har sluttet med sau og også andre husdyr etter hvert, fordi tapene tidligere år har vært så store. Det kan også ha litt sammenheng med det reduserte antall tap.

Senterpartiet kan ikke se at det foreløpig har vært noe taktskifte i det hele tatt i rovviltforvaltningen. Vi setter pris på at regjeringen nå ser ut til å ville følge opp de forslagene fra Senterpartiet de stemte ned i vår, om bedre og mer effektivt uttak av jerv. Det er bra. Her ser det ut som regjeringen kopierer de forslagene som Senterpartiet fremmet i vår, og det er bra, det er viktig. Men det er ikke noe taktskifte i rovviltforvaltningen, tvert imot. Vi ser jo nå en situasjon der man fastsetter kvoter, kaster blå i øynene på folk om hvilke kvoter som skal tas ut, og så tas det nesten ikke ut rovdyr.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [10:34:57]: Verden har aldri vært slik at det er enkelt å skulle gjøre alle til lags, men vi opplever altså at det er 400 færre saueiere som har søkt om erstatning i forhold til i fjor, 10 600 dyr på landsbasis. Det er tydeligvis ikke nok. Men vi opplever også at statsråden og departementet bestemte seg for ikke å anke Krokann-dommen, og at Miljødirektoratet vil gjøre en ny vurdering i 77 erstatningssaker som er søkt omgjort.

Er representanten Arnstad fornøyd med dette?

Marit Arnstad (Sp) [10:35:45]: Jeg sa vel at jeg synes det er bra at tapene går ned, men jeg tror det kan være et årsaksbilde bak det som er litt urovekkende. Jeg er også bekymret over at man får økte tap i det som rovviltforliket benevner som prioriterte beiteområder, for der skal det egentlig ikke være særlig grad av tap. Jeg tenker da bl.a. på områder i Oppland og Sogn og Fjordane.

Når det gjelder Krokann-dommen: Ja, det synes jeg er bra, men det mener jeg regjeringen var forpliktet til. Det skulle bare mangle når Høyesterett har tatt en avgjørelse som er prinsipiell, som angår én driver, men som også har betydning for mange andre drivere, at ikke den dommen også ble vurdert i relasjon til de andre som har akkurat samme problemstilling.

Senterpartiet ser gjerne at vi får et taktskifte i rovviltpolitikken, og vi håper jo at regjeringen i tida framover vil være både mer imøtekommende og mer åpen for dialog med Senterpartiet omkring disse sakene, for da kan vi også bidra til et flertall i Stortinget for fornuftige endringer i rovviltpolitikken.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:37:00]: Gjennom budsjettavtalen har Kristelig Folkeparti fått på plass 12 mill. kr, slik at det totalt er 15 mill. kr til skogplanting. Vi mener dette kan være et godt klimatiltak. Samtidig vet vi at skogplanting har sin problematiske historie, bl.a. har planting av sitkagran fått negative konsekvenser, særlig på Vestlandet.

I merknaden uttrykker de fleste partiene en viss skepsis til planting av norsk gran på Vestlandet og nord for Salt-

fjellet. Senterpartiet er det eneste partiet som ikke sier noe om akkurat det.

Mener Senterpartiet at det overhodet ikke er grunn til å være føre var når det gjelder planting av norsk gran i disse områdene?

Marit Arnstad (Sp) [10:37:46]: Vi mener at en bør følge de faglige anbefalingene fra den ekspertgruppa fra Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet som er kommet med en anbefaling nettopp om skogplanting. Deres anbefaling er at en kan plante 50 000 dekar skog, men det må skje bl.a. på Vestlandet og i Nord-Norge, og de sier også at gran vil binde to–tre ganger så mye karbon som det bjørkeskog vil gjøre. Det betyr at hvis en skal bruke skogplanting som en del av et klimatiltak, kan en ikke utelukke Vestlandet og Nord-Norge, for hvis en gjør det, blir det ikke noe skogplanting. Da snakker vi ikke nødvendigvis om sitkagran. Jeg skjønner at mange i salen her er usikre på det, men problemet er at flertallet også inkluderer norsk gran i de kritiske merknadene de her kommer med. Det står – må jeg si, oppriktig talt – i sterk kontrast til det som Kristelig Folkepartis næringspolitiske talskvinne, Line Henriette Hjemdal, har sagt når det gjelder bruken av skog i klimasammenheng og skogen som en del av en total bioøkonomi.

Ola Elvestuen (V) [10:39:02]: Skog- og landskapspleie er viktig for å binde karbon, og klimautfordringene er enorme. Samtidig har verden en like stor utfordring når det gjelder opprettholdelse av biologisk mangfold. Bare i Norge er det 2 400 arter som er rødlistearter, i tillegg til at det er viktig å ivareta et kulturlandskap. Da er mitt spørsmål: Ser representanten Arnstad ingen motsetning mellom skogplanting, opprettholdelse av biologisk mangfold og det å ivareta kulturlandskap? Er representanten Arnstad uenig i at dette må utredes nærmere både på Vestlandet og nord for Salten?

Marit Arnstad (Sp) [10:39:44]: Sjølsagt ser jeg de utfordringene. Det er nettopp de utfordringene som denne fagutredningen fra Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet adresserer. Det er nettopp disse avveiningene mellom areal som kan tilplantes, areal som har så store naturvernverdier at de ikke bør tilplantes, og kulturlandskapet, som den faggruppa fikk i oppdrag etter klimaforliket å gå gjennom. Nå har de levert rapporten sin, og de kommer med en klar faglig anbefaling. Det er en faglig anbefaling som nesten ingen av partiene her i salen er villig til å se på med alvor en gang, og det synes jeg er høyst merkelig når en tar i betraktning at det var Stortinget sjøl som bestilte en faglig utredning knyttet til klimaforliket.

Rasmus Hansson (MDG) [10:40:44]: Hvis vi legger til side oljepolitikken og scooterpolitikken og rovdyrpolitikken og blyhaglne, er det mange felt hvor Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har felles interesser, og hvor Miljøpartiet De Grønne synes Senterpartiet viser gode tanker på miljø- og klimafronten. Ett av de interessante områdene er utviklingen av grønne næringer, inklusiv skognæringen. Her er det grunnlag for brede allianser som kan gi betydelige endringer i det norske samfunnet, men et

av hindrene er Senterpartiets ryggmargspregede aggresjon mot vern. Nå er 2,6 pst. av norsk produktiv skog vernet, og behovet hvis vi skal stanse tap av biologisk mangfold, er om lag 10 pst. Alle er enige om at de resterende 90–97 pst. av skogen skal drives. Kan Arnstad forklare hvorfor det er så viktig å opprettholde konflikt innenfor denne potensielle alliansen om vern av disse få prosentene, som det er så bred faglig enighet om at bør vernes?

Marit Arnstad (Sp) [10:41:49]: Jeg forstår ikke helt representantens anklager mot Senterpartiet på det punktet. Vi har i vårt budsjettalternativ foreslått å øke midlene til skogvern med 220 mill. kr. Vi var sterkt misfornøyd med det nedtrekket på skogvern som denne regjeringen foreslo. Vi mener at den ordningen som er over Miljøverndepartementets budsjett, har fungert veldig godt. Den har fungert godt fordi en har prøvd å redusere konfliktene og legge til rette for mest mulig grad av frivillig vern, i tillegg til at en også har brukt aktivt muligheten til vern på Statskogs arealer og Opplysningsvesenets Fonds arealer. Det er positivt, og det er et arbeid som må fortsette.

Ellers må jeg si at jeg også har lagt merke til at vi er enig med Miljøpartiet De Grønne på en del felt, og har sett eksempler på at Miljøpartiet De Grønne har vært enig med Senterpartiet når det gjelder viktige deler av jordbrukspolitikken og jordvern. Jeg vil rett og slett komme med en unnskyldning for at jeg ikke er med på en merknad som Miljøpartiet De Grønne har om fjellreven i dag. Det er den eneste merknaden i denne innstillingen som jeg har glippet på, og som jeg mener at jeg burde ha vært med på.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ingunn Gjerstad (SV) [10:43:22]: Eg sluttar meg først til komitéleiinga sin takk for eit godt samarbeid i komiteen, og spesielt med sekretæren vår, frå oss i SVs miljøfraksjon. Det har vore ein krevjande innspurt, og vi har fått god hjelp som førstereis.

I går etter transportdebatten sat eg og las litt i avisene ei lita stund. Der ser eg:

«Ta oljeplattformene ut av ørene og lytt til Afrika!

De som faktisk tar ansvar under klimaforhandlingene, er de som bor sør for velferdsstaten».

Dette skreiv Tale Hammerø Ellingvåg frå Natur og Ungdom i Aftenposten. Ho er ungdomsdelegat på klimatoppmøtet i Lima, der også nokon av oss skal samlast i neste veke.

Den grunnleggjande årsaka til klimaendringane er forbruket av fossil energi. Før årets klimaforhandlingar i Lima har ei gruppe afrikanske land foreslått at ein skal snakka om ordningar for fornybar energi og korleis ein konkret kan få til ei rettfærdsbasert global omstilling til eit grønt samfunn som ein del av forhandlingane.

«Det er ikke så rart at det er de afrikanske landene som foreslår dette. Klimaendringene vi har forårsaket ødelegger allerede millioner av menneskers liv, og at vi må ta ansvar for å gjøre noe med dette samtidig som vi kutter utslipp. (...)

Vi sier vi er en klimanasjon. Da er det på tide at vi ser energiforbruk og klima som én ting, tar oljeplattformene ut av ørene våre og begynner å lytte til de afrikanske landene», skreiv Tale.

Noregs største medlemsorganisasjon, Kyrkja, fremja nyleg ei uttale frå Mellomkirkelig råd. Der heiter det at vi

«Må styrke Norges klimainnsats.

Norge har, som rik oljenasjon, et særlig ansvar for å redusere de globale klimaendringene. Vårt klimapolitiske bidrag bør reflektere en rettfærdig byrdefordeling basert på vår økonomiske kapasitet og historiske ansvar. Norge må kutte sine utslipp med minst 50 prosent innen 2030. Og vi må øke våre bidrag til klimafinansiering i årene som kommer. (...)

Mellomkirkelig råd vil be norske myndigheter å øke klimafinansieringen i tiden framover. Denne økningen må komme i tillegg til bistandsbudsjettet. Det er en god start med Norges nylig annonserte bidrag til Det grønne klimafondet», som vi skal vedta i dag.

Kyrkja seier vidare at vi

«trenger politikere som tør å ta modige grep for å legge til rette for en fornybar satsing og en avvikling av vår bruk av fossil energi.»

Tidlegare denne veka, på oppfordring frå SVs stortingsgruppe, fekk vi frå fem norske forskarar utgreidd kor mykje klimagassar det er rimeleg og rettfærdig at Noreg tek ansvaret for å kutta fram mot 2030.

Hovudkonklusjonen er at Noreg bør ta ansvar for betydeleg større utslippskutt fram mot 2030 enn det vi gjer i dag. Særleg om vi tek omsyn til prinsippet om kapasitet, får Noreg eit klimaansvar i ein heilt annan storleik enn vi til no har diskutert i norsk klimadebatt, sa forskar Steffen Kallbekken frå CICERO ved framlegginga. Eg vil anbefala den rapporten.

Bygningar står i dag for nærmare 40 pst. av energibruken i samfunnet vårt. For å kjempa mot klimaendringane er det viktig at langt fleire bygg i verda går frå å vera storforbrukarar av energi til å bli energiproducentar. Eg har lenge trudd at solceller er ei viktig og lovande klimaløysing for verda, men ikkje så aktuell for Noreg, kanskje, for her er det så mørkt om vinteren. Men no viser både prøveprosjekt og nye forskingsresultat at store delar av Noreg passar betre for å produsera solcellestraum. Forskarar frå Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet på Ås kan fortelja at solinnstrålinga til mange plassar i Noreg er god, om lag 20 pst. betre enn forventa og like god som t.d. i Tyskland. Desse lovande funna er bakgrunnen for at SV meiner vi må tenkja nytt om solceller i norsk klima- og energipolitikk. Det er derfor vi ber partia i denne salen om å vera med på å støtta følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å innlemme solceller i Enovas rettighetsbaserte støtteordning for energitiltak i husholdningene.»

Eg leverer dette forslaget her.

Eg ser i dag, som andre fredagar, at besteforeldras klimaaksjon står utanfor her som dei pleier. Eg vil visa til SVs alternative budsjett, der vi tek imot det folkelege engasjementet som er i klima- og miljøsaka, og løyver meir pengar til det, noko eg skal koma tilbake til i eit seinare innlegg.

Presidenten: Representanten Ingunn Gjerstad har tatt opp det forslaget hun refererte.

Det blir replikkordskifte.

Odd Henriksen (H) [10:48:51]: Jeg vil først begynne med å skryte av SV for Meld. St. 28 for 2010–2011 En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten, som kom i 2011, og som SV var med på å legge fram. Personlig synes jeg meldingen er veldig god, og jeg må si meg enig i det som ble sagt ved framleggelsen:

«Regjeringen ønsker å legge til rette for en bevisst satsning for å opprettholde produksjonen fra næringen på et meget høyt nivå i generasjoner framover.»

Jeg vil også skryte av SV for de mange tildelingene av nye letearealer for oljeindustrien som kom. Mye tallet være de fire TFO-rekordene som ble satt under den rød-grønne regjeringen, har vi i dag et sikkert, forutsigbart og høyt produksjonsnivå på norsk sokkel. Åpningen av Barentshavet har også vært kjempeviktig.

Høyre vil bidra til at aktivitetsnivået opprettholdes. Det er viktig med størst mulig enighet og forutsigbarhet for næringen også i framtiden. Derfor blir mitt spørsmål til SV: Hvilken del av oljepolitikken som ble ført fra 2005 til 2013, er man mest fornøyd med?

Ingunn Gjerstad (SV) [10:49:49]: Eg takkar for spørsmålet.

Eg har lyst å seia at etter at vi gjekk ut av regjering, har det kome mange fleire rapportar om kor hurtig den negative utviklinga går. Derfor har SV teke til orde for eit tempoutval for at ein skal sjå på korleis ein kan gå vidare, og om vi klarer å nå klimamåla med den oljepolitikken vi vedtok då vi sat i regjering.

Eg står inne for den meldinga og den politikken vi førte i regjering, og eg er veldig fornøgd med at vi har sterke fagforeiningar på sektoren, som også av og til er med og tek til orde for at det går litt for fort, og at det går på tryggleiken laus når ein har ein oljepolitikk der vi pumpar opp ganske mykje petroleum.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [10:51:00]: Solceller er viktig og vil med all sannsynlighet bli langt viktigere i framtiden. Det er det ingen tvil om. Men SV sier i en merknad i innstillingen at «(...) Norge er det landet i Europa som har dårligst utviklet marked for solcelle-løsninger, høyest priser og lavest utbredelse.»

Er den virkelighetsbeskrivelsen først og fremst en kritikk av dagens regjering, eller er det en selvkritikk av de åtte årene før, da SV satt i Klima- og miljødepartementet og hadde statsråden?

Ingunn Gjerstad (SV) [10:51:49]: Som eg sa i innlegget mitt, er det først no i det siste at det har kome rapportar som viser at Noreg eignar seg ganske godt for solceller. Det er ikkje spesielt viktig for oss å fremja kritikk av den sitjande regjeringa for at det ikkje har blitt gjort nok på dette feltet. Kanskje kan vi godt ta sjølvkritikk for at vi ikkje klarte å gjera nok på dette feltet mens vi sat i regjering.

Det som er viktig for meg og SV no, er at vi faktisk tek tak i dette og ser på korleis vi kan finna ordningar som gjer at fleire kan ta dette i bruk. I einebustader, burettslag, bedrifter og næringsseigedomar meiner vi at det er eit veldig stort potensial for å bruka fornybare energikjelder. Så vi håpar at også Framstegspartiet, Høgre og andre parti vil sjå verdien av dette og vera med oss på dette framover.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:52:59]: Styrkinga av ordninga med overføringstariffer er noe Kristelig Folkeparti har vært opptatt av i sitt alternative budsjett, og vi er glade for å få styrket bevilgningene med 20 mill. kr i budsjettavtalen. SV har i sitt alternative budsjett valgt ikke å prioritere dette. Likevel er partiet med på et forslag om å be regjeringa styrke ordninga.

Diskusjonen i denne saken går på hva som er balansepunktet i bevilgningsnivået, for på den ene sida å sikre lik strømpris uansett hvor du bor, og på den andre sida å sikre rasjonell nettstruktur og robuste nettselskaper.

Hva mener SV er et riktig bevilgningsnivå for ordninga med overføringstariffer?

Ingunn Gjerstad (SV) [10:53:46]: Eg trur eg må seia til representanten Andersen Eide at eg må koma tilbake med eit konkret svar på det spørsmålet, for akkurat no kan eg ikkje svara på det spørsmålet så godt som eg gjerne vil.

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:54:09]: Sosialistisk Venstreparti var partner i ei regjering som påpeikte klimautfordringane gjennom alle dei åtte åra dei sat i posisjon. Men så ser vi i dag at det måtte eit val til, og SV måtte faktisk ut av regjeringskontora for ein klarte å leggje fram eit klimabudsjett som blir karakterisert som eit taktskifte og tidenes klimabudsjett. Korleis føler SV det når ein opplever at ein har større betydning i opposisjon enn då ein sat i posisjon, i eit tema som SV er svært opptatt av, og som var tema i meir eller mindre heile tala til representanten Gjerstad?

Ingunn Gjerstad (SV) [10:55:00]: Som representanten sikkert er kjend med, er det jo ikkje slik i eit regjeringsamarbeid at ein får gjennomført heile partiprogrammet sitt når ein er det minste partiet. Slik var det vel ikkje for SV heller, men vi er likevel stolte av dei tiltaka vi fekk til. Vi har nok litt ulike oppfatningar av om dette er tidenes miljøbudsjett eller ikkje, på same måte som i går, då vi snakka om transportbudsjettet. Så eg trur følelsen min når det gjeld å vera i opposisjon no og stå for SV sin politikk, er at vi no kan gje uttrykk for kjernestandpunkta våre heile tida, mens vi i regjering kanskje måtte vera med på nokre kompromiss, men vi er likevel stolte av det vi fekk til.

Ola Elvestuen (V) [10:56:12]: Det er egentlig ingen grunn til å betvile SVs engasjement verken i klima- eller i miljøpolitikken. Som det ble nevnt her, har det kommet veldig alvorlige rapporter de siste par årene, samtidig som disse rapportene jo har vært alvorlige veldig lenge. Det er vel flere her som har vært opptatt av drivhuseffekten og dens effekter fra tilbake til midten av 1980-tallet. Da Kåre Willoch var statsminister, var dette et tema som burde vært tatt på høyeste alvor den gangen. Så dette er jo ikke noe nytt.

Men mitt spørsmål blir da: Nå har SV gjort det man har kunnet – og det tror jeg på – i regjering i åtte år, men likevel er det utvilsomt slik at det siste året har klima dominerert debatten i Norge, og det er også en tiltaksliste som er mye lengre enn det den var i perioden med forrige regjering. Er representanten enig i at vi nå har et taktskifte når det gjelder gjennomføring?

Ingunn Gjerstad (SV) [10:57:20]: Eg vil gje representanten Elvestuen honnør for dei budsjettforhandlingane som har vore førte etter at budsjettet blei lagt fram i haust. Det er ikkje tvil om at med hjelp frå Venstre og Kristeleg Folkeparti har dette budsjettet blitt betre enn det var. Så eit taktskifte er eg ikkje sikker på om eg er einig i at det er, men eg synest det har blitt eit betre budsjett. Og eg gler meg til å vera med i debattane framover. Vi skal ha mange store saker opp i energi- og miljøkomiteen, baserte på forslag som vil ytterlegare eskalera den utviklinga vi er inne i no. Så kan det kanskje bli eit ordentlig taktskifte til neste år!

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Rasmus Hansson (MDG) [10:58:27]: Energisektorens budsjett viser hovedkursen både i norsk økonomi og næringsliv og i klimapolitikken. I energisektorens budsjett ser vi i hvilken grad det grønne skiftet i Norge er retorikk eller realpolitikk, og vi ser virkeligheten i norsk klimapolitikk. Olje- og energidepartementets budsjett for 2015 forteller oss at det meste er som før. Det er laget av Fremskrittspartiet, men kunne like godt vært laget av Senterpartiet, Arbeiderpartiet eller Kristelig Folkeparti. Det avviker ikke én grad fra norsk energi- og klimapolitikks bibel, Meld. St. 28 for 2010–2011, petroleumsmeldingen. Norges aller viktigste satsingsområde er fortsatt mest mulig olje- og gassvirksomhet lengst mulig, og det gjennomsyrrer fortsatt alle deler av norsk politikk.

Det vesle budsjettet til Klima- og miljødepartementet har pleid å vise hvor høyt de prioriterer forurensningskontroll og grønne bremseklosser i planbyråkratiet, og hva vi kan avsette til kulturminner, laks og naturestetikk. Men i en tid da Norge må finne seg noe nytt å leve av, viser budsjettet til Klima- og miljødepartementet noe mer. Det viser om regjeringen har forstått at framtidens velferdsgrunnlag heter natur. Et samfunn som ikke ødelegger klimaet og ikke bruker opp etterkommernes livsgrunnlag, må nødvendigvis basere seg på kretsøpsressurser – det vil si tre ting, grovt sett: befolkningens kompetanse, fornybar energi og levende natur. En svært stor del av framtidens produkter, næringsliv, jobber og velferd må nødvendigvis baseres på mulighetene som biomasse, biokjemi og energi- og informasjonsløsninger som finnes i naturmangfold og økosystemer, inneholder.

Det er avgjørende for framtidens næringsliv at vi nå starter tidenes satsing på å bygge opp kunnskapen om norsk natur, slik Miljøpartiet De Grønne foreslår i sitt budsjett. Det må være en statlig hovedoppgave å produsere dette kunnskapsgrunnlaget gjennom å mobilisere hele bredden av forskning, næringsliv og organisasjoner og gjøre denne kunnskapen tilgjengelig for alle. Sammenligningsgrunnlaget er enkelt: Hvis vi bruker en beskjeden del av de midlene som har vært brukt på å kartlegge hydrokarbonressurser i Norge gjennom de siste årene, vil vi få en kunnskapsrevolusjon for norsk natur. Klima- og miljødepartementet har en nøkkelrolle i dette prosjektet fordi de skal ha oversikten over og koordinere den samlede forvaltningen av natur og miljø og samtidig sikre at de absolutte forutsetningene for en bærekraftig grønn utvikling er til stede: naturens grunnleggende egenverdi, de selvstendige verneverdiene og artenes og økosystemenes tålegrenser.

Høyre og Fremskrittspartiets forslag til statsbudsjett 2015 gjorde det stikk motsatte. Departementet som forvalter disse verdiene, var den store taperen. Regjeringen viste at den ikke hadde forstått at natur og miljøvern ikke er et utidig heft, men et sentralt virkemiddel i utviklingen av det bærekraftige Norge. Å svekke miljøsektoren i et budsjett der det ellers drysses milliarder på omtrent alt annet, var et utrolig dårlig signal. Ære være Kristelig Folkeparti og Venstre, som gjorde budsjettet klart bedre. Men det er selvfølgelig synd at de måtte bruke så mye krefter på skadebegrensning at de fikk gjort såpass lite med grunntrekk som går feil vei, mer oljeavhengighet, mer veier og mer forbruk.

Miljøpartiet De Grønne foreslår tre hovedgrep i energi- og miljøpolitikken som er forutsetninger for det grønne skiftet. Miljøsektorens kapasitet og rolle må styrkes kraftig, inkludert en storstilt satsing på forskning og kartlegging i norsk natur. For å stanse tapet av naturmangfold må naturareal bevares. Vern av produktiv skog må opp fra 2,6 pst. til 10 pst., det må etableres nye nasjonalparker, og – framfor alt – kommunene må settes i stand til å verne natur. Vi må begynne utfasingen av oljesektoren, og vi må flytte rammevilkår og subsidier som understøtter oljevirkksomheten, over til å bygge det nye, bærekraftige næringslivet. Derfor foreslår Miljøpartiet De Grønne å starte avviklingen av leting etter olje og gass, som vi allikevel ikke kan utvinne hvis vi vil greie togradersmålet, og i stedet satse kraftig på havvind og internasjonal klimainnsats. Vi gir også norske kommuner ressursene, kapasiteten og kompetansen de trenger for å takle, tilpasse seg og motvirke klimaendringene.

Sammen med Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har Miljøpartiet De Grønne foreslått at en klimalov kommer til avstemning i Stortinget denne perioden. En klimalov utgjør forskjellen mellom denne lange rekken av år med klimaløfter som ikke følges opp, og en klimapolitikk som faktisk blir planmessig gjennomført. Dette er ikke et hinder for næringsutvikling og utbygging av norsk infrastruktur, det er tvert imot et planmessig grunnlag for å få gjøre det på en mer effektiv måte som gir mer gevinst i framtida. Det er et forslag som jeg håper at alle partier vil tenke nøye over og stemme for når det kommer opp.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Nikolai Astrup (H) [11:03:54]: Representanten Hansson og jeg er helt enige om behovet for å skape nye, grønne arbeidsplasser. Vi må starte omstillingen, få flere ben å stå på, selv om olje- og gassektoren kommer til å være viktig i flere tiår fremover.

I Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett foreslår man å øke skattene med 38 mrd. kr og å heve skatten kraftig for bedriftseiere og gründere. Spørsmålet er om representanten Hansson tror det blir flere eller færre nye bedrifter med et opplegg som øker skattene med 38 mrd. kr og gjør det mindre lønnsomt å starte bedrift, mindre lønnsomt å eie bedrift og mindre lønnsomt å realisere gode, grønne ideer.

Rasmus Hansson (MDG) [11:04:39]: Representanten Hansson tror det blir flere grønne arbeidsplasser med

Miljøpartiet De Grønnes grep, fordi den økningen på 38 mrd. kr, som representanten Astrup viser til, er hovedsakelig en økning av grønne avgifter på varer og tjenester som har en mye høyere miljøkostnad enn det prisen innebærer i dag. Vi har en 9 milliarders økning på skatter og avgifter som ikke rammer de laveste inntektsgruppene, og vi har sterkere incentiver og skattefradrag for småbedrifter og gründere enn Høyre har i sitt budsjett, og vi har tunge innsatsmidler for idéutvikling, for innovasjon og for satsing på grønt næringsliv. Disse midlene henter vi inn i skatter på miljøfiendtlig forbruk og på de skattyterne som tåler det, og overfører til investering i nytt næringsliv, som jeg vil tro at et konservativt parti som Høyre vil juble for.

Nikolai Astrup (H) [11:05:54]: Representanten Hansson har rett i at Miljøpartiet De Grønne i sitt alternative budsjett legger opp til å redusere skattene for dem med lavest inntekter, men det er ikke alltid slik at det er de med de absolutt laveste inntektene som starter de nye bedriftene. Representanten Hansson kan vel ikke være i tvil om at de også skjærper skattene kraftig på norsk eierskap og for gründere gjennom økninger i skatter ikke bare på grønne avgifter, men også på norsk eierskap. Mener virkelig representanten Hansson at dette vil gjøre det mer attraktivt for noen som har en god, miljøvennlig idé, noen som har en teknologi, å starte en bedrift, realisere den bedriften og på den måten bidra til å skape nye, grønne arbeidsplasser.

Rasmus Hansson (MDG) [11:06:46]: Som sagt anbefaler jeg alle å lese Miljøpartiet De Grønnes budsjett og de veldig sterke incentivene vi har for etablering og for små bedrifter innen grønne næringer. Det er meget sterke virkemidler. Vi beskatter store formuer og høye inntekter fordi vi mener at store formuer og høye inntekter har god rygg til å bære en større andel av felleskapet og vil kunne hente inn igjen de skattene og de avgiftene i et framtidig næringsliv som norsk kapital må leve av når de ikke lenger kan leve av olje.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:07:40]: Av og til kan man lure på hva Miljøpartiet De Grønne vil med våre distrikter i Norge. Jeg ser at for Finnmark og Nord-Norges del ønsker man ikke olje og gass i framtiden – det er fy – det er en stor næring i nord. Man ønsker ikke mineralutvinning og gruvedrift – det er en stor næring i nord. Og man ønsker å fjerne Store Norske på Svalbard – selskapet er meget viktig med hensyn til norsk suverenitet. På den ene siden ønsker man å fjerne det man i dag lever av, og på den andre siden ønsker man også å fjerne en av de tingene vi lever for, det at vi i Finnmark faktisk kan kjøre snøscooter. Hva slags framtidshåp mener Miljøpartiet at de gir oss som lever og bor i nord, med en sann type politikk?

Rasmus Hansson (MDG) [11:08:44]: Miljøpartiet De Grønne, og ikke minst Miljøpartiet De Grønne i Finnmark, ser lyst på Finnmarks framtid. Det gjør vi ikke minst fordi vi vet at Finnmark har vesentlig flere bein å stå på enn olje og bør snarest skaffe seg flere bein å stå på enn olje, fordi ikke engang Fremskrittspartiet ser bort fra det faktum at i løpet av ikke altfor mange tiår vil Finnmark måtte det, og vi ønsker Finnmark en god forberedelse på den situasjo-

nen. Miljøpartiet De Grønne er ikke mot gruvedrift verken i Finnmark eller i Norge, men vi er mot gruvedrift som er miljømessig uforsvarlig, og det gjelder f.eks. gruvedriften i Repparfjord. Og vi skulle tro at Fremskrittspartiet også er mot uforsvarlig gruvedrift. Når det gjelder kull på Svalbard, er vi for det første i den situasjonen at det selskapet ser ut til å forsvinne av seg selv, og hvis Fremskrittspartiet tror at det er slutten for norsk eksistens på Svalbard, er jo det trist. Miljøpartiet De Grønne er overbevist om at Svalbard har mange andre gode bein å stå på som ikke vil rokke det minste ved norsk suverenitet.

Terje Aasland (A) [11:10:17]: Selv om Miljøpartiet De Grønne på mange områder går – skal vi si – langt lenger enn Arbeiderpartiet, har jeg lyst til å understreke overfor representanten Rasmus Hansson at jeg synes vi har hatt mange interessante samtaler i løpet av høsten. Jeg synes også at vi i det statsbudsjettet vi nå behandler, har mange interessante fellestrekk knyttet til bl.a. forslag. Vi er jo sammen om hele elleve forslag. Det synes jeg er bra. Jeg synes det er viktig at vi klarer å samle oss om viktige ting for tida framover.

Så har jeg et spørsmål, om det ikke kunne vært litt fristende også for Miljøpartiet De Grønne å støtte ytterligere to forslag som er fremmet. Det ene går på dette med kompetansen i den oljerelaterte delen av norsk næringsliv, hvordan den kan brukes, og hvordan den kan brukes på andre sektorer. Jeg vil utfordre representanten på det. Det siste forslaget er forholdet til karbonfangst og -lagring, hvor vi tror at Norge kan spille en vesentlig rolle for å få opp et fullskalaanlegg også i Norge. Jeg ville tro at også det kunne være innenfor interessefeltet til Miljøpartiet De Grønne.

Rasmus Hansson (MDG) [11:11:27]: For det første vil jeg understreke at vi har også satt pris på både samtalene og de signalene som er kommet fra Arbeiderpartiet. Vi ser fram til å videreutvikle det og utfordrer Arbeiderpartiet på å levere på mye av den interessante tenkingen som kommer, samtidig som vi fortsatt gjerne vil samarbeide med Høyre og Fremskrittspartiet om en enda bedre miljøpolitikk, som de jo jevnlig lover at de kan levere.

Når det gjelder de to utfordringene fra representanten Aasland, vil jeg for det første si at forslaget om å utnytte kompetansen i oljen er et forslag som vi kanskje ikke har sett godt nok på, og som jeg absolutt ser poenget med, og som vi skal tenke nøye over om vi vil være med på. Når det gjelder karbonfangst og -lagring, tillater ikke de resterende 14 sekundene å svare nok på det. Det er et felt hvor vi erkjenner teknologiens nødvendighet, men vi er ikke enig i at Norge kan og skal være en pådriver for den teknologien, for vi mener – dessverre – at Mongstad-prosjektets havari tok grunnlaget vekk fra den argumentasjonen.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:12:46]: Det er interessant å lese gjennom Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, med omprioriteringer som gjør at en har enorme summer å fordele. Samtidig blir det nesten mest interessant å se hva partiet ikke velger å gi økte bevilgninger til.

En slik post er posten Friluftsmål. Der leser vi det

uvanlige tallet 0 i økning fra Miljøpartiet De Grønne. Kristelig Folkeparti har i budsjettavtalen fått gjennomslag for å styrke denne posten med 10 mill. kr. Midlene skal gå til Friluftslivets år, Skjærgårdstjenesten, tilrettelegging for funksjonshemmede i friluftsområder og driftsstøtte til friluftsansjoner. Da er undringen – og spørsmålet mitt: Hva er grunnen til at Miljøpartiet De Grønne velger ikke å prioritere dette viktige arbeidet?

Rasmus Hansson (MDG) [11:13:37]: Jeg vil starte med å si: Ett poeng til Kristelig Folkeparti – flott at Kristelig Folkeparti har klart å øke den posten! Det tar seg ikke like flott ut at vi ikke har et like høyt tall i vårt budsjett. Så her har vi en utfordring vi skal ta med oss.

Så vil jeg understreke at helheten i Miljøpartiet De Grønnes budsjett jo går på at det er et budsjett for å ta vare på fri, norsk natur, nettopp av hensyn til folks bruk og friluftsliv – det er viktigere enn å betale friluftslivet selv. Vi har et budsjett som peker i retning av et samfunn hvor folk har mer tid, på bekostning av materielt forbruk, tid som ikke minst skal kunne brukes til friluftsliv i den norske naturen, som vi er veldig opptatt av å betale. Det kan være vel så viktig som å bevilge midler direkte til friluftslivet.

Men jeg anerkjenner at det er flott at Kristelig Folkeparti har fått presset fram en økning på denne posten.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Tord Lien [11:14:52]: La meg først begynne med å si takk til komiteen for godt arbeid, og ikke minst takk til regjeringspartiene og til samarbeidspartiene for at vi ikke bare har fått et budsjett, men også har fått et godt budsjett for energipolitikken for 2015.

Produksjonen av olje og gass er Norges største næring i verdiskaping målt i inntekter til statskassen og målt i eksportverdi. Det er også Norges aller viktigste distriktsnæring.

Inntekter fra denne virksomheten gir staten stort økonomisk handlingsrom til å finansiere den norske velferdsstaten. Det synes jeg vi skal minne hverandre om når vi i disse dager behandler hele det norske statsbudsjettet for 2015 her i Stortinget. Det er sånn og vil forbli sånn at verdiene må skapes før de kan fordeles til alles beste.

Næringen har alltid vært syklisk, og den vil forbli syklisk. Vi har nå bak oss en periode hvor det har vært tilnærmet permanent vekst i investeringene fra år til år. Vi står i et historisk toppnivå hva investeringer på norsk sokkel angår. Både 2013, 2014 og 2015 kommer til å gå inn i historien blant årene med aller høyest investeringsnivå. Samtidig ser vi at denne veksten er i ferd med å flate ut.

Det er allikevel sånn at det er et betydelig potensial for fortsatt verdiskaping på norsk sokkel, og anslagene fra myndighetenes side er at mer enn halvparten av ressursene på norsk sokkel ligger igjen. Derfor er det viktig at vi sikrer at vi får mest mulig ut av de feltene som er i produksjon. Vi må forstå ressursene på norsk sokkel godt, og vi må sikre god ressursforvaltning for også å ivareta nasjonale interesser. Dette har regjeringen prioritert i budsjettet for 2015, og jeg er glad for at det aller meste har fått støtte fra Stortinget. Samtidig som vi må ivareta hensynet til de store verdiene, må vi også ivareta hensynet til klima,

helse, miljø og sikkerhet. Så tror jeg at for aktivitetsnivået i årene framfor oss er det viktig at det store prosjektet vi i fellesskap skal behandle neste år, Johan Sverdrup, går på tid.

Når det gjelder fornybar energi, har regjeringen i budsjettet for 2015 lagt til rette for utbygging av mer fornybar energi gjennom endringer av flere rammebetingelser, bl.a. har regjeringen foreslått å innføre gunstigere avskrivningsregler for vindkraftanlegg. Vi har økt innslagspunktet for grunnrenten for småkraft, og vi har gjort en rekke andre tiltak også etter at budsjettet ble lagt fram, bl.a. med tilpasninger i elsertifikatorordningen, som flere av de andre talerne har vært inne på.

Så har vi også foreslått å overføre Transnovas oppgaver til Enova. Det er jeg også glad for at får betydelig støtte i Stortinget. Så er det mange som diskuterer om overføringen til Enova er stor nok. Det er en diskusjon Stortinget gjerne må ta, men jeg har lyst til å minne om at det forelå en opptrappingsplan for fondet som finansierer Enova, da vi tok over. Det fondet er allerede styrket med mer enn 8 mrd. kr utover den opptrappingsplanen de rød-grønne partiene la til grunn for sitt arbeid.

Vi har også i statsbudsjettet i år lagt fram strategien for CO₂-håndtering. Den la vi fram i forbindelse med statsbudsjettet. Der er det presentert et bredt spekter av aktiviteter, og hovedmålet er å identifisere tiltak som kan bedre teknologiutviklingen og kostnadsreduksjonene. Jeg har lyst til å minne om at teknologisenteret på Mongstad fortsatt er et bærende element i denne strategien.

Så hadde jeg tenkt å snakke om flom og skred, men jeg regner med at jeg får god anledning til å gjøre det både i replikkordskiftet og senere utover dagen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Rune Henriksen (A) [11:20:03]: Forvaltningen av petroleumsressursene våre skal sikre landet inntekter, som statsråden påpekte, men den skal også styrke norsk næringsliv, industriell utvikling og sysselsetting. På de snart 50 årene som har gått siden den første letetillatelsen ble gitt, har vi bygd opp en stor og viktig leverandørindustri. Men etter at mange store kontrakter gikk til utlandet vinteren 2012–2013, ble det satt i gang flere prosesser som tok fatt i det høye kostnadsnivået i norsk leverandørindustri.

Nå skal det snart deles ut kontrakter for utbyggingen av Johan Sverdrup-feltet – den største enkeltinvesteringen i dette tiåret. Mye står på spill for en industri som i disse dager må la tusener av ansatte gå fordi vedlikehold, modifikasjoner og andre prosjekter skyves på eller kanselleres som følge av kapitaldisiplinen i oljeselskapene og fallende oljepriser.

Hva gjør statsråden for å forsikre seg om at kontraktsbetingelsene for Johan Sverdrup-feltet og andre prosjekter blir utformet sånn at utbyggingen bidrar til å styrke norsk næringsliv, sysselsetting og industriell utvikling?

Statsråd Tord Lien [11:21:15]: Som representanten Henriksen vil være kjent med, foreligger det en lang rekke både nasjonale lover og internasjonale avtaler som regulerer denne typen kontrakter. Vi har imidlertid sett at det har vært betydelige kostnadsutfordringer i Norge, både blant

operatørene og hos leverandørene. Det er ingen av oss tjent med, uansett hvilken del av bordet man sitter rundt. Jeg er glad for at dette tas opp sterkt og klart, både i leverandørindustrien og blant operatørene på norsk sokkel. OED har sammen med Oljedirektoratet satt i gang et arbeid for å se på hvordan vi kan forbedre kostnadskontrollen. Det var helt nødvendig etter at det var veldig mange overskridelser også på sokkelen.

Så er det mitt inntrykk at det ikke er i norsk leverandørindustri bekymringen for Johan Sverdrup-feltet er størst, vi har vel tvert imot sett tendenser til større bekymring rundt de spørsmålene andre steder enn der. Jeg oppfatter at norsk leverandørindustri er offensiv og klar, og tror at Johan Sverdrup kommer til å bli svært bra, også for dem.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:22:34]: Jeg vil starte med å si at jeg er positiv til at staten er villig til å ta over Åknes/Tafjord beredskapssenter. Det betyr veldig mye for de kommunene som har lagt ned mye kapital i dette.

Men spørsmålet mitt dreier seg om at de siste månedene har vist at klimaendringene har kommet mye tettere innpå oss. Statsråden har selv vært på befaring og sett ødeleggelsene i Flåm og Odda, og det er ingen grunn til å tro at utviklingen vil snu med det første, snarere tvert imot. I lys av dette: Hva vil statsråden gjøre for å møte dette og for å være bedre forberedt på de ulike effektene av klimaendringene som vil kunne komme i årene fremover?

Statsråd Tord Lien [11:23:24]: La meg først berømme representanten Andersen Eides engasjement for denne typen spørsmål. Det setter jeg stor pris på.

Så er det helt rett som representanten peker på, at alt tyder på at det kommer til å bli mer krevende vær i tiden framover, ikke minst mer regn. Det første vi må kartlegge bedre, er hvor det kommer til å regne mer. Det har allerede Meteorologisk institutt sammen med NVE satt i gang et arbeid med.

Vi må åpenbart gjennomføre faktiske sikringstiltak. Derfor er jeg glad for at budsjettet først ble styrket av regjeringen til flom- og skredarbeid og deretter også styrket her i Stortinget. Senere skal Stortinget diskutere nysalderingen, hvor det også er styrking til dette arbeidet. Så tror jeg også vi må vurdere hvorvidt økt produksjon av regulerbar kraft kan dempe naturskadevaren, først og fremst på Vestlandet, men også i resten av landet.

Marit Arnstad (Sp) [11:24:47]: Senterpartiet mener at Enova reelt sett svekkes når det gjelder neste års oppgaver og budsjett. Det er riktig at fondskapitalen økes, men å øke fondskapitalen i seg sjøl bidrar ikke til noen umiddelbar styrking av Enovas arbeid. Når en samtidig presser inn oppgaver fra Transnova til 80 mill. kr og også en støtteordning for husholdninger som kan komme til å koste 240 mill. kr, betyr det at en reelt svekker Enovas muligheter til å utføre sine oppgaver på andre områder.

Nå er det slik at i budsjettet ble forslaget om et skattefradrag for enøk slaktet av Finansdepartementet. Det heter fra Finansdepartementet at det vil gjøre det «gunstigere å investere i bolig», det vil «favourisere boligeiere framfor leietakere», det er et tiltak som «uansett ville ha blitt gjen-

nomført», og det er derfor «en ren inntektsoverføring» – og derfor ikke særlig bra. Dessuten vil provenytapet «komme opp i flere milliarder kroner». Spørsmålet er om statsråden er enig i Finansdepartementets kritikk av skattefradragsordningen, og hvordan den saken vil bli fulgt opp videre.

Statsråd Tord Lien [11:25:58]: Som representanten er veldig godt kjent med, er dette spørsmålet et skattepolitisk spørsmål, og det må finansministeren svare på.

Skattelette – eller en støtteordning, som det nå blir til neste år – er ett av mange tiltak for enøk i husholdningene. Det mener jeg nettopp illustrerer litt det gode energi- og klimapolitiske samarbeidet vi har mellom de fire partiene, som viser at det faktisk går an å bidra til mer effektiv bruk av energi i Norge uten å plage folk med skatter og avgifter, som var gjennomgangsmelodien fra den rød-grønne regjeringen.

Jeg mener den ordningen vi nå har på plass, er en god ordning. Det kommer til å føre til at folk tar ordningen i bruk, og de får brukt energien mer effektivt enn tilfellet er i dag. Og den er mye mindre byråkratisk enn ordningen tidligere har vært. Det mener jeg at jeg kan stå fullt og helt inne for.

Ola Elvestuen (V) [11:27:12]: Vi er i en situasjon med lave oljepriser – først og fremst pga. skiferoljeproduksjonen i USA, som påvirker resten av verden. Samtidig er det mer enn nok av olje i verden, så det er ingenting som tyder på at dette er en svingning – det er mer at det kan være et skifte. Bruken av olje har heller ikke økt like mye som forventet internasjonalt. Etter hvert som verden skal ta inn over seg hva vi må gjøre for å redusere utslipp – for å nå et togradersmål – vil også forbruket måtte gå ned internasjonalt, med den konsekvensen det har for prisene i Norge. Og det er jo prisene som er avgjørende for hvor mye produksjon det vil være, og hvor mange felt som kommer opp. Det er ikke ressursmengden i seg selv.

I en sånn situasjon – er statsråden villig til å se på endringer i skattesystemet og støtteordninger for leting etter olje og gass, og ha en annen risikofordeling (presidenten klubber) mellom stat og selskap?

Statsråd Tord Lien [11:28:21]: Som flere av de forrige talerne på begge sidene av den politiske blokken i Norge har vært inne på, er det nok av disse tingene som har ligget fast veldig lenge, og som handler om å lage stabile og forutsigbare rammer for denne store og viktige næringen. Det ligger i hvert fall ikke langt oppe på blokka til olje- og energiministeren, kan jeg vel si.

Så har jeg lyst til å si noe når det gjelder det generelle bildet. Når det gjelder både utviklingen av markedet og spørsmålet om klimautfordringen, så har jeg for det første lyst til å si at eksport av norsk gass er en del av løsningen på klimautfordringen. Det er den mest kostnadseffektive måten å redusere CO₂-utslippene fra den europeiske energimiksen på.

Så har jeg også lyst til å si – og det mener jeg vi har all mulig grunn til å være svært stolte av – at vi over mange år har hatt knallharde krav til aktiviteten på norsk sokkel når det gjelder miljø- og klimaspørsmål. Det gjør at produksjonen på norsk sokkel er veldig robust for et strammere klimaregime i framtiden, som vi begge håper at vil komme.

Ingunn Gjerstad (SV) [11:29:37]: Den nyeste rapporten fra FNs klimapanel viser at med dagens tempo vil verdens karbonbudsjett vera oppbrukt om 15 år. I går sa statsråden til Tidens Krav at vi skal leva av petroleum i 2045 òg. SV har stor respekt for den kompetansen og den verdiskapinga som folk bidreg til på norsk sokkel, og den skal vi bruka i klimaomstillinga framover. Men vi må òg leggja om vår petroleumspolitik, meiner SV. Regjeringspartia har ikkje støtta SV sitt ønske om eit tempoutval for å vurdere om dette vi held på med, er i samsvar med togradersmålet. Men eg lurar på: Er statsråden samd i at rapportane frå klimapanelet må få konsekvensar for korleis vi vurderer vårt uttak av fossil energi? Og er det rettferdig at rike land som Noreg skal få utvinna alle våre ressursar, og overlata til fattige land å la ressursar bli liggjande ubrukte?

Statsråd Tord Lien [11:30:38]: De kommersielle beslutningene på norsk sokkel tas av kommersielle aktører. Jeg har full tillit til at de som er aktører på norsk sokkel, også vurderer framtidige endringer i klimapolitikken. Men som sagt, norsk sokkel er svært robust stilt overfor helt nødvendige framtidige innstramminger i klimapolitikken. Dette er en av grunnene til at regjeringen satsar stort både på økt fornybar kraftproduksjon og på å legge til rette for økt produksjon i den kraftkrevende industrien.

Det blir litt mye svartmaling. Det vi virkelig trenger nå, er å få til en stram internasjonal klimaavtale, som jeg er helt sikker på at min kollega vil snakke om etterpå, og vi har jo aldri vært så nær å få til det. Vi har, bl.a. fordi regjeringen har bidratt aktivt inn til Europa, fått en stram ambisjon fra Europa. Vi ser også at både Kina og USA for første gang ser ut til å være villig til å kommittere seg. Får vi dette på plass, vil det skape gode rammer for at industri og myndigheter sammen kan bidra til å løse klimautfordringene. Jeg mener at det er grunn til å være optimist.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Åsmund Aukrust (A) [11:32:05]: Dette er kanskje Stortingets viktigste klimadebatt, hvor vi bestemmer hvor vi skal bruke pengene våre for å nå våre klimamål. Men enda viktigere enn denne debatten er det møtet som akkurat nå foregår i Lima, og de som er der for å komme nye steg på vei mot en klimaavtale i Paris i 2015. Fra Arbeiderpartiets side ønsker vi klimaministeren all mulig lykke til i Lima. Vi forventer – og tror – at hun kommer til å være ambisiøs på våre vegne.

Arbeiderpartiet vil gi regjeringen ros for å videreføre regnskogsatsingen til den rød-grønne regjeringen. I fjor prøvde den seg på et stort kutt. Det gjorde den ikke i år. Det er vi glad for.

Vi synes også det er bra at Stortinget gir 400 mill. kr til FNs grønne klimafond, og at ministeren i dag har klargjort at dette skal gjelde de neste fire årene. Vi skal bidra internasjonalt – med kapital og med politisk vilje. Men om den viljen skal ha noe å si internasjonalt, er vi nødt til å gjøre jobben her hjemme. Det er her hjemme regjeringen virkelig ikke har levert. I et år har klimaministeren møtt i Stortinget. Hun har knapt levert en eneste sak for å forsterke klimainnsatsen. Tvert imot, regjeringen har strittet

imot. Det gjorde den da den så lenge som overhodet mulig sto imot elektrifiseringen av Utsira, eller da den ikke ville være med opposisjonen på å trekke oljefondet ut av kull. Hele veien har regjeringen sagt at det er i budsjettet vi virkelig skal se deres klimapolitikk. Den har vi nå fått se, og det er ikke godt nok på noen områder. Det ville ikke ført oss fram mot et lavutslippssamfunn. På de fleste områder var det ikke godt nok. Selv egne løfter ble ikke innfridd. Regjeringen har lovet et enøkfradrag. Næringen har ventet i et år. Det kom ikke. Det er et alvorlig løftebrudd. På toppen av det hele ble bærekraftkapitlet fjernet fra statsbudsjettet. Slik går det når det er Fremskrittspartiets leder som sitter med siste ordet.

Det skrytes av at det er mer klimadebatt i Norge. Vel, det er fordi regjeringen har lagt seg på et ytterpunkt. Høyre og Fremskrittspartiet sier i denne debatten at det er et taktskifte i politikken. Du finner knapt en politiker utenfor Høyre og Fremskrittspartiet som vil si det samme. Jeg kan knapt huske å ha fått mer entydige tilbakemeldinger fra folk, fra organisasjonene – ja, til og med fra regjeringens egne venner. Venstres leder Trine Skei Grande sa at klimaministeren har etterlatt hele jobben til Venstre. Politisk redaktør Alstadheim i Dagens Næringsliv skrev i en kommentar at dette er ikke tiden for klimaministeren for å gå av, det er tiden for å tiltre. Da må det være en klam omfavnelser når Fremskrittspartiets Gjermund Hagesæter sier at dette er den beste miljøministeren Norge noen gang har hatt. Jeg skjønner at han sier det. Endelig har Fremskrittspartiet fått en klimapolitikk de er fornøyd med: minst mulig klimapolitikk.

Jeg skjønner at det må være en krevende jobb for ministeren å ha kollegaer å overbevise som ikke engang tror på klimaendringene. Det er ikke bare noe vi i opposisjonen sier – nei, til og med statsministeren sier det. Etter høstens budsjettbråk sa hun at vi må huske at det er tøffere å være klimaminister i en regjering hvor ikke alle er så opptatt av det. Ja, jeg skjønner at det er tøft. Det er et veldig godt argument for å få en regjering hvor alle er opptatt av det. Det er et argument for en ny regjering.

Vi i Arbeiderpartiet har vårt alternativ. Vi vil gå steg mot lavutslippssamfunnet. Vi vil at folk skal leve miljøvennlige liv. Det krever en enorm omveltning, for i Norge skal vi i løpet av min levetid bli dobbelt så mange innbyggere, samtidig som utslippene skal vekk. Min generasjons politikere er de som skal bygge landet igjen.

I arbeidersangen «Vi er de tusener som bygger landet», synger vi: «nu bygger vi den nye tid». Det er det vi skal gjøre. Vi skal bygge den nye tid – klimatiden. Det er sant som vår nye partileder sier: Klimaet må ligge som en ramme rundt all vår politikk. All politikk må være bærekraftig. Det krever tøffe valg, men det gir også unike muligheter, om vi tør å satse. Vårt budsjett tar oss nye steg mot den fremtiden.

Klimautfordringen er den ene store miljøkampen. Den andre er å ta vare på det biologiske mangfoldet. For første gang siden Trygve Bratteli opprettet et miljøverndeptement, har vi ikke lenger en miljøvernminister. «Miljøvern» er borte fra ministerens tittel. Det i seg selv er ikke et stort problem. Men dessverre er ikke miljøvern bare borte fra tittelen, det er også borte fra politikken.

Vi har en regjering som ikke tar nok hensyn til naturen:

- Den ville ha frislipp når det gjaldt scooterkjøring. Heldigvis ble det stoppet i første runde, fordi avgjørelsen den hadde tatt, viste seg å være ulovlig.
- Den ville ha dumping av avfall i fjordene, selv om direktoratet sier at det ikke er forsvarlig.
- Den vil praktisere naturmangfoldloven på en annen måte. Vi skjønner alle at det ikke betyr å ta mer vare på naturmangfoldet.

For ca. tre uker siden var statsministeren i spørretimen. Da spurte Bård Vegar Solhjell om hun kunne nevne et par saker – ja iallfall én sak – hvor regjeringen hadde satset på naturvern, i statsbudsjettet og ellers. Svaret var nei, statsministeren kunne ikke nevne én sak hvor regjeringen hadde satset på naturvern. Det er skuffende. Men jeg er egentlig ikke så overrasket. Det er ikke veldig overraskende at en Høyre–Fremskrittsparti-regjering ikke satser på naturvern. Men et område jeg trodde de skulle satse på, var skogvern. For i valgkampen sa Erna Solberg, etter at den rød-grønne regjering hadde gitt rekordmye til skogvern:

«I skogen lever 60 prosent av artene i Norge og omtrent halvparten av de truede artene. Vi må derfor trappe opp skogvernet gjennom flere avtaler med skogeierne om frivillig vern.»

Videre sa hun:

«Det trengs en ny giv i miljøpolitikken. Under dagens regjering har klassisk naturvern blitt nedprioritert. Det går sakte med vern av skog, selv om skogeierne har tilbudt store arealer.»

Med disse signalene fra statsministeren rett før valget er det ikke rart folk hadde forventninger. Men da statsbudsjettet ble lagt fram, foreslo Siv Jensen å kutte skogvernet med $\frac{2}{3}$. De brukte argumentasjonen om at det ikke lenger var behov. Vel, alle som jobbet med skogen, var uenig: industrien, grunneierne og miljøorganisasjonene.

Heldigvis har Venstre og Kristelig Folkeparti fått forhandlet inn mesteparten av kuttet. Jeg skulle likt å høre hva klimaministeren i dag sier om sin egen argumentasjon. Den naturlige konsekvensen av det ville være å si at disse ekstra midlene er det ikke behov for. Jeg tror ikke hun kommer til å si det, fordi hun visste at kuttet hun gjorde, ville få store konsekvenser.

Arbeiderpartiet sammen med Senterpartiet, SV og Miljøpartiet De Grønne foreslår i dag at regjeringen må legge fram en plan for å øke skogvernet. Når vi har sett hvor lavt regjeringen prioriterer det, er det behov for å forplikte den mer, om vi skal nå våre vernemål. Det er synd at det forslaget ikke ser ut til å bli vedtatt.

Vi går nå inn i Friluftlivets år. Vi mener det hadde vært en unik mulighet til nettopp å satse på friluftsliv. Det gir folk opplevelser, og det er det beste arbeidet vi kan gjøre for folkehelse. Staten bruker hvert år i snitt 57 000 kr på å reparere helsen til hver og en av oss. Tenk hva vi hadde spart om vi hadde brukt mer penger på å unngå at folk blir syke.

Når folk som ikke er aktive, blir spurt om hva de skulle ønske de gjorde mer av, er ikke svaret at de skulle ønske at de gikk på treningsstudio. Nei, det de sier, er at de skulle ønske at de var mer aktive ute i naturen. Friluftsliv er den beste måten å få folk mer aktive på.

Derfor foreslår Arbeiderpartiet en egen friluftspakke. Vi foreslår penger til å kartlegge natur, så vi vet hva vi skal

ta vare på, vi foreslår å fordoble summen til å kjøpe opp naturområder, så vi sikrer oss eierskapet til naturperler, vi foreslår midler til bedre å tilrettelegge for bruk, slik at enda flere får brukt naturen, og vi foreslår en langt større innsats overfor barn og unge. Lærer man seg å bruke naturen som barn, har man en gave for livet. Derfor har vi økt støtten til Den naturlige skolesekken. Vi foreslår også en times fysisk aktivitet i skolen hver dag.

Budsjettforslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet var et ytterpunkt i norsk miljøpolitikk. Jeg vil takke Venstre og Kristelig Folkeparti for at de har klart å rette opp de største skuffelsene. Men det er også viktig å si at det er et flertall for et grønnere budsjett i denne sal enn det som i dag blir vedtatt. Kristelig Folkeparti og Venstre hadde i dag fått mer gjennomslag bare ved å stemme for vårt miljøbudsjett, og det helt uten forhandlinger.

Odd Henriksen (H) [11:41:12]: Europa står framfor store utfordringer i energisektoren, både når det gjelder å opprettholde energiforsyningen og å redusere klimautslipp. Mangel på et europeisk elnett er bare én av utfordringene.

Norge spiller en viktig rolle for å nå klima- og fornybarmålene i Europa. Det er betydelig verdi i norsk kraftproduksjon, og vi har store ressurser som ennå ikke er utnyttet når det gjelder fornybar energi.

I tillegg vil vi bidra med olje og gass inn mot Europa. Ifølge IEA, Det internasjonale energibyrået, trengs norsk olje- og gassproduksjon innenfor et togradersmål. Et grønnere Europa kan bli enda grønnere med norsk gass.

Framtiden er elektrisk, og det grønne skiftet skrider fram. Vårt felles budsjett tar Norge videre i denne prosessen.

Statsbudsjettet 2015 legger til rette for ytterligere utbygging av fornybar energi i Norge. Det satses på å legge til rette for mer småkraftproduksjon. Dette er viktige ressurser og gir verdiskaping i store deler av landet. I tillegg bidrar ny teknologi innenfor denne bransjen til at utbyggingene kan gjøres på en mye mer miljøvennlig måte enn det man gjorde tidligere.

Vi ruster Norge for fremtiden ved å stimulere til mer utbygging av fornybar energi. Elsertifikatordningen som er innført, har som mål at vi sammen med svenskene skal bygge ut ca. 26 TWh innen 2020. Regjeringen ser at per i dag kommer for liten andel av utbyggingen på norsk side. Dette gjelder spesielt vindkraft. Derfor innfører vi nå gunstige avskrivningsregler for vindkraft. I tillegg øker vi innslagspunktet for grunnrenteskatten. Med disse grepene ønsker regjeringen å øke vår produksjon av fornybar energi.

Dersom Norge i de kommende årene skal kunne utnytte de mulighetene vi har til økt utbygging av fornybar energi, er utbygging av overføringsnettet for elektrisk kraft helt avgjørende. Et godt utbygd nett er en forutsetning for å kunne ta ut potensialet for ny kraftproduksjon og for å sikre kraftforsyningen. I enkelte deler av landet er det i dag ikke mulig å bygge ut fornybar energi på grunn av manglende nettkapasitet.

Store prosjekter for bygging av nytt nett er allerede satt i gang. Det er bra. I tillegg er det gitt konsesjon til to nye mellomlandsforbindelser, henholdsvis til Tyskland og til Storbritannia. Dette vil gi en bedre utnyttelse av kraft-

systemene og bidra til økt verdiskaping. I tillegg vil det føre til reduksjon i CO₂-utslippene, så det er en vann-vinn-situasjon for alle parter.

Framtidens overføringsnett står foran nye utfordringer, fra stort sett innmating av vannkraft til framtidens nett hvor vind- og solkraft skal inn i nettet. I tillegg legger vi til rette for at vi i fremtiden som forbrukere også kan bli produsenter av kraft gjennom å legge til rette for plussus. Videre ser vi at vi som forbrukere etterspør mer effekt enn tidligere på grunn av opplading av elbiler, induksjonsovner, varmepumper m.m.

Dette stiller strenge krav til nettet. Da er innføring av AMS, eller Avanserte Måle- og Styringssystemer, viktig, AMS gir oss muligheten til å styrke effektsituasjonen ved at en gjennom bedre informasjon til forbrukerne kan få til at forbruket av elektrisk kraft jevner seg ut, og at effektoppene blir mindre. Når vi krever en robust kraftforsyning for å møte våre behov, er det nettopp effektoppene som avgjør. AMS gir oss i tillegg muligheten til å utnytte eksisterende infrastruktur på en best mulig måte.

Nettet er i endring. Store investeringer skal gjøres i strømmettet. Det forutsetter en mer rasjonell nettstruktur og mer robuste nettselskaper for å kunne ivareta forbrukernes behov. For å ivareta dette har regjeringen begynt arbeidet med å se på Reiten-utvalgets rapport, Et bedre organisert strømmett. I tillegg har vi sendt kompetanseforskriften ut på høring. Med andre ord: Regjeringen ruster Norge for fremtiden.

Til slutt noen ord om flom og skred. Regjeringen øker satsingen på dette området i årets budsjett. Det er viktig. Her blir det viktig å fokusere på å sikre eksisterende bygg og infrastruktur, men ikke minst å fokusere på framtidig planlegging og nybygging. Den beste sikring vi kan gjøre, er god planlegging. Her stilles det krav til sentrale myndigheter og ikke minst til fylkeskommuner og kommuner.

Det er behov for gode skredkart og geologiske undersøkelser. Dette vil være verktøy for gode planprosesser og ikke minst god forebygging. Gjennom god kartlegging og overvåking vil vi kunne forebygge framtidige utfordringer.

I budsjettet for 2015 styrker samarbeidspartiene flom- og skredforebygging med 62,3 mill. kr. Dette er en betydelig økning. NVEs bistand til å forebygge og håndtere flom- og skredrisiko er viktig for folks trygghet mange steder rundt omkring i Norge.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:46:12]: Det er liten tvil om at våre klima- og miljøutfordringer er globale og krever både nasjonale og internasjonale handlinger. Denne regjeringen legger fram en politikk for omstilling til et lavutslippssamfunn innen 2050. Regjeringen prioriterer derfor klimatiltak som er kostnadseffektive, og som kan bidra til teknologiske, gode løsninger, bl.a. innen transport-, industri-, kraft- og byggesektoren.

Skal vi makte å løse våre utfordringer, bør vi tenke på løsninger som gjelder alle deler av samfunnet. Det burde for de fleste være enkelt å forstå at det er en sammenheng mellom effektiv infrastruktur, som vei og bane, og reisetid, miljø og utslipp. De fleste av oss skjønner at det er en sammenheng mellom å legge til rette for nyere biler med bedre teknologi og lavere utslipp.

Denne regjeringen gjør nettopp dette. Norge har som nasjon over tid lyktes med sin elbilpolitikk og lave avgifter. Det er ikke slik at de lavere utslippene i Norge har en stor global betydning i forhold til dette eksemplet, men når vi i dag erfarer at mange land ønsker å gjøre det samme som oss, og bilindustrien ønsker å bygge ut plug-in-stasjoner på de større veiene i Europa, ser vi at vår betydning som et foregangsland på området vil føre til internasjonal endring av både forbrukersystemer, tankegang og holdninger til utslipp. Dette vil kunne bli en sak som virkelig får et globalt perspektiv og senker utslipp så det monner, og årsaken til dette er jo teknologisk utvikling. Derfor har regjeringen styrket Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging, og miljøteknologiordningen under Innovasjon Norge styrkes betraktelig.

Jeg vil også vise til de tiltak som regjeringen har gjort for å nå bestandsmålene og for å redusere konfliktnivået i rovviltforvaltningen. En høy beredskap for uttak av rovvilt som kan gjøre stor skade på beitedyr, og i noe grad lisensfellingkvoter, er trolig årsaken til den reduksjonen som beitenæringen opplever i dag.

Klima- og miljødepartementet opplyser den 12. november at det blant saueiere som har søkt erstatning, har vært en nedgang på 19 pst., eller ca. 400 færre, i forhold til på samme tid i fjor. Antall sau og lam som er søkt erstattet, er gått ned med om lag 10 600 dyr på landsbasis, noe som betyr en reduksjon på over 20 pst. Erstatningssummen for reinsdyr har også gått vesentlig ned.

Jeg vil skryte av vår statsråd og vårt departement for at man bestemte seg for ikke å anke Krokann-dommen, og for at Miljødirektoratet vil gjøre en ny vurdering i 77 erstatningssaker som er søkt omgjort. Dette er et godt bidrag for å dempe konfliktnivået. Videre bevilger regjeringen mer til konfliktdempende tiltak. De regionale rovviltnemndenes rolle er i så måte særdeles viktig. Alle de konkrete punktene i forliket om å styrke nemndene er fulgt opp, og fram til 12. november i år har denne regjeringen endret kun 1 av 26 påklagde saker, mens det i perioden fra 2011 og fram til oktober 2013 ble endret på 6 av 41 saker. Med andre ord har vi fått en regjering som tar rovviltnemndene på alvor. Det er også positivt at regjeringen har varslet inn to saker til Stortinget i 2015 – evaluering av ulvesonen og et bestandsmål for ulv i Norge.

I regjeringens samarbeid med Kristelig Folkeparti og Venstre kom vi til enighet om endringer i budsjettet hva angår friluftsliv, og styrket friluftslivsformål med 10 mill. kr, noe som er kreativt og bra for budsjettet. Det samme gjelder styrking av bekjempelse av Gyrodactylus, laksesperre og mer penger til kalking.

Avslutningsvis vil jeg si at dette er et godt budsjett, og de fleste forhold som vedrører klima og miljø, er godt ivarettatt.

Statsråd Tine Sundtoft [11:51:21]: Først vil jeg takke komiteen, og jeg vil også rette en ekstra takk til samarbeidspartiene for godt samarbeid.

Norge har et godt utgangspunkt for å nå lavutslippssamfunnet i 2050. Det grønne skiftet er i gang. Innovasjon og teknologiutvikling vil være helt nødvendig for å lykkes.

Næringslivet spiller en nøkkelrolle. Som politikere må vi sørge for at rammebetingelsene for bærekraftig utvikling er

på plass. Som forbrukere må vi ta miljøbevisste valg. Den langsiktige omstillingen vil omfatte oss alle. Mitt mål er at økonomisk vekst og utslippskutt skal gå hånd i hånd.

Regjeringen har i samarbeid med Venstre og Kristelig Folkeparti kommet fram til et godt klima- og miljøbudsjett for 2015. Dette budsjettet forsterker ambisjonene og tiltakene i Stortingets klimaforlik.

Innholdet i budsjettforslaget bidrar til å redusere forurensning og klimagassutslipp, både nasjonalt og internasjonalt. Det bidrar også til å ta vare på naturmangfoldet. Og ikke minst: Det legger til rette for en effektiv gjennomføring av klima- og miljøpolitikken.

Klima- og miljødepartementet har ansvaret for å samordne og være pådriver i regjeringens klima- og miljøpolitikk. Klima- og miljøprofilen i budsjettet for 2015 styrkes på mange ulike områder. Det legges opp til en betydelig vekst i avkastningen fra Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging.

Det ligger inne en betydelig satsing på kollektivtransport, inkludert planlegging av intercityutbyggingen. Dette bidrar til, sammen med en styrking av belønningsordningen for kollektivtrafikk, at trafikkveksten i de store byene kan tas med kollektiv, sykkel og gange.

Vi kommer også til å gjennomføre en betydelig satsing på forskning og utvikling av ny miljøteknologi i næringslivet. Hvis norsk økonomi skal være konkurransedyktig på lang sikt, må vi tenke nytt. Vi må utvikle grønne arbeidsplasser som kan bli en ny vekstmotor for norsk økonomi.

De store miljøutfordringene kan bare løses gjennom et internasjonalt samarbeid. Norge er en viktig pådriver for å heve ambisjonsnivået i klimapolitikken og i en ny internasjonal klimaavtale. I 2015 vil arbeidet med nye norske forpliktelser og klimamøtet i Paris være prioriterte oppgaver.

I Lima pågår nå forhandlinger om den nye klimaavtalen. Hensikten med avtalen er å begrense klimaendringene. Målet om utslippsreduksjoner står helt sentralt. USA, Kina og EU står for over 50 prosent av verdens utslipp. Det er positivt for forhandlingene at disse tre nå har lagt sine utslippsmål på bordet.

Norge vil i Lima ta til orde for en felles gjennomgang av utslippsmålene som blir lagt fram. Jeg håper vi får støtte til det i forhandlingene. Da vil vi være bedre rustet til å ferdigstille en god klimaavtale i Paris neste år.

Klimatoppmøtet i Paris neste år kommer til å legge premisser for klimaarbeidet i mange år framover. Arbeidet mot avskoging er en viktig del av et nytt klimaregime. Regjeringen vil derfor jobbe for å få til gode og forpliktende beslutninger.

Klimafinansiering står helt sentralt i forhandlingene, og i dag varslet vi at Norge vil bidra med 1,6 mrd. kr til FN's grønne klimafond – også dette en oppfølging av budsjettforliket. Det plasserer oss i toppen internasjonalt, målt etter bidrag per innbygger.

På toppen av dette har vi lagt fram et budsjett hvor bevilgningen til klima- og skogsatsingen øker til 3 mrd. kr. Norge tar med andre ord lederskap i internasjonal klimafinansiering. Å mobilisere penger til dette formålet er helt nødvendig dersom vi skal klare å redusere utslipp globalt og få i stand en ny klimaavtale.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [11:56:32]: La meg starte med å ønske klima- og miljøministeren lykke til i Lima, det er en viktig jobb. Det er kanskje også lettere å få gjennomslag internasjonalt i klimaperspektivet enn i egen regjering – det får tiden vise.

Jeg har tenkt å ta opp igjen noe som har vært et tema i denne salen før denne høsten, og det er forholdet til realistisk budsjettering. I et brev til komiteen datert den 24. november 2014 skriver klima- og miljøministeren at en reduksjon – altså en nulling i kjøp av klimakvoter – ikke er i samsvar med realistisk budsjettering. Det følger opp den situasjonen at det er et brudd med bevilgningsreglementet til Stortinget § 3.

Mitt spørsmål til klima- og miljøministeren er: Er klima- og miljøministeren fortsatt enig i det hun skriver til komiteen om at reduksjonen på kjøp av klimakvoter ikke er i samsvar med realistisk budsjettering, og at (presidenten klubber) det sånn sett er et brudd på bevilgningsreglementet?

Statsråd Tine Sundtoft [11:57:44]: Staten kjøper klimakvoter for å oppfylle Norges internasjonale klimaforpliktelser under Kyotoprotokollen. Stortinget har jo for innneværende år gitt en fullmakt til å kjøpe kvoter innenfor en ramme på 2 mrd. kr. Regjeringen har lagt fram et forslag om tilsvarende ramme for 2015.

Så vet vi at utarbeidelse av budsjett knyttet til kvotekjøp, er krevende, fordi kvoter utbetales først når de blir levert til statens konto i kvoteregisteret. Som kjøper har vi ikke full kontroll på når kravet om utbetalingene kommer. Derfor har jeg varslet Stortinget om at dersom det skulle vise deg at den nye avtalen om kvotekjøp kommer til utbetaling i 2015, eller det er behov for andre endringer i kjøpsopplegget, vil regjeringen måtte komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Dette er også varslet i nysalderingen.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:58:58]: En av de tingene jeg synes er viktig og bra med det arbeidet vi har gjort i komiteen, er at en samlet komite nå er enige om det som gjelder REDD+. I en av merknadene understreker komiteen at REDD+-arbeidet fortsatt må ha urfolks og skogfolks landrettigheter sentralt i alle program. Bakgrunnen er at regnskog som regel er bedre beskyttet når urfolk og andre skogfolk har kontroll over sine territorier. Likevel er ikke dette tilstrekkelig i mange nasjonale REDD+-planer og internasjonale REDD+-institusjoner. Da blir spørsmålet mitt: Hvordan vil statsråden følge opp komiteens merknad, og arbeide for at REDD+-arbeidet må ha urfolks og skogfolks landrettigheter sentralt i alle program?

Statsråd Tine Sundtoft [11:59:55]: Jeg er glad for komiteens merknad på dette området. Evalueringen av det norske klima- og skogprosjektet gir gode tilbakemeldinger, fordi vi har bra dialog med de landene som vi inngår avtale med. Det at landene selv har et eierskap til utfordringen med å redusere sin avskoging, er viktig, for det er da de selv bygger opp sin egen skogforvaltning – det at vi gir penger til det i første fase, og i neste fase at vi betaler for resultater, slik at de har en motivasjon for å redusere avskogingen. Så viser evalueringen at de som står nærmest til å ta vare på regnskogen, også er de som bor i regnskogen. Derfor er det satt ev ekstra midler til sivilsamfunnet, slik at

det blir ivaretatt. Jeg tror at det er nettopp den totale politikken på dette området som gjør at vi får gode evalueringer på det norske klima- og skogprosjektet.

Marit Arnstad (Sp) [12:01:10]: Jeg må nok si at det står fast fra denne merkverdige budsjetteringen til regjeringen at parlamentarisk leder i Høyre synes det er realistisk å kutte klimakvotene. Klima- og miljødepartementet skriver i brev til Stortinget at det er urealistisk å kutte dem, og statsråden står i Stortinget i dag og vil egentlig ikke svare på om det er realistisk eller urealistisk.

Men jeg har et litt annet spørsmål. Jeg skjønner at statsråden brukte innlegget på klima, men statsråden er jo også minister for kulturminner, og jeg synes det er viktig at en også ser litt på det. Jeg synes det er bra at regjeringen foreslår økt brannsikring i år, men det er sørgelig at de tar det fra andre poster på kulturminnebudsjettet.

Vi vet at det er mange private eiere rundt omkring som bidrar til vedlikehold og restaurering av kulturminner. De har behov for støtte og hjelp. Senterpartiet mener at de burde fått et skatte- og avgiftsfritak som kunne ha hjulpet dem med den jobben de gjør på vegne av samfunnet. Ser ikke regjeringen også et behov for å gi den typen skatte- og avgiftslettelser til private eiere?

Statsråd Tine Sundtoft [12:02:17]: Jeg er glad for at Senterpartiet er fornøyd med noe av det vi gjør innenfor kulturminner. Det var et etterslep innen satsing på brannsikring. Jeg tror vi alle tok lærdom av det som skjedde i Lærdal i vinter, når det gjelder å satse mer på brannsikring for å ta vare på kulturminnene våre.

Gjennom budsjettforliket med Venstre og Kristelig Folkeparti har vi nå styrket bevilgningen til Kulturminnefondet ganske betydelig – fra 65 mill. til 75 mill. kr. Kulturminnefondet er en bra ordning. Den er lite byråkratisk, og den gir rask innfrielse av flere av de søknadene som kommer til Kulturminnefondet. Det å gi penger til private eiere i kombinasjon med den kompetansen som Kulturminnefondet også representerer, mener jeg er en styrking av kulturminnefeltet i forhold til det den forrige regjeringen sto for.

Ola Elvestuen (V) [12:03:34]: Regnskogsatsingen er veldig viktig og et område hvor Norge virkelig leder an internasjonalt og får mye anerkjennelse for den jobben som gjøres. Og det er brede, stabile flertall som står bak satsingen, som det er viktig å videreføre med vekt ikke bare på å bevare skogen, men også på å legge til rette for en utvikling for dem som bor i skogen.

Men det er andre områder som er vel så viktige som regnskog når det gjelder å binde karbon. Mangroveskog binder mer i areal. Det er saltvannsvåtmarker, det er sjøgressområder, og det er tangområder. Bare i Norge, hvor vi har en halvering av områder med tang, kan man binde 21 millioner tonn hvis vi får dette på plass igjen. Det er også viktig for å beskytte kystområdene. Da er mitt spørsmål: Er statsråden villig til å se på andre områder enn bare regnskog for å utvikle vår satsing ... (Presidenten klubber.)

Presidenten: Presidenten ber om at man holder seg til taletiden.

Statsråd Tine Sundtoft [12:04:47]: Nå oppfattet jeg nesten ikke hva spørsmålet var.

Det vi har lært gjennom klima- og skogsatsingen, det at vi har slike prosjekter over tid – og som representanten Elvestuen også sier – at det er et bredt flertall for det i Stortinget, og at vi også internasjonalt får anerkjennelse for at vi uavhengig av hvem som sitter i regjering, følger opp det vi sier at vi skal gjøre, det at vi har bygget opp god kompetanse og har god dialog med de landene vi inngår avtale med – nå har vi lovet at vi er på dette nivået fram til 2020, så det er vel ikke rom for noe mer der – det å se kombinasjonen av å bruke kompetanse på det i nært samarbeid med de landene vi inngår avtale med, er jo overførbart også til andre prosjekter.

Om det var svar på spørsmålet, vet jeg ikke, for jeg hørte ikke helt hva spørsmålet var.

Ingunn Gjerstad (SV) [12:05:54]: På radioen i dag tidleg kunngjorde statsråden at 400 mill. kr i året, altså 1,6 mrd. kr på fire år, skal vera vårt bidrag for å hjelpe til med klimafinansiering i fattige land.

Det som ikkje kom fram, er at dette er løyvingar som er tekne innanfor det ordinære bistandsbudsjettet på 1 pst. av BNI. Det var ein av dei tinga vi fekk til i regjering – vi fekk denne finansieringa utanom den 1-prosenten til bistand som vi innførte.

Spørsmålet mitt er: Kva er årsaka til at regjeringa ikkje tilfører friske midlar – no når rike Noreg skal støtta fattige land med klimaomstillingar – men i staden tek pengar frå det ordinære bistandsbudsjettet og dermed reduserer innsatsen for å motarbeida fattigdom i verdas fattige land?

Statsråd Tine Sundtoft [12:06:59]: Klimautfordringene er en av de største utfordringene verden står overfor, og det å se klima som en del av bistanden er for oss ganske naturlig. Når vi nå bevilger mer penger til Det grønne klimafondet, er det for at utviklingsland kan redusere sine klimagassutslipp, og det er også for at de skal kunne bedrive klimatilpasning. Den klimatilpasningen som de kan bedrive innenfor jordbruk, slik at de faktisk kan produsere mer mat, mener vi også er god bistand.

Ved å samle penger i det grønne fondet, hvor man får flere penger inn fra ulike kilder og ser sammenhenger og bygger kompetanse, tror jeg vi kan få mer igjen for det vi bidrar med. Det er bra for klimaet og ikke minst for bistanden.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Anna Ljunggren (A) [12:08:15]: For en måned siden laget Meteorologisk Institutt en tenkt værmelding for en desemberdag i 2050. På Vestlandet ville det komme opp mot 200 mm nedbør på ett døgn, og det var ikke et uvanlig døgn. I Sør-Norge kunne en handle julegaver i T-skjorte, og puddersnøen ble erstattet med regn og sludd i lavere strøk stort sett over hele landet.

I 2014 har vi hatt flere uvanlige værphenomener. I august hadde vi hagl på størrelse med golfballer og massive oversvømmelser på Østlandet. Og i oktober førte 300 mm nedbør til 200-årsflom på Vestlandet.

Klimaendringene vil gi villere, våtere og varmere vær. Det vil forekomme økt hyppighet av og større intensitet på flom og skred. Enkelte områder er og har allerede blitt hardt rammet. I tiden framover er det grunn til å anta at også andre områder enn dem som i dag rammes, vil rammes.

Framskrivninger viser at det blir varmere i alle landsdeler, og at den gjennomsnittlige årlige nedbøren vil øke. Flom og skred vil forekomme med ujevne mellomrom, og selv om vi prøver å unngå ny bebyggelse og infrastruktur i områder med stor sannsynlighet for denne typen hendelser og sikrer områder hvor infrastruktur og bosetting var etablert før faren var kjent, vil det alltid være en risiko for uønskede hendelser. Dette kan føre til at liv går tapt, store skader på bygninger, miljøskader og brudd i kritisk infrastruktur knyttet til transport og energitilgang, som igjen kan føre til store tap for næringslivet og samfunnet ellers.

NVEs flomsonekart viser at om lag 22 000 mennesker bor i områder som er utsatt for 200-årsflom. Og den siste rapporten fra FN's klimapanel viste at dagens ekstremvær koster ti ganger så mye som det gjorde på 1950-tallet. Flommen på Vestlandet i høst gjorde skader for 400 mill. kr.

Virkeligheten som mange kommuner har opplevd de siste tre årene, vil antagelig være mer normalen enn unn-taket.

Statlig politikk, herunder bevilgninger, må legge dette til grunn. Enkelte områder og enkelte kommuner er mer utsatt for flom, ras og skred enn andre, og disse har derfor fått og vil få langt større belastning enn gjennomsnittet. Mange av disse kommunene har ikke ressurser og økonomi til å bygge opp igjen etter en naturskade eller forebygge framtidige katastrofer. Systemet med distriktsandel og skjønnsmidler er ikke tilpasset en ny virkelighet. Større, flere og ofte gjentatte skader stemmer ikke overens med 20 pst. distriktsandel og graden av avkortning av skjønnsmidler.

Det er behov for å definere etterslepet på sikringstiltak og etterslepet på utarbeidelse av detaljerte faresonekart. Det må utarbeides et forslag til en ny modell for distriktsandel, og det må legges til rette for systematisk kartlegging av vassdrag og dreneringssystemer for overflatevann og definering av behovet for forebyggende tiltak. Derfor foreslår vi i Arbeiderpartiet å øke bevilgningen til NVE og fremmer flere forslag – sammen med Senterpartiet, SV og Miljøpartiet De Grønne – om bl.a. en opptrappingsplan i NVE, en gjennomgang av kompensasjonsordningen til kommuner som rammes av naturskade, forsering av faresonekartlegging i de 120 mest utsatte kommunene og en tidsplan for ajourføring av faresonekartlegging og gjenoppbygging av rammede områder.

Disse forslagene vil neppe føre til at vi i 2050 må kle på oss boblejakke på julegaveshopping, men det vil føre til at mennesker rammet av flom, skred og ras som følge av klimaendringer, ivaretas, og at vi hindrer framtidige katastrofer i enkelte områder av landet.

Eirik Milde (H) [12:12:41]: Med Høyre og Framskrittspartiet i regjering er det satt i gang mange tiltak for å redusere konfliktnivået i rovviltforvaltningen. En høy beredskap for uttak av rovvilt som gjør, eller kan gjøre, skade, bidrar nok til den reduksjonen i tap på vel 20 pst. eller 10 600 dyr, som beitenæringen nå opplever.

En styrking av de regionale rovviltnemndene var et viktig punkt i rovviltforliket av 2011. Alle de konkrete punktene i forliket om å styrke nemndene er fulgt opp av den nye regjeringen. Ikke minst ser vi en tydelig endring når det gjelder behandling av påklagede saker – som representanten Fredriksen tidligere var innom fra denne talerstolen.

Når det gjelder lisensfelling av bjørn, varierer resultatene mye fra år til år. Senterpartiet har i merknadene gjort til et poeng at det i år bør bli felt bare to av ni bjørner på lisensfellingkvoten. Det de kanskje behendig unnlater å si, er at i 2011, under Senterpartiets tid i regjering, ble kun to av 27 bjørner felt. Tilsvarende tall for 2012 var to av 15. Det kan kanskje tyde på at kvoten ikke alltid gjenspeiler det antall bjørner som faktisk befinner seg i områdene under jakta.

Denne regjeringen har satt i gang mange nye tiltak for å effektivisere lisensjakta, ikke minst når det gjelder jerv. Det åpnes for mer bruk av snøscooter, praktisk erfaring med bruk av kunstig lys ved åtejakt, ha en åpen høring om bruk av bildeovervåking/elektronisk varsling for tilsyn med fangstbå for jerv og ha en dialog med jegerinteresser for å høste gode erfaringer med dagens lisensjakt. Høyre følger opp i regjering det vi sa i opposisjon. Andre sier noe annet i opposisjon enn det de faktisk gjorde i regjering.

Det er også varslet to saker til Stortinget i 2015, en om evaluering av ulvesonen og en om bestandsmål for ulv i Norge. Som representant for et fylke – Østfold – som befinner seg innenfor ulvesonen, blir dette spennende debatter å delta i neste år.

I 2015 er det Friluftslivets år, noe jeg har store forventninger til. Et aktivt friluftsliv har ikke bare en egenverdi i seg selv, det er også viktig i det forebyggende helsearbeidet. Helsedirektoratet har i en rapport beregnet at potensialet for en samfunnsøkonomisk gevinst ved økt fysisk aktivitet er på hele 239 mrd. kr årlig, eller, sagt på en annen måte, 406 000 leveår med god livskvalitet.

Når Friluftslivets år går av stabelen i 2015, blir det en bred nasjonal dugnad for å fremme friluftsliv. Fylkeskommuner, kommuner, friluftsråd og et stort spekter av frivillige vil bidra til å få oss alle ut i skogen og oppleve naturen. Det skal fokuseres på økt deltakelse i og interesse for friluftsliv, og det skal handle om glede og naturopplevelser.

Under budsjettøringen fikk komiteen vite at det manglet 3 mill. kr for å fullfinansiere alle de planlagte aktivitetene. Jeg er derfor svært fornøyd med at samarbeidspartiene har funnet plass til denne etterspurte økningen. Det er også gledelig at det har kommet ytterligere 2 mill. kr til Skjærgårdstjenesten, 2 mill. kr til tilrettelegging for funksjonshemmede i friluftsområder og 3 mill. kr til mer driftsstøtte til friluftsansjoner. Selv om beløpene kanskje ikke i seg selv er så store, sett i sammenheng med hele statsbudsjettet, går pengene til aktivitet i samarbeid med frivillige. Slik sett gir dette merverdi for mange mennesker.

Til slutt en liten kommentar om skogplanting. Samarbeidspartiene er enige om at midlene ikke kan benyttes til utplanting av utenlandske treslag som f.eks. sitkagran, og at det skal gjøres en vurdering av om norsk gran kan nyttes på Vestlandet eller nord for Saltfjellet. Representanten Arnstad sa at dette ville blokkere treplanting. Jeg tror det lønner seg å vente på en faglig vurdering før man konkluderer hva denne vurderingen faktisk vil lande på.

Jeg registrerer også at en pressemelding 21. november fra Norges Skogeierforbund har overskriften:

«Stort gjennomslag for skognæringen!»

Per Rune Henriksen (A) [12:17:39]: Petroleumsvirksomheten har gitt landet vårt enorme inntekter, men kanskje like viktig er det at vi har fått bygget opp en leverandørindustri. Dette er i tråd med visjonene til dem som la det politiske grunnlaget for styringen av ressursene våre. Det kan være interessant å se på hva som er lovfestet, hva som står i petroleumsloven om dette. Der står det:

«Petroleumsressursene skal forvaltes i et langsiktig perspektiv slik at de kommer hele det norske samfunn til gode. Herunder skal ressursforvaltningen gi landet inntekter og bidra til å sikre velferd, sysselsetting og et bedre miljø og å styrke norsk næringsliv og industriell utvikling samtidig som det tas nødvendige hensyn til distriktpolitiske interesser og annen virksomhet.»

Det siste året har vi hatt en bråstopp i aktiviteten på norsk sokkel. Det er en veldig alvorlig situasjon. Det er tre faktorer som hver for seg virker, og summen blir ganske ille. Vi har et høyt kostnadsnivå som har bygget seg opp både i Norge og internasjonalt over mange år. Vi har sett en kapitaldisiplin i oljeselskapene hvor aksjeutbyttet til eierne prioriteres framfor langsiktig verdiskaping. Jeg hører Høyre snakke mye om at det må skapes før det deles. Det er en melding som kanskje bør gå til Statoil i disse dager, som må låne penger for å betale sitt utbytte.

Så ser vi et fall i oljeprisen – i seg selv ikke noe nytt. Det er, som statsråden har vært inne på, en syklisk bransje. Vi tror at oljeprisen vil ta seg opp igjen, men det er ingen som vet når og ingen som vet hvilke nivåer vi kommer til å ende på. Spørsmålet er da: Når prisen tar seg opp igjen, når aktiviteten tar seg opp igjen, har vi da den kompetansen og kapasiteten som trengs, eller vil vi da få et nytt kappløp og en ny kostnadsspiral?

Arbeiderpartiet ser med dyp uro på den situasjonen som bygger seg opp nå. 10 000 norske arbeidsplasser går tapt i løpet av året, kanskje firegangen hvis vi skal regne med innleid arbeidskraft, mye fra utlandet. DNB spår 15 000 flere til neste år.

På det oljetunge Sør-Vestlandet, Vest-Agder, Rogaland og Hordaland, har ledigheten økt med 1 757 fra november i fjor til november i år. Det er en 12 pst. økning av ledigheten, mens for det øvrige landet ligger ledighetsøkningen på under 2 pst. Det sier noe om dramatikken i situasjonen der hvor den rammer.

Utover det å følge utviklingen vil ikke flertallet gjøre noe i en situasjon hvor vår største næring mister titusenvis av arbeidsplasser med de følgene som dette vil få. Det ser vi på budsjettinnstillingen. De vil ikke gjøre noe med permitteringsregelverket. Regjeringen gjør ingen ting med utsettelse av prosjekter som vi har sett, som f.eks. Zidane som ble utsatt på grunn av uenighet om tariffen. De vil ikke være med på å gjennomgå situasjonen i norsk leverandørindustri med sikte på videreutvikling av næringen, heller ikke påse at nedbemanningen ikke går ut over vedlikehold, sikkerhet og HMS. De vil ikke være med på at Oljedirektoratet bør ha kompetanse til å gjøre selvstendige, faglige vurderinger av lisensplaner med hensyn til kraft fra land og industrielle ringvirkninger. De vil ikke være med på å

be regjeringen påse at brønner som er midlertidig plugget, blir permanent plugget, noe som kan være et bidrag til å engasjere ledig riggkapasitet. Jeg minner om at vi har 3 000 brønner som ikke er permanent plugget. I dag fikk vi meldingen om at Statoil igjen suspenderer riggkontrakter, tre kontrakter, lang tid i forveien. Situasjonen er grell sammenliknet med det den var for et par år siden, hvor det store temaet var riggmangel på norsk sokkel.

Det vi ser, er etter min mening noe som tenderer over mot en kupongklippermentalitet, som står i sterk kontrast til visjonene hos dem som la det politiske grunnlaget for oppbyggingen av vår oljeindustri og vår tid som oljenasjon. De folkene forsto at politisk styring er viktig for at vi skal oppnå målet om ressursforvaltning og ringvirkninger utover det markedskreftene alene leverer. De forsto at man må så for å høste.

Arbeiderpartiet vil ha et samfunn med små forskjeller og store muligheter for alle. Det krever politisk vilje til å handle når det trengs, og til å la markedet virke når det virker. I en sårn situasjon som vi står i nå, er slagordet om at arbeid til alle er jobb nr. én noe av det viktigste å få med seg. Vi viste at dette behersket vi under finanskrisen. Vi klarte å lose landet gjennom uten store negative virkninger av den grunn. Det vi ser i dag, er en regjering som ikke evner å se at det holder på å bygge seg opp en vanskelig situasjon på Vestlandet, og regjeringens politikk gir økt ulikhet og mindre muligheter på Vestlandet.

Tina Bru (H) [12:23:01]: Det har vært et utfordrende år for olje- og gassindustrien i Norge. Kostnadskutt, effektivisering og fallende oljepris har skapt en situasjon som merkes godt etter flere år med rekordhøyt investerings- og aktivitetsnivå på sokkelen, i kombinasjon med en høy oljepris.

Investeringsnivået på norsk sokkel er anslått til å falle med 8 pst. i 2015. Selv om investeringsnivået har avtatt noe, forventes det å forbli høyt ut dette tiåret. Hvor høyt aktivitetsnivået vil være etter 2020, avhenger av hvilke store nye funn som gjøres, samt lønnsomheten i funnporteføljen og mulige prosjekter for økt utvinning på eksisterende felt. Det er derfor viktig å holde fast ved hovedmålet i norsk petroleumpolitikk, som vi også fikk høre fra forrige taler, slik de ble fastsatt i petroleumsmeldingen fra 2011, nemlig å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv som kommer hele befolkningen til gode. Da er det viktig med gode og stabile rammevilkår fra myndighetene, et forutsigbart nivå i tildelingen av nye leteareal og en fortsatt fokusering på økt utvinning fra modne felt. Dette skal regjeringen levere på.

Derfor er jeg også glad for at regjeringen f.eks. styrker Petoro, som jobber kontinuerlig med å sikre økt utvinning, og at vi satser videre på viktige forskningsinstitusjoner, som f.eks. senteret for økt utvinning i Stavanger, og generelt øker bevilgningene til petroleumsforskning.

250 000 mennesker jobber i denne industrien, og når ting endrer seg her, merkes det ikke bare på norsk økonomi; det merkes på kroppen hos alle dem som har sin arbeidsplass innenfor næringen. Denne høsten har vært preget av flere permitteringer og oppsigelser grunnet et lavere aktivitetsnivå på sokkelen. Heldigvis har mange av dem som har mistet jobben, raskt funnet nytt arbeid, også i mitt hjemfylke, Rogaland, enten i olje- og gassindustrien eller utenfor.

Mange bedrifter har også benyttet denne anledningen til å tilegne seg kompetanse de lenge har hatt utfordringer med å få tak i. Det er foreløpig ingenting som tyder på at vi vil se en stor vekst i ledighetstallene fremover. Men vi må følge nøye med.

Petroleumsnæringen er en syklisk næring, og vi kan forvente at aktivitetsnivået igjen vil ta seg opp i fremtiden. Det er viktig at den omstillingen som nå skjer, ikke fører til betydelig tap av kompetanse i næringen.

Den kostnadsutviklingen som har pågått i flere år innenfor industrien, er ikke lenger bærekraftig. Bransjen er nå inne i en nødvendig prosess som tar sikte på å redusere kostnadene, noe som vil være viktig for å styrke lønnsomheten i prosjekter offshore og opprettholde utbyggingsaktiviteten fremover.

Kostnadskutt i industrien må likevel ikke under noen omstendighet gå på bekostning av det gode sikkerhetsnivået på norsk sokkel. Vi skal være verdensledende på HMS på norsk sokkel.

Det eksisterer en utbredt misforståelse om at to tredjedeler av petroleumsressursene må bli liggende i bakken om vi skal nå 2-gradersmålet. Noen mener også at dette betyr at norsk olje og gass må bli liggende. Dette er en misforståelse som gjentas ofte. I sommer ble til og med lederen i Arbeiderpartiet tolket dit hen at han mente dette. Heldigvis var han tydeligere på et senere tidspunkt og slo fast at dette i hovedsak gjelder kull. To tredjedeler av de fossile ressursene må bli liggende om vi skal nå målet vårt. To tredjedeler av disse ressursene i verden er kull.

Olje og gass vil fortsatt være en betydelig del av verdens energimiks i fremtiden, og gass er en fornuftig og effektiv bro til fornybarsamfunnet.

Men en verden med strengere klimapolitikk vil stille større krav til hva som kan tillates av utslipp, også fra de fossile kildene som benyttes. Norge er godt rustet til å møte denne fremtiden. Vi produserer olje og gass med et lavt karbonavtrykk sammenlignet med andre lands produksjon. Norsk sokkel har verdens høyeste CO₂-avgift, og virksomheten er kvotepliktig. I fremtiden er det den produksjonen med lavest utslipp som vil være mest konkurransedyktig. En god klima- og miljøpolitikk for norsk olje- og gassproduksjon er derfor ikke bare viktig for verdens klima; det er også viktig for å opprettholde konkurransekraften til norsk næringsliv.

Jeg mener vi har grunn til å være stolte av vår miljøfokusering innenfor næringen og av den fantastiske teknologiutviklingen vi finner her. Det er også denne teknologiutviklingen som vil hjelpe oss på veien mot lavutslippssamfunnet, og som gjør at norsk olje og gass kan være en del av løsningen og ikke problemet.

Når det gjelder debatten om at regjeringen ikke er offensiv nok, gitt den situasjonen næringen nå står i, vil jeg bare minne om at kanskje det aller, aller viktigste – ikke kanskje engang, det er det viktigste – for næringen er forutsigbarhet og gode rammevilkår. Det er det som er vår oppgave som myndigheter å støtte opp om og sikre for fremtiden.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ferhat Güven (A) [12:28:06]: Det er gledelig å se at denne regjeringen har valgt å videreføre petroleumsvirk-

somheten på grunnlag av meldingen regjeringen Stoltenberg II la fram, men det savnes vilje til å styre denne næringen, basert på ny og oppdatert kunnskap.

For oss i Arbeiderpartiet er det viktig å legge til rette for vekst og nye arbeidsplasser i hele landet gjennom en aktiv nærings- og arbeidslivspolitik. På bakgrunn av mindre aktivitet i oljenæringen har det oppstått store utfordringer for de berørte aktørene. For at vi som politikere skal avhjelpe en situasjon med nedbemanning og permitteringer, må vi ha på plass stabile og gode rammebetingelser, ikke bare for selskapene, men også for de mange tusen ansatte i næringen.

Det er mangel på forståelse for den konkurranseutsatte nærings utfordringer i denne regjeringen. I Trøndelag har store bedrifter som Reinertsen og Aibel gått til masseoppsigelser på grunn av lav ordreinngang. Virkemiddelet slike aktører hadde i sånne vanskelige situasjoner tidligere, var midlertidige permitteringer. Dette er dessverre ikke mulig lenger med denne regjeringen, som har svekket permitteringsregulverket og gjort det dyrere å permittere ansatte for å kunne spare penger, for siden å gi dette som skatteuttak til dem som har mest fra før. Det er grunnleggende usosialt fordi mange høyt kompetente og dyktige mennesker plutselig står uten levebrødet sitt, og en serviceindustri mister god kompetanse.

Vi i Arbeiderpartiet er også bekymret for at energiindustrien er blitt slepphendt på HMS og nødvendig vedlikehold for å spare penger i en lavkonjunktur som vi har nå. Det er derfor utrolig viktig at denne regjeringen setter i verk tiltak for å eliminere dette etterslepet. At denne regjeringen i sitt tildelingsbrev til Petroleumstilsynet har fjernet henvisningen til Norges ambisjon om å være verdensledende innen HMS på sokkelen, er en klar svekkelse av ambisjonene på et svært viktig område.

For å avhjelpe situasjonen for leverandørindustrien ber vi derfor om at regjeringen kommer tilbake til Stortinget i 2015, i reviderte statsbudsjett, med en sak om dette.

Stine Renate Håheim (A) [12:30:59]: Arbeiderpartiet vil ta Norge i en mer miljøvennlig retning, med mer til jernbane, miljøteknologi, skogvern og økt satsing på kollektivtransport og sykkel. Vi vet at stadig flere mennesker velger å leve hele eller deler av livet sitt i storbyene våre. Denne veksten i storbyene gir muligheter som kommer hele landet til gode.

Arbeiderpartiet er derfor opptatt av å utvikle de unike mulighetene som finnes i våre største byområder. Samtidig utfordrer befolkningsveksten oss. Vi ser nå at vi har store utfordringer med boligmangel i de store byene, noe som presser prisene opp og gjør at altfor mange ikke kommer seg inn på boligmarkedet, og vi ser at transportbehovene øker. Når vi vet at verdens byer står for 70 pst. av de globale klimagassutslippene, blir det helt åpenbart at byene våre er sentrale i løsningen på klimakrisen. Skal vi lykkes i klimakampen, må persontransportveksten i storbyene tas med kollektiv, sykkel og gange. Arbeiderpartiet mener at tiden er overmoden for å bruke sterkere virkemidler for en miljøvennlig vekst i byene. Vi vil føre en offensiv storbypolitikk som bidrar til et grønt skifte, og som samtidig gjør at hverdagen for folk går i hop. Det må bli enklere å ta kollektivtransport til og fra jobb, og det må bli tryggere både å gå og å sykle i byene.

Dessverre ser det ut til at regjeringen ikke helt har tatt

inn over seg at vi må ta større grep i storbyene. Regjeringen har kun foreslått 70 mill. kr til bymiljøavtaler, og i tillegg kutt til viktige sykkelsatsinger.

Arbeiderpartiet mener vi må ta to store grep. Staten må ta et større ansvar for utbyggingen av kollektivtransport i storbyene våre, og vi er nødt til å bygge mer rundt kollektivknutepunktene. Det blir litt meningsløst når høyresida i Bærum stemmer ned forslag etter forslag om eksempelvis å bygge mer langs Kolsåsbanen. Arbeiderpartiet mener derfor at staten etter dialog med kommunene skal finansiere opptil 70 pst. av investeringene til viktige infrastrukturtiltak hvis kommunene forplikter seg til boligbygging langs knutepunktene. Det er jo et slags kindereg, fordi det bidrar til miljøvennlig vekst i storbyene samtidig som det blir flere boliger, og hverdagen for folk flest blir enklere – tre gode ting på én gang. Og vi følger også opp med penger. Vi har foreslått 1 mrd. kr mer enn regjeringen til de viktige bymiljøavtalene.

Helt til slutt vil jeg si at for oss som jobber med kommunalpolitikk til daglig, er Arbeiderpartiets forslag om 50 mill. kr til kartlegging av norsk natur svært gledelig. I dag er bare en fjerdedel av norsk natur kartlagt, og det gjør arealforvaltningen betydelig mye vanskeligere i mange kommuner, så en slik kartlegging synes vi er kjempebra både for å unngå konflikter og for å gjøre det billigere og smartere.

Helga Pedersen (A) [12:34:21]: Jeg tar ordet på grunn av situasjonen til villaksen, nærmere bestemt Tana-laksen. Over tid har utviklingen for villaksen i Tana vært dårligere enn i sammenlignbare norske vassdrag. Situasjonen er spesielt alvorlig for bestandene i de øvre delene av vassdraget, og det skyldes i all hovedsak et for omfattende fiske. Laksefisket i Tanavassdraget har siden 1873 vært regulert gjennom bilaterale avtaler mellom Norge og Finland. Den nåværende avtalen trådte i kraft i 1990, og det er enighet med Finland om at den nå bør oppdateres og tilpasses nasjonale og internasjonale prinsipper og retningslinjer for lakseforvaltningen. Hovedformålet med forhandlingene vil være å sikre at fisket i vassdraget til enhver tid er bærekraftig.

I 2010 ble det oppnådd enighet mellom den norske og den finske regjeringen om å starte reforhandlinger om Tana-avtalen av 1989. Etter to og et halvt år med forhandlinger er det, så langt vi vet, ikke utsikter til ny avtale om fisket i Tana-vassdraget.

I vår spurte jeg miljøvernministeren om framdriften i forhandlingene. Statsråden svarte da at konklusjonene ville bli trukket i september 2014. Nå er vi i desember 2014, og fortsatt er ingen konklusjoner trukket. Når forhandlingene ikke har ført fram, bør det settes mer trykk på og flere ressurser inn i reforhandlingene om Tana-overenskomsten. Jeg håper derfor at miljøvernministeren her i dag kan si noe om hvordan hun har tenkt å løse reforhandlingene om ny avtale om fisket i Tana-elvens grenseelvområder, og også svare på om hun vil ta initiativ til å si opp avtalen dersom forhandlingene ikke fører fram.

Sveinung Rotevatn (V) [12:36:34]: Eg tek ordet, for etter å ha høyrst denne debatten synest det som ein del representantar frå Arbeidarpartiet lever i den villfaringa at dei har levert eit ambisiøst klima- og miljøbudsjett.

For det første er det litt vanskeleg å vite kven eg skal halde meg til. Er det representanten Aukrust, som held eit innlegg som representanten Hansson sikkert ville reist seg og klappa for, viss han kunne det? Eller er det representanten Henriksen, som leverer eit innlegg som Norsk olje og gass ville reist seg og klappa for, om dei var til stades? Skal eg halde meg til Arbeidarpartiets primære statsbudsjett, eller skal eg halde meg til den justerte versjonen av budsjettet – tilleggsproposisjonen, om ein vil – som dei såg seg nøydde til å kome med etter å ha sett kor ambisiøst det borgarlege budsjettforliket vart innanfor miljø, innanfor flyktningpolitikk og innanfor utdanningspolitikk.

Eg forstår at representantar frå Arbeidarpartiet meiner at Venstre og Kristeleg Folkeparti heller bør lage budsjett med dei, for då skal alt bli så mykje betre, men eg kan ikkje sjå kva det skal vere i Arbeidarpartiets alternativ som tek oss lenger enn det vi har vorte einige om på borgarleg side. Om eg skulle antyde eitt område der ein kanskje kunne ha forsøkt noko, er det det som handlar om dei svært gunstige skattereglane for norsk olje- og gassindustri. Der skjer det ingenting, og eg ser heller ikkje nokon indikasjonar på at det vil skje noko, etter å ha høyrst innlegga i dag.

Det Arbeidarpartiet derimot tilbyr, er ein usvikeleg vilje til å drive oljeverksemd i våre mest sårbare havområde og auka skattar for næringsliv og bedrifter på 10 mrd. kr, eller var det 13 mrd. kr? Det er ikkje bra for den omstillinga vi no skal gjennom, og det er ei reformvegring utan like innanfor alt frå organisering av jernbanesektoren til kommunesektoren. Det vi blir tilbydde, er status quo. Vi skal lenger enn det.

I budsjettforliket som Høgre, Venstre, Kristeleg Folkeparti og Framstegspartiet har vorte einige om, går vi i rett retning. For første gong går vedlikehaldsetterslepet på jernbanen ned etter åtte år med raud-grøn regjering. For første gong vil utsleppa i transportsektoren gå ned etter åtte år med raud-grøn regjering. Vi styrkjer klima- og miljøbudsjettet med 1,9 mrd. kr. Vi har eit grønt skatteskitte på 2,7 mrd. kr – langt meir enn det Arbeidarpartiet i utgangspunktet foreslo. Vi har 700 mill. kr i avgiftslettar for grøn bilisme – kjempeviktig ikkje minst for dei av oss som held til i distrikta og er avhengige av bil.

Dette er sjølvsagt berre starten. Vi skal vidare. Vi skal forsterke klimaforliket, eit klimaforlik der dei borgarlege partia måtte dra dei raud-grøne etter vêrhåra for i det heile å kome fram. No skal vi vidare. Dette er berre første budsjett. Eg gler meg til neste budsjett, og eg trur at dei beste løysingane finn vi, som i år, i sentrum-høgre av norsk politikk.

Tina Bru (H) [12:39:33]: Arbeiderpartiet har brukt mye tid her i dag på å kritisere regjeringen for ikke å være fremoverlent nok i møte med den omstillingen som nå skjer innenfor olje- og gassnæringen. De etterlyser flere tiltak fra regjeringen, bl.a. ber de regjeringen påse at oljeselskapene tar i bruk ledig riggkapasitet til å plugge brønner offshore. Det henvises til et tall på 3 000 brønner, fra representanten Henriksen. Det er et tall fra Norsk olje og gass – et tall som sier noe om fremtidig behov for plugging. Statoil, f.eks., har ansvar for 1 200 brønner på norsk sokkel, det er bare 50 av disse som ikke er i drift i dag, og som vurderes plugget.

Jeg er ikke uenig i at det er lurt å bruke ledig kapasitet til å utføre oppgaver som uansett må gjøres, men jeg stusser over at Arbeiderpartiet nå mener det er regjeringens ansvar å instruere de selskapene som opererer på norsk sokkel, i hvordan de skal prioritere sine ressurser og løse sine oppgaver. En ting er å ha sterke meninger om hva Statoil skal gjøre. Statoil er jo delvis statlig eid, men å instruere Statoil i dette vil fortsatt være en svært dårlig eierskapspolitikk og en helt annen eierskapspolitikk enn det Arbeiderpartiet har stått for i alle sine år i regjering.

Men det er ikke overraskende å høre dette fra Arbeiderpartiet. I det siste året har vi sett flere eksempler på hvordan Arbeiderpartiet, særlig i sitt forsøk på å bli oppfattet som et grønnere parti, slenger forutsigbare og stabile rammevilkår og egen tidligere politikk på skraphaugen. Først var det representanten Gahr Støres uttalelser i sommer om at to tredjedeler av fossile ressurser må forbli under sokkelen. Det ble heldigvis klargjort. Men usikkerheten var skapt, og det kom en rapport fra det internasjonale analysebyrået IHS som viste at det hadde blitt satt et obs-varsel på Norge internasjonalt med tanke på investeringsattraktivitet. Så hadde vi utspillet fra representanten Marthinsen om å slutte med økt utvinning, stikk i strid med den rødgrønne regjeringens oljemelding. Det forsøkte jeg tidligere i dag å få et svar på om er Arbeiderpartiets politikk. Svaret som kom, var både et ja- og et nei-svar. Arbeiderpartiet står fortsatt på sin politikk, men mener tydeligvis at den er litt problematisk. Hva de egentlig mener, er derfor usikkert.

Så ble en blogg skrevet av Kjetil Lund, tidligere rådgiver for Jens Stoltenberg og tidligere statssekretær. Den ble hyppig delt og hyllet av mange ledende arbeiderpartipolitikere. Her ble det tatt til orde for flere brå endringer uten forvarsel, som f.eks. innstramming i friinntekten. Lund mente også at CO₂-avgiften måtte opp. Representanten Gahr Støre uttalte om disse tankene at Lund tenkte mye riktig og godt. Jeg synes det er urovekkende at Arbeiderpartiet i sitt forsøk på å revitalisere sin klimapolitikk går på akkord med den store politiske enigheten vi har hatt i Norge om å sikre forutsigbare rammer for olje- og gassnæringen. Dette skaper betydelig usikkerhet for næringen, og jeg vil påstå at det er en større utfordring enn plugging av brønner. Når man etterlyser tiltak for å avhjelpe situasjonen i olje- og gassnæringen nå, er det verdt å merke seg det unisone budskapet fra næringen selv, som er forutsigbarhet.

Per Rune Henriksen (A) [12:42:47]: Det begynner å ta seg opp lite grann her.

La meg bare først få svare Tina Bru, som i sin utrettelige kamp for å prøve å finne eksempler på at Arbeiderpartiet ikke er til å stole på i petroleumspolitikken, nå må bruke blogger skrevet av tidligere medarbeidere mens de er mellom to jobber.

Så snakker hun om plugging, at vårt forslag om å bruke ledig kapasitet på å plugge brønner er uforutsigbar instruering av selskapene, noe som aldri har skjedd før, liksom. Med all respekt, dette er tøv. Aktivitetsforskriften på norsk sokkel tilsier at alle brønner boret etter 1. januar 2014 skal permanent plugges etter to år. Det står i forskriften. Det er ingen grunn til å tro at det er veldig mange brønner boret før

2012 som står uplugget, og ikke er permanent plugget, som er i bedre stand enn de brønnene som har blitt boret i år. Så dette er en helt relevant problemstilling å reise, og dersom det er sånn at regjeringen ikke tåler å høre noen andre forslag enn dem som ble skrevet av vår regjering i en oppgangstid for mange år siden, tror jeg vi står for en stillstand i petroleumsvirksomheten. Det kan være forutsigbart, men det er ikke bra.

Representanten Rotevatn lurte på hvem han skal forholde seg til i debatten om klima. Skal han forholde seg til undertegnede, eller skal han forholde seg til representanten Åsmund Aukrust? Representanten Rotevatn kan trygt forholde seg til Arbeiderpartiet. Vi for vår del har litt problemer og lurte på hvem vi skal forholde oss til. Skal vi forholde oss til partilederen i Venstre, Trine Skei Grande, som ganske riktig hengte bjellen på katten og forklarte at regjeringspartiet Fremskrittspartiet er i et annet univers i klimapolitikken, og som knallhardt kritiserte budsjettet ut fra et klimaståsted da det kom, eller skal vi tro på representantene Rotevatn og Elvestuen, som prøver å få oss til å tro at på et magisk vis er dette budsjettet blitt til tidenes miljøbudsjett? Det har vi vanskelig for å tro på.

Hvis vi ser på den magiske prosessen som var i disse budsjettforhandlingene, presterte man der å kutte 40 mill. kr til Teknologiseret på Mongstad, som kanskje er et av de viktigste framtidrettede forskningsprosjektene for å kunne leve med de klimaforandringene som skjer, og for å ta knekken på de utslippene som i dag blir bygget inn ved industriutbygging, og som har blitt bygget ut ved industriutbygging.

Bevilgningene til Teknologiseret på Mongstad er nå på en brøkdel av det som vår regjering anså som nødvendig for at dette Teknologiseret skulle få den rollen det har, som et verdensledende senter for utvikling av teknologi, kanskje den viktigste enkeltteknologien for å få ned klimautslippene med mellom 15 pst. og 20 pst., som IEA sier.

Presidenten: Presidenten ber om at man under innleggene henvender seg til presidenten og ikke direkte til representantene.

Marit Arnstad (Sp) [12:46:16]: Det er så mange nye fenomener man må forholde seg til når teknologien gjør sitt inntog, bl.a. at politiske rådgivere sitter i diplomatlosjen og skriver at jeg ikke kan ha lest budsjettet. Jeg kan forsikre diplomatlosjen om at jeg har lest budsjettet. Jeg har også lest det som står med liten skrift. Det er derfor jeg stiller en del spørsmål knyttet til hvilken mulighet Enova vil få til å gjennomføre sine oppgaver i året som kommer, når de skal både gjennomføre en støtteordning til 240 mill. kr og ta Transnova oppgaver inn i Enova. Senterpartiet mener at de ikke har fått tilført de midlene de trenger.

Jeg stiller også spørsmål når det gjelder avskrivningene på vindkraft. Hvor raskt kan de komme på plass? Hvor lang vil den prosessen være? Hvor stor er risikoen for at man får en formell undersøkelse som kan ta et par år – og dermed igjen skaper økt usikkerhet hos investorene?

Dette har ikke vært noe jubelbudsjett på energi- og miljøside. Det har ikke vært noe taktskifte i klimapolitikken. Det er det ikke bare vi fra Stortingets talerstol som sier,

det har også miljøbevegelsen sagt. Forliket som ble inngått, er bra, men det er ikke store pengene i den helheten man snakker om. Man når ikke ambisjonsnivået til Kristelig Folkeparti og Venstre.

Så var representanten Rotevatn inne på samferdsel. Jernbanen lå med brukket rygg etter sist Venstre satt i regjering. Vi økte jernbaneinvesteringene fra 2 mrd. kr til 10 mrd. kr i løpet av den perioden de rød-grønne satt i regjering. Budsjettet vi la fram i fjor høst, hadde en økning til jernbane på 30 pst. Det som Ketil Solvik-Olsen la fram, hadde 12 pst. Sjøl med noen hundre millioner som ble lagt inn i forliket, er man langt fra den økningen som den rød-grønne regjeringen hadde i sitt siste budsjett. Vi tidoblet, og over tidoblet, belønningsordningen, som Venstre prisverdig innførte, jeg tror den var på 70 mill. kr, mens de satt i regjering.

Jeg skal også bruke et lite minutt på spørsmålet om overføringstariffer. Jeg må si at jeg lurer på om det er slik at denne regjeringen har lett på alle fagbudsjetter for å finne ordninger som bidrar til geografisk utjamning, og tenkt at disse postene tar vi. Det virker det som de har gjort når det gjelder overføringstariffer. Først ble det kuttet i fjor høst, og så ble det kuttet ytterligere i forslaget i år. Mens den posten var på 120 mill. kr da de rød-grønne gikk av, er den nå på 40 mill. kr, etter at Kristelig Folkeparti og Venstre har strammet opp Høyre og Fremskrittspartiet. Det betyr at to tredjedeler av bevilgningen er radert ut – forduftet, og jeg tror sjølsagt at regjeringens mål er å avvikle hele ordningen.

Statsråd Tord Lien [12:49:25]: La meg først si at det er mye som gjør meg glad i dagens debatt, bl.a. det at vi ser fire samarbeidspartier som står rakrygget bak det vi skal vedta i dag.

Så har jeg lyst til å si at etter å ha vært olje- og energiminister nå i 14 måneder har jeg for første gang opplevd å ha en petroleumspolitisk opposisjon i stortingssalen. Det setter jeg pris på, selv om jeg mener at man bommer litt i noe av det man tar til orde for. De som driver virksomheter på norsk sokkel, de som sørger for at disse store verdiene strømmer inn i statskassa, som sørger for at mellom 200 000 og 300 000 mennesker har sin sysselsetting i næringen, er nesten utelukkende internasjonale selskaper. Det er selskaper som vurderer hvor de ønsker å investere, og en av grunnene til at de har valgt å investere i Norge, er den store graden av forutsigbarhet for virksomheter vi har hatt i dette landet, kombinert med et strengt helse-, miljø- og sikkerhetsregime som selskapene har lært seg å sette pris på etter hvert.

Jeg kan forsikre om at jeg har en tett og god dialog både med operatørselskaper, med leverandørselskaper og med fagbevegelsen i debatten om hvordan utviklingen på norsk sokkel vil bli framover. Samtidig sikres denne langsiktigheten og forutsigbarheten gjennom store prosesser som har vært i Stortinget rundt eierskapsmeldingen og petroleumsmeldingen, som ble lagt fram i forrige periode. Og det er nettopp fordi næringen er syklisk at vi trenger å ha stabilitet og forutsigbarhet. Det kan være kjedelig, men det tjener oss alle svært, svært godt.

Så har jeg lyst til å si litt til representanten Ljunggren, som trekker fram en del viktige ting rundt flom og skred.

Blant annet er det sånn at etter en naturskade forlanger vi fra myndighetenes side en distriktsandel for flomsikrings tiltak – ikke for å erstatte tapt infrastruktur i kommunene, men som delbetaling til flomsikringstiltak. Den ordningen vil bli videreført, men vi vil selvfølgelig vurdere den fortløpende. Så utbetales det skjønnsmidler for tap av kommunal infrastruktur som ikke kan forsikres – det ligger hos Kommunal- og moderniseringsdepartementet – og Landbruks- og matdepartementet betaler gjennom Naturskade-fondet for skader på privat infrastruktur og jordbruksarealer. Alt dette er basert på ordninger som ble etablert under de rød-grønne, men etter den siste flommen på Vestlandet har statsministeren sagt at vi skal se på om alle disse ordningene kan håndteres mer effektivt enn det som har vært tilfellet så langt.

Sveinung Rotevatn (V) [12:52:50]: Arbeidarpartiet og representanten Henriksen kan fint halde seg både til representanten Skei Grande og til underteikna, for eg er jo einig i at det blå utkastet til budsjett som kom i denne salen tidlegare i haust, ikkje var godt nok på klima- og miljøområdet. Det var faktisk såpass svakt at det var omtrent på nivå med det siste raud-grøne budsjettet. Det kunne vi openbert ikkje leve med, og det gjorde vi heller ikkje. No har det skjedd endringar – det har gått frå å vere eit blått budsjett til å bli eit blå-grønt budsjett.

Dei endringane har ikkje kome som følgje av magi, for å sitere representanten Henriksen. Eg forstår at det for Arbeidarpartiet kanskje blir opplevd som magi at eit budsjett kan bli endra i Stortinget. Men det er altså det som har skjedd, fordi vi ikkje lenger har ei fleirtalsregjering, men ei mindretalsregjering. Etter krevjande, men gode forhandlingar på borgarleg side har vi fått eit budsjett som er det mest ambisiøse klima- og miljøbudsjettet Noreg har vedteke. Det er bra, sjølv om Venstre sjølsagt ønskte å gå endå lenger, og dersom Arbeidarpartiet deler Venstres ønske om å gå endå lenger, vil eg anbefale å stemme for Venstres alternative statsbudsjett neste år. Det har ein full moglegheit til.

Så til representanten Arnstad: Det er sikkert krevjande å halde seg til at vedlikehaldsetterslepet for jernbanen for første gong går ned. Det er like fullt ein realitet. Det seier mykje om dette budsjettet, og det seier også mykje om dei budsjetta som har vorte leverte i denne salen før.

Det er også rett at Venstre innførte belønningsordninga for kollektivtrafikk då vi var i regjering sist, på same måte som vi innførte gunstige avgiftssystem for grøn bilisme. Det styrkjer vi i dette budsjettet. Det er viktig for mange.

Eg skal ikkje stå her og seie at det går føre seg ein revolusjon i norsk miljøpolitikk, men eg vil seie at vi opplever no ein heilt annan klima- og miljødebatt enn vi har sett på mange år. Det er berre positivt. Det er berre positivt at mange parti ønskjer å bli grønare. Det skal Venstre heie fram.

Representanten frå SV fekk spørsmål tidlegare i debatten om ho ville vere med på at det no skjer eit taktskifte. Vi fekk eit litt nølande tja. Eg meiner at vi no ser eit taktskifte innanfor særleg grøne avgifter, der vi ser eit stort skifte, men det inkluderer ikkje berre å auke dei grøne avgiftene, men også å senke dei raude, noko Arbeidarpartiet ser ut til å gløyme i det alternative budsjettet sitt. Og vi ser ei betydeleg styrking av den grøne bilismen gjennom avgiftssystemet. Det er også svært viktig. Eit – vil eg seie – ganske

dårleg budsjett har vorte bra. Det er Venstre glad for. Vi leverer til veljarane våre det vi sa vi skulle levere, god blågrøn politikk, og han skal sjølv sagt bli endå grønarare i åra framover.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [12:55:41]: Jeg hadde egentlig ikke tenkt å ta ordet noe mer i debatten, men når representanten Henriksen hevder at vi har 3 000 brønner å plugge, så er det mulig at vi en dag i framtiden kan få 3 000 brønner å plugge.

Men hva gjelder Statoil, snakker vi i dag om 47 tenkbare brønner å plugge, men flere av disse er i drift, og vil være i drift. Det reelle tallet på brønner å plugge ligger et sted mellom 23 og 26 brønner. Og jeg må si at jeg reagerer når representanten fra Stortingets talerstol fabler om 3 000 brønner – da må man lære seg å skille litt mellom snørr og bart. For det man i prinsippet gjør da, er å feilinformere Stortinget. Statoil har kunnskap, har vilje og vil plugge brønner. Men som selskap bør de også ha anledning til å kunne ivareta dette, hvor kost–nytte faktisk også er viktig.

Så det reelle tallet ligger et sted mellom 23 og 26 brønner – ikke 3 000.

Presidenten: Representanten Marit Arnstad har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Marit Arnstad (Sp) [12:57:26]: Bare en kort merknad til Rotevatns småkoselige belæring i Stortinget om forhandlinger. Jo da, vi har vært med på det tidligere. Også i perioder da Venstre ikke var på Stortinget, har både Senterpartiet og Arbeiderpartiet vært med på utallige forhandlinger i Stortinget om budsjettforlik, og det jeg kan si, er at dette forliket ikke er noen revolusjon. Det er ikke noe stort taktskifte. Og det er ikke slik at det er endret veldig mye i budsjettet. Jeg tror det var en promille eller under.

Ellers velger sjølv sagt Rotevatn ut en post i jernbanebudsjettet og viser til den, og det er «fair enough». Det er riktig at Venstre satset 70 mill. kr på en belønningsordning, som i dag er på 1 mrd. kr, men de satset ingenting på investeringer i jernbane – ingenting – og det var derfor jernbanen lå med brukket rygg da de gikk ut av regjeringskontorene i 2005, og vi kom inn. Der har den rød-grønne regjeringen ryddet opp og mangedoblet investeringene i jernbane.

Åsmund Aukrust (A) [12:58:39]: Det er å merke seg av denne debatten at klima har fått mye fokus. Men naturvern er glemt, både av statsråden og av resten av posisjonen. Klimautfordringen er den største trusselen vi står overfor, men tap av biologisk mangfold er den andre store trusselen.

Vi har sett sak på sak hvor regjeringen her trækker feil. Jeg utfordret miljøvernministeren til å komme med ett eksempel på hvor de hadde tatt et initiativ. Statsministeren var her i spørretimen, og hun klarte ikke å svare, bortsett fra at de prioriterte det viktigste – kunnskap, klima og andre ting som regjeringen var opptatt av. Men spørsmålet var om hun kunne vise til én konkret ting som regjeringen hadde gjort for naturvern.

Så er jeg enig med dem som sier at det er en annen debatt om klima nå enn det som har vært tidligere. Det tror

jeg det er to grunner til. Den ene grunnen er at vi vet mer om klimaendringene nå. I løpet av året som har gått, har vi fått FNs femte klimarapport, som med all tydelighet sier fra om både hvor alvorlig dette er, og hvor nær konsekvensene er rundt oss. Den andre grunnen til at det er mye mer klimadebatt nå, er at vi har en regjering som står for et ytterpunkt i klimadebatten, som ikke har et flertall verken av politikere eller av folk for øvrig med seg.

Jeg har tidligere stilt spørsmål til statsråden om hvordan hun ville ta med seg Stortinget og der forankre målene vi nå skal sette oss fram mot 2030, uten egentlig å fått noe godt svar på det. Men jeg ber regjeringen merke seg at det både fra Arbeiderpartiet og – nå også – fra Venstre er et tydelig krav om at dette må innom Stortinget, for vi har ikke tro på at regjeringen kommer til å være ambisiøs nok.

Helt til slutt: Jeg har i utgangspunktet av hele mitt hjerte lyst til å være raus med Venstre, for jeg synes at Venstre og Kristelig Folkeparti har fått til en del bra på klima- og miljøområdet i statsbudsjettet, og at et fryktelig dårlig utgangspunkt definitivt har blitt bedre. Men måten man legger det fram på, gjør det i og for seg litt vanskelig å være så hjertelig som jeg har lyst til å være. Det er noe med måten man nå skal overselge dette på som tidenes klimabudsjett.

Etter at statsbudsjettet ble lagt fram av Siv Jensen, sto Terje Breivik på talerstolen og sa at «skuffande» var et lite treffende ord. Trine Skei Grande sier at hele jobben til miljøvernministeren er overlatt til Venstre. Jeg synes jo det er flott at Venstre har fått gjennomslag for en del ting, men «historisk» er det ikke – det er ikke et historisk klimabudsjett vi i dag vedtar.

Jeg skjønner at Venstre har valgt seg sine allierte for denne perioden, og på en del områder er det klart at de har noe til felles med regjeringen – formuesskatt og en del andre ting. Men på klima- og miljøsidene er det helt åpenbart at det hadde vært et annet flertall i denne sal dersom man bare skulle ta primærstandpunktene som ligger i forslagene til statsbudsjett.

Presidenten: Representanten Per Rune Henriksen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Per Rune Henriksen (A) [13:01:48]: Dette er en kort merknad.

Det høres ut som om man tror at tallet på brønner, 3 000, er noe som har blitt sugd av eget bryst. Det har det ikke. Som vi sier i vår budsjettmerknad om dette, er dette tall fra en organisasjon som heter Norsk olje og gass, som vi forventer har en viss peiling på hva som foregår på sokkelen. Der sier Martin Straume – fra BP og leder av Plug & Abandonment Forum – at det per dags dato er 3 000 brønner på norsk sokkel som må avsluttes. Dette er ikke noen eierskapspolitisk avgjørelse der man sier at disse skal plugges. Dette er en oppfølging av aktivitetsforskriften, som sier:

«Alle brønner skal sikres før de forlates slik at brønnintegriteten ivaretas i den tiden de er forlatt.»

Her er det snakk om å få gjort den jobben som man i forskrift forutsetter skal skje, men som man av andre ressursforvaltningsmessige hensyn har skjøvet på i en oppgangstid. Nå er det på tide å bruke dette som ett av flere tiltak for å få opp aktiviteten på norsk sokkel igjen.

Jeg må si at det er skuffende å høre hvor aggressivt man møter dette forslaget fra regjeringspartiernes side.

Terje Aasland (A) [13:03:28]: Beklager at jeg var litt lite forberedt, jeg så det ble gjort et taktskifte på talerlisten. Jeg har avslutningsvis bare lyst til å gi noen kommentarer til debatten.

For det første har klimaet – som flere har sagt – fått mye oppmerksomhet. Det er bra. Men det er noen som sier at det har vært et taktskifte i klimapolitikken det siste året. Med respekt å melde: Det er feil. Både representanten Rotevatn og andre Venstre-representanter bør gå litt i seg selv og gå tilbake til den dagen statsbudsjettet ble lagt fram. Som representanten Åsmund Aukrust korrekt påpekte: Det var sinne og sterk irritasjon over det svake klimabudsjettet som var lagt fram. Det er en realitet. Så har det blitt litt bedre. Det er bra – honnør til Venstre og til Kristelig Folkeparti for det. Men det har ikke blitt et grønt budsjett – det er ingen revolusjon, det er ikke noe taktskifte.

Det eneste som kan konstateres på klimaområdet etter denne høsten, er at regjeringen er ytterpunktet, og at Kristelig Folkeparti og Venstre selvfølgelig har en jobb foran seg i de neste årene: å dra regjeringen inn på et riktig spor. Alt annet er å forlate de følelsene som var da budsjettet ble lagt fram.

Det er ikke noe rart at klima får mye oppmerksomhet. Det er ikke på grunn av et taktskifte i klimapolitikken, det handler om en regjering som ikke evner å levere i klimapolitikken, og om at det blir mye støy omkring klimapolitikken. Det er årsaken til at klima får mye oppmerksomhet.

Så til olje- og petroleumsaktiviteten. En må ikke prøve å så tvil om hvorvidt Arbeiderpartiet er for forutsigbarhet. Men vi har anledning til å diskutere enkelte spørsmål. Det tillater vi oss å gjøre – de spørsmålene vi synes er relevante og høyst aktuelle. Jonas Gahr Støre har aldri sagt at to tredjedeler av norske petroleumsressurser skal bli liggende under norsk sokkel, så ikke bruk det i debatten! Det er feil anvisning og henvisning.

Så til det regjeringen selv har ansvar for når det gjelder uforutsigbarhet: En skatteordning som ble lansert for et år siden, har en ikke klart å innfri. En har laget en bagatellmessig, rettighetsbasert enøkordning. Det er det som har skjedd. Hadde regjeringen villet gjennomføre en skattefradragordning, slik de ville, kunne de latt den rettighetsbaserte støtteordningen slå inn fullt ut der hvor de hadde tenkt at skattefradragordningen skulle slå inn. Men det har de ikke penger til, for virkeligheten er at den lovnaden koster ganske mye – og så går de bort fra det. Noe ærlighet må inn i debatten.

Vindkraftavskrivningene – når kommer de, og hvor mye blir de på? Det hadde vært greit å få et tydelig svar fra regjeringen. Er det noe de er gode på, er det nettopp ikke å gi det.

Presidenten: Representanten Tina Bru har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Tina Bru (H) [13:06:41]: Først til det representanten Aasland sier om mine kommentarer om Jonas Gahr Støre. Jeg har jo sagt at han oppklarte hva han mente om det, og at jeg er glad for at han gjorde det. Mitt poeng var at usikkerheten var skapt, det var poenget, men jeg har aldri påstått at han fortsatt mener det, så det blir feil å hevde det her.

Så skjønner jeg at det er ubehagelig for representanten Per Rune Henriksen å bli konfrontert med at hans egen partileder mener at tanker om mindre dialog med næringsen før man gjør endringer, og f.eks. høyere CO₂-pris, som Kjetil Lund skriver, er riktige og gode tanker. Men å kalle det tøys at jeg påpeker dette, mener jeg er ganske ufortjent. Kjetil Lund er ikke bare en tidligere ansatt eller bare en blogger, han har vært klimarådgiver for Stoltenberg, og han sitter i representanten Gahr Støres klimapanel, et klimapanel som for øvrig – blant sine 19 medlemmer – ikke har funnet plass til en eneste representant fra olje- og gassnæringen. Det er litt pussig, all den tid Arbeiderpartiet fortsatt hevder at næringen er en del av løsningen, ikke en del av problemet.

Nikolai Astrup (H) [13:08:01]: Jeg vurderte det slik at det kunne være greit å komme etter representanten Aasland. Det synes jeg var en ganske god vurdering, sånn sett i ettertid.

Det er klart at når representanten Aasland og representanten Aukrust mener at vi representerer et ytterpunkt i klimadebatten, faller det på sin egen urimelighet, all den tid vi la frem et statsbudsjett som inneholdt flere klimatiltak enn det den rød-grønne regjeringen noen gang la frem – og mange klimatiltak som den rød-grønne regjeringen sa nei til da vi forhandlet om klimaforliket i 2012. Jeg satt i det forhandlingsrommet, det gjorde verken representanten Aasland eller representanten Aukrust. Jeg vet hva Arbeiderpartiet sa nei til, og jeg vet hva de sa ja til. Og – for å si det sånn: Den første listen var betydelig lengre enn den siste.

Det vi gjør, er å følge opp veldig mye av det vi fremmet i forrige periode – gjennom budsjettet, men også gjennom avtalen med samarbeidspartiene. På den måten har vi fått til en langt mer offensiv klimapolitikk. Så i den grad vi representerer et ytterpunkt, er det fordi vi går foran og leder an, ikke fordi vi har stilt oss på sidelinjen i klimadebatten. Det er tvert om.

La meg også få lov til å nevne at representanten Aukrust hadde en lang harang i sitt innlegg om vår klimasatsing, men unnlot å nevne ett eneste konkret nytt klimatiltak fra Arbeiderpartiet. Det sier vel egentlig alt om hva de har å fare med – ingenting! Hva er det egentlig Arbeiderpartiet vil – mer enn det som ligger i samarbeidsavtalen nå? Hva er det de vil gjøre ytterligere, hvordan skal de forsterke klimaforliket? Vi har levert på å forsterke klimaforliket, vi er i gang, og vi skal fortsette med det, men hva er det egentlig Arbeiderpartiet vil gjøre? Svaret er sannsynligvis svært, svært lite.

Representanten Håheim hadde også en harang om betydningen av storbyene i klima- og miljøkampen. Det er jeg helt enig i. Men alle de tiltakene representanten Håheim nevnte, er tiltak som Oslo kommune, styrt av de borgerlige, allerede gjennomfører. Når det nevnes at Arbeiderpartiet nå vil satse 70 pst. statlig finansiering på store

kollektivprosjekter i og rundt de store byene, er det kjempefint, veldig bra, men de foreslo ikke det da de satt i regjering. Det er bare én regjering som har foreslått at staten skal dekke 50 pst. av alle utgifter ved store kollektivprosjekter i byene, og det er denne regjeringen – ikke den forrige regjeringen, men denne regjeringen.

Det er mange ting man kunne gått inn på, men jeg ser at klokken begynner å tikke mot null. Jeg har for øvrig mer taletid igjen, så her er det muligheter.

Presidenten: Ja, det er en helt korrekt observasjon.

Statsråd Tine Sundtoft [13:11:14]: Jeg fikk et spørsmål fra representanten Helga Pedersen om forhandlingene om Tanavassdraget. Jeg ville bare svare på en rolig og saklig måte. Det er riktig at forhandlingene om fiske i Tanavassdraget har trukket ut i tid. Planen var opprinnelig en ny avtale fra 2015, men etter initiativ fra Finland har Norge akseptert en ny avtale fra 2016. Men til tross for møter med vesentlig tilnærming mellom Norge og Finland i løpet av høsten, viste det siste forhandlingsmøtet, 17. og 18. november, at heller ikke 2016 vil være mulig. Den norske delegasjonen vil legge fram sine vurderinger og anbefalinger om hvordan vi nå bør gå videre. Det får vi i neste uke. Så jeg må komme tilbake til Stortinget med den saken, når vi har vurdert den noe nærmere.

Presidenten: Sveinung Rotevatn har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Sveinung Rotevatn (V) [13:12:22]: Representanten Aasland, til liks med resten av arbeidspartirepresentantene, held seg konsekvent til budsjettforslaget fra Høgre–Framstegsparti-regjeringa i sin kritikk i denne salen. Det synest eg er litt rart, i og med at det var meir ambisiøst enn det dei raud-grøne sjølve presterte då dei sat i regjering. Dei held seg ikkje i det heile til budsjettforliket mellom Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti. Det synest eg ikkje er rart i det heile, for det er langt meir ambisiøst enn det dei sjølve gjorde i regjering, og meir ambisiøst enn det dei sjølve føreslår i denne budsjettbehandlina.

Så til representanten Aukrust, som seier at vi har fått meir fokus på klima og miljø no fordi vi veit meir. Var det mangel på kunnskap som gjorde at den førre regjeringa ikkje leverte godt nok på dette området? Visste ein ikkje nok om klima- og miljøutsleppa til å ha ei ordentlig satsing på kollektiv i byane, til å få i gang eit grønt skatteskitte, til å få ein grønar bilpark? Viss det var kunnskapen som var problemet, så har eg litt større forståing no enn det eg hadde før for kvifor det ikkje skjedde mykje. Vi «oversel» ikkje budsjettet vårt, som representanten Aukrust seier, vi berre forklarar kvifor det er det mest ambisiøse klimabudsjettet som er vedteke, og korleis det har vorte grønar etter behandlinga her i Stortinget.

Statsråd Tord Lien [13:13:41]: Landet fikk i fjor høst et nytt flertall. Det er derfor vi har det budsjettet vi har i dag. En forutsetning for å lykkes med å kombinere kampen mot klimautfordringene og fortsatt vekst og velstandsutvikling i

verden er at vi har tilgang på nok energi, og selvfølgelig mer fornybar energi. Da har jeg lyst til, med den litt dårlige stemningen jeg hører fra de rød-grønne – jeg tror kanskje, eller jeg må i hvert fall anta, at det er litt fordi de er sure for at vi får til så mye – å ta en liten, kjapp runde på hva vi har fått til når det gjelder fornybar energi etter at vi kom til makten, og det nye flertallet ble etablert i fjor høst.

Vi har økt innslagspunktet for grunnrenten på småkraftverk. Det vil gjøre at allerede utbygde anlegg vil kunne produsere mer kraft. Vi har utvidet fristen for å delta i sertifikatordningen. Enova har gitt tilsagn til ny pilot på Karmøy, det arbeides med mange store nettutbygginger i flere deler av landet, både i vest og i nord, og vi skal innføre grønne avskrivningsregler. Det er kjempemorsomt at de rød-grønne er veldig utålmodige etter det nå. Det er selvfølgelig regjeringen også, men de rød-grønne har jo hatt åtte år på seg til å få på plass dette. Vi har sagt at vi skal levere i løpet av neste år. Finansdepartementet sier at det sendes ut på høring før jul. Da vil næringen vite hvordan dette blir.

Vi har også gitt konsesjon til to nye mellomlandsforbindelser til Storbritannia og Tyskland. Det er viktig for at de landene kan fase ut sin kullproduksjon, og viktig for at vi styrker verdiskapingen i norsk kraftproduksjon. Vi har ennå ikke innført et enøkfradrag, men vi har faktisk styrket og forbedret ordningen med tilskudd til enøktiltak i egen bolig. Akkurat det mener jeg også er et godt eksempel på hvordan det nye flertallet først og fremst tar tak i energi- og klimautfordringer, nemlig ved å mobilisere og stimulere til innsats fra industri og fra vanlige folk.

Jeg setter stor pris på utålmodigheten, både fra samarbepartiene og fra de rød-grønne, men mange av de tingene vi har gjort, og de tingene vi er i ferd med å gjøre, skjer på grunn av at vi har et annet flertall enn vi hadde før valget i fjor høst.

Ola Elvestuen (V) [13:16:49]: Det har vært en interessant debatt. En av de mer påfallende tingene, synes jeg, er at faktisk alle partier snakker om hvor viktig det er å gjennomføre klimatiltak – jeg understreker alle partier. Det bør være en betryggelse og en styrke for statsråden, som reiser til Lima nå, og skal være der neste uke sammen med deler av komiteen, at det i det arbeidet som gjøres der, virkelig er et politisk samlet storting som går inn for å gjennomføre aktive klimatiltak.

Vi må se på hvem det er som gjennomfører, og da må jeg gjenta det jeg sa også tidligere: Det er borgerlig side som gjennomfører de tiltakene som nå ligger her, og det er et taktskifte i forhold til det vi har hatt tidligere. Det er ikke noen tvil om at man har en større vilje til å sette inn tiltak som vil føre til endring i årene framover, og man skal ikke se seg blind på størrelsen av endringen nå, for hvis man ønsker å se tilbake, er det akkurat som da man satte i gang med elbilfordelene tilbake i 2002–2003, og det har vokst som en stor budsjettpost fram til i dag. Endringene i det grønne skiftet, bilavgifter, vil føre til store kostnader og ha stor betydning i årene framover. Dette er et stort skifte.

Storbyene er tatt opp. Dette er et veldig godt budsjett for de store byene. Det er over 30 pst. økning i belønningsordningen, som nå kommer opp i 1,3 mrd. kr, og som virkelig begynner å få stor betydning i de store byene, og nå har man også et flertall som spiller på lag med de store

byene og deres utfordringer. Jeg har selv sittet som byråd i Oslo – bare for to år siden – med et samferdselsbudsjett og ikke fått én krone av statlige midler inn i den satsingen som var den gangen. Så også her er det et skifte.

Tilbake til da Venstre sist var i regjering og hadde samferdselsministeren. Den gangen var det ganske mye kreativitet på det feltet. Det var da man fikk mye av det vi jobber med i dag, man fikk inn belønningsordningen, som var nevnt tidligere. Man slapp fri ekspressbussene, som har hatt stor betydning, vi jobbet oss igjennom mye av grunnlaget for Oslopakke 3, og man hadde konkurranseutsetting på jernbane – mange av disse elementene som vi jobber med framover.

En ting vi også kan legge merke til i dette budsjettet, er at vi har en belønningsordning for sykkel, på 70 mill. kr, selvfølgelig med ambisjoner om at den skal bli mye større

Jeg har lyst til å si til slutt: Det som er bemerkelsesverdig, er at selv om det er mye debatt, er det ingen som klager på budsjettresultatet. Det virker som om man er samstemte i at resultatet vi skal vedta på klima og miljø, er godt.

Oskar J. Grimstad (FrP) [13:20:15]: Arbeidarpartiet er såre, det høyrer vi på innlegget til representanten Terje Aasland. Haldninga er at mellompartia burde støtte opp om forslaga til Arbeidarpartiet fordi dei er nærare kvarandre, og fordi ein har ei større felles forståing for klimautfordringa.

Eg kan hugse ein av dei siste debattane før den raudgrøne regjeringa måtte gå av. Då sa partileiar Trine Skei Grande at av alle forslaga Venstre hadde fremja dei siste fire åra – og det var slett ikkje få – hadde ikkje Arbeidarpartiet gitt støtte til eitt einaste eitt. Då er det ganske søkt at ein no hissar seg opp og nærmast krev, i opposisjon, at mellompartia skal støtte opp om forslaga fordi ein er nærare kvarandre enn den sitjande regjeringa.

Vi leverer i dag tidenes klimabudsjett, og det etter gode forhandlingar med Kristeleg Folkeparti og Venstre – det tok litt tid – der ein nådde fram i eit fellesskap som var større enn det dei opplevde med Arbeidarpartiet.

Ketil Kjenseth (V) [13:21:45]: Jeg har lyttet til debatten, og det er interessant å høre at Venstre blir bedt om jekke seg litt ned, men vi har vel tenkt å jekke oss opp. Det er ingen tvil om at det er et taktskifte når det gjelder klima- og miljøpolitikk når Venstre kommer i maktposisjon. Det er vel nok å nevne at det har vært en rød-grønn pauseknapp i fem år etter at en la på biodieselavgiften. Det har ikke skjedd så mye når det gjelder utslippsreduksjoner, og det skjedde i hvert fall ingenting når det gjelder den industrielle produksjonen og investeringer i alternative drivstoff under den rød-grønne regjeringas styre. Det er nå vi får utløst markedene, og dermed kommer også investeringene i ny teknologi som gjør at en får fram drivstoff med mindre utslipp.

Hvis vi ser tilbake på de åtte årene med rød-grønt styre, fremmet Venstre mange miljøforslag, som representanten Grimstad refererte til. Men vi fremmet ikke bare miljøforslag. Det var også mange andre forslag i Stortinget, og jeg husker bare at vi kom til et forlik om klima. Det skjedde ikke fordi de rød-grønne ville det så veldig gjerne. Vi måtte jo nærmest slepe de rød-grønne med oss.

Hvis en ser på kommunesektoren, har det heller ikke skjedd så mye de siste åtte årene når det gjelder klima. I Sverige har de klimapådrivere og tenker rundt dette på en helt annen måte. Sverige har jobbet veldig godt på lokalplan med å få ned klimautslippene og omstille energisektoren sin. Det er en satsing jeg virkelig savner i Norge: at vi nede på kommunenivå får målrettede tiltak. Da må vi også tenke på hvordan vi kan legge til rette for økonomiske incentiver for å få til det. Etter at øremerkinga av midler til miljøvernkonsulenter, som det het, forsvant på slutten av 1990-tallet, har de fleste kommuner i dag fjernet den ene som eventuelt var ansatt som miljøkonsulent. Og jeg har ikke sett noen stillingsbetegnelser i Norge på en lokal miljøstilling som heter «klimapådriver». Så vi har et stykke å gå også her, og her må vi jobbe framover, de neste årene, for å legge til rette for det.

Presidenten: Representanten Ola Elvestuen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ola Elvestuen (V) [13:24:31]: Nå skal jeg bare takke for debatten, og prøve å ikke si noe som forlenger den ytterligere.

Jeg vil gjenta det jeg sa tidligere i dag, at det som er påfallende, er at man har et samstemt storting, med alle partiene, som er veldig opptatt av at vi må ha tiltak i klimapolitikken. Det er en ganske stor samstemmighet om det vi må gjøre internasjonalt, og det er sterk støtte til klima- og miljøministeren i hennes internasjonale arbeid. Og vi har en levende debatt om hvordan vi skal gjennomføre tiltak, og om den viljen man har til å gjennomføre tiltak i Norge.

Jeg gjentar det jeg sa i stad, at jeg synes også det er bra at det ikke er noen stor uenighet om klimatiltakene og det som ligger i budsjettet, og lite kritikk. Men jeg har tenkt å nevne én liten ting – ikke kritikk av meg selv, men mer en utfordring – om hva som er viktig å gjøre framover. Det er klart at med dette budsjettet må vi også satse på biologisk mangfold, og kulturlandskap og kulturminnevern vil bli viktig i årene framover.

Presidenten: Representanten Terje Aasland har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Terje Aasland (A) [13:25:53]: Jeg skal heller ikke forlange debatten, tror jeg. Jeg vil også si at jeg synes debatten har vært god. Jeg synes det er bra – jeg understreker det som Ola Elvestuen nå sa – at når det massive engasjementet for klimaet er til stede i salen, er det et godt utgangspunkt for framtiden for å forme en ny og forsterket politikk på kanskje vår tids aller viktigste område.

Så kan vi la ordspill være. Jeg bare registrerer at ordet «taktskifte» er et moteord som de borgerlige har begynt å bruke. Vi får se hva som ligger i det. Jeg mener det er forholdsvis moderat, det som ligger i statsbudsjettet nå når det gjelder klima. Når det gjelder effekten av de ulike alternativene som vi skal votere over i dag: Hvis en tar utgangspunkt i forliket eller i Arbeiderpartiets budsjett, er jeg usikker på hva det er som har best reduksjoner i klimagassutslipp i seg. Men det tror jeg vi skal la ligge.

Så til slutt: Det blir uttrykt at klimaforliket er forsterket. Min påstand er at klimaforliket er et forlik inngått med syv partier. Det er ikke forsterket. Jeg skulle gjerne sett at vi kunne forsterke det, og også få med det siste partiet som ikke er en del av klimaforliket. Det hadde vært en styrke for et samlet storting.

Presidenten: Representanten Åsmund Aukrust har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Åsmund Aukrust (A) [13:27:18]: Først til representanten Rotevatn som nærmest insinuerte at vi hadde manglet kunnskap, og at det var det vi hadde fått det siste året. Det var snakk om å misforstå med vilje. Det jeg sa, var at FN's klimarapporter åpenbart har ført til mer politisk debatt i Norge. Det tror jeg også representanten Rotevatn er enig i.

Så er det påfallende at de som synes å være mest fornøyd med dette klimabudsjettet, er Fremskrittspartiets representanter, som kaller det en historisk dag, som kaller det taktskifte. Det er de som går lengst i jubelen over budsjettet. Det burde være et tankekors for alle oss andre.

Så helt til slutt: Det var en som nevnte at den rød-grønne regjeringen var tvunget til et forlik om klima. Nei, den rød-grønne regjeringen var ikke det. Den rød-grønne regjeringen hadde flertall. Men man gikk til Stortinget for å få et forlik på klima fordi man syntes det var lurt, fordi man syntes det var smart. Nå har et flertall i Stortinget satt det eneste partiet som ikke var med på forliket, til å forvalte forliket. Og på toppen av det hele sier man at forliket gjennom det har blitt forsterket. Det har det ikke. Derfor har Arbeiderpartiet tatt initiativ nettopp til å få et nytt klimaforlik som skal forsterke det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Sak nr. 3 [13:28:30]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2014 under Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Innst. 75 S (2014–2015), jf. Prop. 26 S (2014–2015) og Prop. 27 S (2014–2015), kap. 3595)

Ola Elvestuen (V) [13:29:05] (komiteens leder og ordfører for saken): Jeg skal ikke holde et innlegg om selve saken, den er det enstemmighet om. Men jeg skal gjøre oppmerksom på en feil i innstillingen. Under III skal det stå «Inntekter». Videre er det feil i beløpet under kap. 3595 post 01. Der skal det stå «fra kr 57 900 000 til kr 59 900 000». Jeg vil be om at dette rettes opp når vi skal ha votering.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Sak nr. 4 [13:29:50]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2014 under Olje- og energidepartementet (Innst. 76 S (2014–2015), jf. Prop. 33 S (2014–2015))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Da er vi nesten klar til å gå til votering. Før vi gjør det, vil statsråd Tord Lien overbringe fem kgl. proposisjoner.

Statsråd Tord Lien overbrakte 5 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Da er vi klar til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 14 (Konstitusjonelle institusjoner)

I

På statsbudsjettet for 2015 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	10 829 000	
	50	Det kongelige hoff	169 386 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	20 000 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	9 013 000	
	50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	18 382 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	875 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	346 300 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	174 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek .	1 500 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	13 000 000	
	74	Reisetilskudd til skoler	3 500 000	
42		Ombudsmannsnemnda for Forsvaret		
	1	Driftsutgifter	6 800 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	64 300 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	13 000 000	
45		Nasjonal institusjon for menneskerettigheter		
	1	Driftsutgifter	9 300 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	460 000 000	
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	21 500 000	
		Totale utgifter		2 215 810 000
Inntekter				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	7 600 000	
	3	Leieinntekter	900 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 800 000	
	2	Refusjon utland	800 000	
		Totale inntekter		11 100 000

II

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at en i 2015 kan inngå avtaler for oppgaver som blir avsluttet i 2015 og senere under kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor den kostnadsrammen som er nevnt i Prop. 1 S (2014–2015).

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 21 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–7 og forslag nr. 13, fra Terje Aasland på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 8–11 og forslag nr. 14, fra Terje Aasland på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 12, fra Terje Aasland på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 15, fra Terje Aasland på vegne av Arbeider-

partiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne

- forslagene nr. 16–20, fra Marit Arnstad på vegne av Senterpartiet
 - forslag nr. 21, fra Ingunn Gjerstad på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- Det votes over forslag nr. 21, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å innlemme solceller i Enovas rettighetsbaserte støtteordning for energitiltak i husholdningene.»

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 96 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.46.40)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 16–20, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en permanent ordning med merverdiavgiftskompensasjon knyttet til antikvarisk vedlikehold, rettet mot -eiere av bygninger som er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i eiendomsskatteloven som fritar alle eiere av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag til andre modeller for skatte- og avgiftslettelser som kan bidra til jevnt, godt vedlikehold av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å reetablere den modellen for finansiering av Norsk kulturminnefond som gjaldt fram til budsjettåret 2013, da de årlige midler som Norsk kulturminnefond hadde til disposisjon, var knyttet til avkastningen av en fondskapital.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet innen 2020 har 300 mill. kroner til utdeling årlig.»

Votering:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 94 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.47.02)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 15, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen forsere arbeidet med kartlegging og verdisetting av friluftsområder.»

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 64 mot 37 ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.47.23)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 12, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vise hvordan den rettighetsbaserte ordningen for ENØK-støtte til husholdningene kunne vært innrettet og innført med støtte fra Enova på en slik måte at den spiller en framtidig ordning med skattefradrag for tilsvarende investeringer.»

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne ble med 60 mot 41 ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.47.45)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 8–11, og forslag nr. 14, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at oppsigelser og eventuelle permitteringer ikke går på bekostning av nødvendig vedlikehold, og at det ikke reduserer de strenge HMS-kravene som gjelder for norsk sokkel.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå situasjonen for norsk leverandørindustri, hvor formålet er å belyse hvordan norsk industriell kompetanse kan videreutvikles med utgangspunkt i aktiviteten på sokkelen, herunder hvordan kompetansen i norsk leverandørindustri kan bidra i andre sektorer. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget i revidert statsbudsjett for 2015 med en sak om dette.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke ordningen med utjamning av overføringstariffer som reduserer forskjeller i nettleien.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen legge fram en egen sak om Norges CCS-strategi med et konkret forslag til hvordan man i tråd med klimaforliket kan etablere et fullskala CO₂-fangst- og lagringsanlegg i Norge.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremlegge en egen sak til Stortinget, hvor de redegjør for status for ivaretagelse og vedlikehold av kulturminner, verneverdige gjenstander og objekter i Norge. Regjeringen bes i den sammenheng fremme forslag til tiltak som sikrer en større forutsigbarhet for hvordan vi bedre kan ivareta viktige kulturminner og kulturmiljø.»

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 58 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.48.08)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1–7 og forslag nr. 13, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennom en opptrappingsplan styrke Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) for å bistå kommunene på en enda bedre måte i arbeidet med flom og skred.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for kompensasjon til kommuner som rammes av naturskade og legge dette fram som en egen sak for Stortinget. Målet er å sikre mer forutsigbarhet ved at staten i større grad påtar seg et økonomisk ansvar i de tilfeller hvor kommunene rammes av flom, skred og naturkatastrofer.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at NVE forserer faresonekartlegging i de 120 mest utsatte kommunene.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen allerede i revidert budsjett fremlegge en tidsplan og samtidig avsette tilstrekkelige midler til NVE, slik at man kommer å jour blant annet med faresonekartleggingen og gjenoppbygging av allerede rammede områder.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at oljeselskapene tar i bruk ledig riggkapasitet for permanent å plugge brønner som i dag er midlertidig plugget på norsk sokkel.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte om hvilke teknologier som skal omfattes av den rettighetsbaserte støtteordningen for ENØK-tiltak, og hvordan regjeringen skal påse at gjennomføringen av en rettighetsbasert støtteordning for ENØK i husholdningene ikke går ut over Enovas muligheter til å løfte sine øvrige, sentrale oppgaver.»

Komiteens hadde innstilt:

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert statsbudsjett inkludere borettslag i den rettighetsbaserte ordningen med ENØK-tilskudd for husholdningene.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en strategi for å øke skogvernet i Norge.»

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 58 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.48.34)

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at under rammeområdene har enkelte av stikkordene som gjelder «kan overføres» og «kan nyttes under», ikke kommet med i innstillingen.

Presidenten ber om fullmakt til å rette opp dette og til at en berikket innstilling vil bli trykket. Ingen har stemt imot det.

A

Rammeområde 12 (Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2015 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	165 674 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70 og 72</i>	25 469 000	
	50	Overføring til Sametinget, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv., <i>kan overføres</i> ..	1 550 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	12 400 000	
	72	Tilskudd til olje- og energiformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	2 000 000	
1810		Oljedirektoratet		
	1	Driftsutgifter	256 647 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	133 450 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
1815		Petoro AS		
	70	Administrasjon	321 689 000	
	72	Administrasjon, Petoro Iceland AS ..	3 500 000	
	73	Statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk kontinentalsokkel, <i>kan overføres</i>	26 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Driftsutgifter	486 515 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	74 824 000	
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 72</i>	258 404 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 900 000	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	14 000 000	
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i>	2 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i> ...	40 000 000	
	74	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	10 600 000	
1825		Energiomlegging, energi- og klimateknologi		
	50	Overføring til Energifondet	1 496 000 000	
1830		Forskning og næringsutvikling		
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	22 376 000	
	50	Overføring til Norges forskningsråd	694 326 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	30 400 000	
	71	Tilskudd til forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	4 000 000	
	72	Tilskudd til INTSOK	17 000 000	
	73	Tilskudd til INTPOW	4 000 000	
1840		CO2-håndtering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 985 000	
	50	CLIMIT	199 800 000	
	70	Gassnova SF, <i>kan overføres</i>	112 846 000	
	71	Forskningstjenester, TCM DA, <i>kan overføres</i>	1 747 000 000	
	72	Lån, TCM DA, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
	75	Tilskudd, CO2-håndtering internasjonalt, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	30	Investeringer	38 000 000 000	
2490		NVE Anlegg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-67 000 000	
		2 Driftsutgifter	61 300 000	
		3 Avskrivninger	5 000 000	
		4 Renter av statens kapital	700 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
		Totale utgifter		44 218 355 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
4800		Olje- og energidepartementet		
	3	Oppdrags- og samarbeidsinntekter ..	1 998 000	
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 100 000	
4810		Oljedirektoratet		
	1	Gebyrinntekter	25 975 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter ..	71 329 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 140 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Gebyrinntekter	69 932 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter ..	70 930 000	
	40	Flom- og skredforebygging	19 000 000	
4825		Energiomlegging, energi- og klimateknologi		
	85	Fondsavkastning	1 418 000 000	
4840		CO2-håndtering		
	80	Renter, TCM DA	59 000 000	
	86	Avdrag, TCM DA	1 156 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	188 800 000 000	
		2 Driftsutgifter	-33 400 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 000 000 000	
		4 Avskrivninger	-26 700 000 000	
		5 Renter av statens kapital	-5 700 000 000	121 000 000 000
	30	Avskrivninger	26 700 000 000	
	80	Renter av statens kapital	5 700 000 000	
5490		NVE Anlegg		
	1	Salg av utstyr mv.	200 000	
		Totale inntekter		156 303 604 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan:

Overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 3
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 1830 post 22	kap. 4830 post 10
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan overskride bevilgningen under kap. 1815 Petoro AS, post 73 Statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på

islandsk kontinentalsokkel med inntil 35 mill. kroner til utgifter som påløper i forbindelse med utvinningstillatelser, som skal fordeles mellom deltakerne i utvinningstillatelsene etter deltakerandel.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2015 kan:

- overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglershonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning

samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

2. godkjenne utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel og overskride bevilgningen med inntil 5 mrd. kroner under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
1825		Energiomlegging, energi- og klimateknologi	
	50	Overføring til Energifondet	400 mill. kroner
1840		CO ₂ -håndtering	
	75	Tilskudd, CO ₂ -håndtering internasjonalt	126 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser ut over gitte bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i

2015 kan pådra seg forpliktelser utover gitte -bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 mill. kroner
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35 mill. kroner
	73	Statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk kontinentalsokkel	100 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	100 mill. kroner
1830		Forskning og næringsutvikling	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	10 mill. kroner
1840		CO ₂ -håndtering	
	70	Gassnova SF	20 mill. kroner

VII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettlige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

VIII

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

- løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.

- avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

IX

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2015 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØE sin forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

- utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
- utviklingsprosjekter under Gassled.

X

Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser ut-

over gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petro-leumsvirksomheten knyttet til kontraktsmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

Andre fullmakter

XI

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2015 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 20 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XIII

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan godkjenne overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler for Petoro AS som forvalter av SDØE der det antas at ressursene i utvinningstillatelsen på tidspunkt for overdragelsen er mindre enn 3 mill. Sm³ oljeekvivalenter.

XIV

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003–2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XV

Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2015 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVI

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

XVII

Lån til TCM DA

Stortinget samtykker i at lån til TCM DA aktiveres i statens kapitalregnskap.

B

Rammeområde 13 (Miljø)

I

På statsbudsjettet for 2015 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
595		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur		
	1	Driftsutgifter	254 654 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	462 541 000	
	30	Geodesiobservatoriet i Ny-Ålesund, kan overføres	20 700 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1400		Klima- og miljødepartementet		
	1	Driftsutgifter	212 966 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	72 983 000	
	62	Den naturlige skolesekken	2 500 000	
	65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	70	Frivillige miljøorganisasjoner og allmennyttige miljøstiftelser	57 705 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	42 477 000	
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i> ..	4 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	30 507 000	
	79	Tilskudd til kulturminneforvaltning	16 998 000	
1406		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	5 107 000	
1408		Radioaktiv forurensning i det ytre miljø		
	1	Driftsutgifter	14 187 000	
1409		MAREANO		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 334 000	
1410		Miljøforskning og miljøovervåking		
	21	Miljøovervåking og miljødata	190 444 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	167 484 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	200 375 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøforskning	6 753 000	
	54	Artsprosjektet m.m.	29 820 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforsk-ningsinstituttene	40 810 000	
	72	Tilskudd til GenØk – Senter for biosikkerhet	11 900 000	
	73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	12 433 000	
1420		Miljødirektoratet		
	1	Driftsutgifter	586 151 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	124 941 000	
	22	Statlige vannmiljøtiltak	249 740 000	
	23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet	86 108 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	23 817 000	
	31	Tiltak i verneområder, <i>kan overføres</i>	46 600 000	
	35	Statlige erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	331 112 000	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i> ...	31 649 000	
	61	Tilskudd til klimatilpassingstiltak	2 000 000	
	69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i> ..	41 120 000	
	70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	22 600 000	
	71	Marin forsøpling	10 000 000	
	72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	150 755 000	
	73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	68 077 000	
	74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	300 000 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	420 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	63 000 000	
	77	Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.	8 149 000	
	78	Friluftformål, <i>kan overføres</i>	147 275 000	
	79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under postene 39 og</i> <i>69</i>	1 306 000	
	81	Verdensarvområder, kulturlandskap og verdiskaping naturarv, <i>kan</i> <i>overføres, kan nyttes under post</i> <i>21</i>	25 521 000	
	82	Tilskudd til truede arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan</i> <i>nyttes under post 21</i>	53 439 000	
	84	Internasjonalt samarbeid	1 782 000	
	85	Naturinformasjonsentre, <i>kan</i> <i>overføres</i>	53 720 000	
1425		Vilt- og fisketiltak		
	1	Driftsutgifter	12 788 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	26 041 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan</i> <i>overføres</i>	11 000 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i> Riksantikvaren	27 600 000	
1429				
	1	Driftsutgifter	130 024 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	67 915 000	
	50	Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 396 000	
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	4 000 000	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	29 605 000	
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	119 354 000	
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	50 432 000	
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	44 997 000	
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan</i> <i>overføres</i>	60 479 000	
	75	Tilskudd til fartøyvernsetrene, <i>kan overføres</i>	7 576 000	
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet <i>kan</i> <i>overføres</i>	7 964 000	
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan</i> <i>overføres</i>	38 227 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	75 444 000	
1471		Norsk Polarinstitut		
	1	Driftsutgifter	213 666 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	66 090 000	
	50	Stipend	496 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1472	50	Svalbard miljøvernfond Overføringer til Svalbard miljøvernfond	14 638 000	
1474	50	Fram – Nordområdesenter for klima- og miljøforskning Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 1 og 70</i>	24 153 000	
	70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 1 og 50</i>	28 000 000	
1481	1	Klimakvoter Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 737 000	
	23	Kvotekjøp, statsansattes flyreiser, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
1482	1	Internasjonale klima- og utviklingstiltak Driftsutgifter	82 614 000	
	73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i>	2 909 998 000	
2465	24	Statens kartverk Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-1 066 600 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 047 127 000	
		3 Avskrivninger	17 080 000	
		4 Renter av statens kapital	2 393 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 700 000	
		Totale utgifter		8 835 974 000
Inntekter				
3595	1	Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur	371 122 000	
4400	2	Klima- og miljødepartementet Diverse inntekter	396 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	1 626 000	
4420	1	Miljødirektoratet Oppdrag og andre diverse inntekter .	1 399 000	
	4	Gebyrer, forurensningsområdet	34 557 000	
	6	Gebyrer, fylkesmannsembetenes miljøvernavdelinger	27 725 000	
	7	Gebyrer, kvotesystemet	10 884 000	
	8	Gebyrer, naturforvaltningsområdet ..	4 614 000	
	9	Internasjonale oppdrag	6 971 000	
4429	2	Riksantikvaren Refusjoner og diverse inntekter	4 148 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 175 000	
4471	1	Norsk Polarinstitut Salgs- og utleieinntekter	10 358 000	
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	57 089 000	
	21	Inntekter, Antarktis	12 752 000	
4481	1	Salg av klimakvoter Salgsinntekter	335 500 000	
		Totale inntekter		880 316 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2015:

1. Kan overskride bevilgningen under kap. 595 post 1 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3595 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. Overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubrukte inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

III

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2015 kan omdisponere inntil 15 mill. kroner mellom kap. 595 Statens kartverk, arbeid med ting-

lysing og nasjonal geografisk infrastruktur, post 1 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2015 kan fravike spesifikasjonene under kap. 2465 Statens kartverk, post 24 Driftsresultat, ved bruk av reguleringsfondet.

V

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2015 kan foreta bestillinger av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, arbeid med tinglysning og nasjonal geografisk infrastruktur, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 kan:

overskride bevilgningen under

mot tilsvarende merinntekter under

kap. 1400 post 1
kap. 1420 post 23
kap. 1429 post 1
kap. 1471 post 1
kap. 1471 post 21
kap. 1472 post 50

kap. 4400 post 2
kap. 4420 postene 1, 4, 6, 8 og 9
kap. 4429 postene 2 og 9
kap. 4471 postene 1 og 3
kap. 4471 post 21
kap. 5578 post 70

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VII

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at:

1. Klima- og miljødepartementet i 2015 kan overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 1 Driftsutgifter, til dekning av honorarer, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimakvoter.
2. Klima- og miljødepartementet i 2015 kan overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Kvotekjøp, generell ordning, med et beløp som tilsvarer

inntekter fra salg av klimakvoter som er regnskapsført på kap. 4481 Salg av klimakvoter, post 1 Salgsinntekter.

VIII

Kjøp av klimakvoter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 kan inngå avtaler om kjøp av klimakvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene innenfor en samlet ramme på 2 000 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Kvotekjøp, generell ordning.

IX

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 kan foreta bestillinger av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420	22	Miljødirektoratet Statlige vannmiljøtiltak	45,0 mill. kroner
1420	31	Miljødirektoratet Tiltak i verneområder	3,0 mill. kroner

X

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger,

men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420	30	Miljødirektoratet Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	55,0 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	1,8 mill. kroner
	33	Statlig erverv, marint vern	3,6 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	116,4 mill. kroner
	78	Friluftsmål	3,0 mill. kroner
	85	Naturinformasjonssentre	2,0 mill. kroner
1429	21	Riksantikvaren Spesielle driftsutgifter	14,0 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	30,0 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10,0 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10,0 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	12,0 mill. kroner
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet	1,0 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	10,0 mill. kroner
1482	73	Klima- og skogsatsingen	810,5 mill. kroner

XI

Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 kan pådra forpliktelser for framtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over gitt bevilgning under kap. 1420 Miljødirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 127,0 mill. kroner.

XII

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2015 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas én gang i året for FN's klima- og skogprogram, samt Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility, Forest Investment Program og BioCarbon Fund plus.
2. Utbetalinger av kjernebidrag til Global Green Growth Institute kan foretas i henhold til organisasjonens regelverk.

XIII

Utbetaling av renter på tilskudd

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge til FN's klima- og skogprogram, Brasils Amazonasfond, Guyana REDD+ Investment Fund, Global Green Growth Institute, Forest Carbon Partnership Facility, Forest Investment Program og BioCarbon Fund plus kan benyttes til tiltak som avtales mellom Klima- og miljødepartementet og den enkelte mottaker.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling – med de foretatte rettelser – ble bifalt med 56 mot 42 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.49.26)

Votering i sak nr. 3

900 000 kroner. Endringsbeløpet på 2 000 000 kroner er imidlertid riktig slik det står i innstillingen.

Presidenten: Her vil presidenten presisere at det under debatten ble gjort oppmerksom på en feil innstillingen. Det riktige skal være at det under III skal stå Inntekter. Videre skal det under kap. 3595 post 1 stå «forhøyes med fra kr 57 900 000 til kr 59 900 000». Beløpene skal altså være i millioner kroner, og tilbeløpet rettes i tillegg med

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2014 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
1400	81	Klima- og miljødepartementet Byutvikling, lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres, nedsettes med</i> fra kr 2 957 000 til kr 2 842 000	115 000
1410	70	Miljøforskning og miljøovervåkning Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene <i>forhøyes med</i> fra kr 33 773 000 til kr 33 888 000	115 000
1420	1	Miljødirektoratet Driftsutgifter, <i>forhøyes med</i> fra kr 722 651 000 til kr 752 051 000	29 400 000
	34	Statlig erverv nasjonalparkplaner, <i>kan overføres, nedsettes med</i> fra 164 528 000 til kr 0	164 528 000
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning, forhøyes med</i> fra kr 420 000 000 til kr 480 000 000	60 000 000
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning, forhøyes med</i> fra kr 57 000 000 til kr 71 500 000	14 500 000
1429	21	Riksantikvaren Spesielle driftsutgifter <i>nedsettes med</i> fra kr 87 485 000 til kr 81 485 000	6 000 000
1471	21	Norsk Polarinstitut Spesielle driftsutgifter, <i>forhøyes med</i> fra kr 69 542 000 til kr 72 082 000	2 540 000
1481	22	Kjøp av klimavoter Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres, nedsettes med</i> fra kr 250 000 000 til kr 0	250 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter:			
4420	4	Miljødirektoratet Gebyrer, forurensningsområdet <i>forhøyes med</i> fra kr 29 759 000 til kr 36 759 000	7 000 000
	7	Gebyrer, kvotesystemet <i>forhøyes med</i> fra kr 10 600 000 til kr 20 300 000	9 700 000
	9	Internasjonale oppdrag <i>forhøyes med</i> fra kr 29 084 000 til kr 51 484 000	22 400 000
4481	1	Salg av klimavoter Salgsinntekter <i>nedsettes med</i> fra kr 539 600 000 til kr 0	539 600 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Formål	Kroner
1420	34	Miljødirektoratet Statlig erverv, nasjonalparker	176,6 mill. kroner
1429	21	Riksantikvaren Spesielle driftsutgifter	27,0 mill. kroner

III

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
3595	01	Kommunal- og moderniseringsdepartementet Gebyrinntekter, tinglysing, borettslag, forhøyes med	2 000 000
		fra kr 57 900 000 til kr 59 900 000	
	02	Gebyrinntekter, tinglysing, fast eiendom, forhøyes med	43 000 000
		fra kr 320 000 000 til kr 363 000 000	

Votering:

Votering i sak nr. 4

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2014 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
1810	1	Oljedirektoratet Driftsutgifter, blir a u k a med	4 200 000
		frå kr 257 300 000 til kr 261 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i> , blir a u k a med ..	60 000 000
		frå kr 150 100 000 til kr 210 100 000	
1820	1	Noregs vassdrags- og energidirektorat Driftsutgifter, blir a u k a med	25 000
		frå kr 493 600 000 til kr 493 625 000	
	22	Flaum- og skredførebygging, <i>kan overførast, kan nyttast under postane 60 og 72</i> , blir a u k a med	24 000 000
		frå kr 241 300 000 til kr 265 300 000	
1840	21	CO ₂ -handtering Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast, kan nyttast under post 74</i> , blir n e d s e t t med	10 000 000
		frå kr 15 000 000 til kr 5 000 000	
	70	Gassnova SF, <i>kan overførast, kan nyttast under postane 73 og 74</i> , blir n e d s e t t med	9 500 000
		fra kr 154 300 000 til kr 144 800 000	
	71	Forskingstenester, TCM DA, <i>kan overførast</i> , blir n e d s e t t med	32 000 000
		frå kr 1 764 000 000 til kr 1 732 000 000	
	73	Fullskala CO ₂ -handtering på Mongstad, <i>kan overførast, kan nyttast under post 70</i> , blir n e d s e t t med	27 500 000
		frå kr 28 000 000 til kr 500 000	
	74	(Ny) Transport av CO ₂ , <i>kan overførast</i> , blir l ø y v d med	10 000 000
2440	30	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomhet Investeringar, blir n e d s e t t med	1 000 000 000
		frå kr 38 000 000 000 til kr 37 000 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
2490		NVE Anlegg	0
	24	Driftsresultat	
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	-85 000 000
		Driftsutgifter	80 700 000
		Avskrivningar	4 000 000
		Renter av statens kapital	300 000
		Investeringsformål	1 000 000
		Reguleringsfond	- 1 000 000
		0
		Inntekter:	
4800	70	Olje- og energidepartementet Garantiprovisjon, Gassco, blir a u k a med	200 000
		frå kr 1 200 000 til kr 1 400 000	
4810		Oljedirektoratet	
	1	Gebyrinntekter, blir a u k a med	4 200 000
		frå kr 15 000 000 til kr 19 200 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter, blir a u k a med	60 000 000
		frå kr 71 400 000 til kr 131 400 000	
	4	Sal av undersøkingsmateriale, blir a u k a med	37 000 000
		frå kr 36 000 000 til kr 73 000 000	
4840		CO ₂ -handtering	
	80	Renter, TCM DA, blir n e d s e t t med	5 000 000
		frå kr 89 000 000 til kr 84 000 000	
	86	Avdrag, TCM DA, blir n e d s e t t med	12 000 000
		frå kr 1 111 000 000 til kr 1 099 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsverksemda	
	24	Driftsresultat, blir n e d s e t t med	7 200 000 000
		frå kr 126 100 000 000 til kr 118 900 000 000	
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	180 800 000 000
		Driftsutgifter	-31 600 000 000
		Leite- og feltutviklingsutgifter	-2 300 000 000
		Avskrivningar	-23 100 000 000
		Renter av statens kapital	-4 900 000 000
		118 900 000 000
	80	Renter av statens kapital, blir n e d s e t t med	800 000 000
		frå kr 5 700 000 000 til kr 4 900 000 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	
	70	Bidrag til kulturminnevern, blir a u k a med	3 200 000
		frå kr 2 400 000 til kr 5 600 000	
5685		Aksjar i Statoil ASA	
	85	Utbytte, blir a u k a med	7 691 000 000
		frå kr 14 955 000 000 til kr 22 646 000 000	

II

Fullmakt til å inngå forplikting ut over gitt løyving

Stortinget samtykkjer i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan pådra seg forpliktingar utover gitt løyving innanfor følgjande beløp:

Kap	Post	Formål	Samla ramme
1815	73	Petoro AS Statleg deltaking i petroleumsverksemd på islandsk kontinentalsokkel	30 mill. kroner

III

Oppheving av vedtektene til Konesjonsavgiftsfondet
Stortinget samtykkjer i at Konesjonsavgiftsfondets vedtekter, vedtekte av Stortinget 31. januar 1975, blir oppheva når endringane i industrikonesjonslova og vassdragsreguleringslova fremja i Prop. 4 L (2014–2015) trer i kraft.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 5 [13:50:18]

Referat:

- (108) Endringer i arbeidsmiljøloven og sosialtjenesteloven (adgang til midlertidig ansettelse mv. og vilkår om aktivitet for stønad til livsopphold) (Prop. 39 L (2014–2015))
Enst.: Sendes arbeids- og sosialkomiteen.
- (109) Tillegg til Prop. 36 S (2014–2015) om ny saldering av statsbudsjettet 2014 (Prop. 41 S (2014–2015))
Enst.: Sendes finanskomiteen.

- (110) Transplantasjonslov og obduksjonslov (Prop. 38 L (2014–2015))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
- (111) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Pål Farstad, Terje Breivik og Ketil Kjenseth om innføring av en begrenset angrerett for næringsdrivende ved telefonsalg av annonsetjenester og lignende («katalog-haivirksomhet») (Dokument 8:35 S (2014–2015))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
- (112) Endringer i utlendingsloven (bortvisning på grunn av straff i utlandet) (Prop. 37 L (2014–2015))
Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
- (113) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal, Rigmor Andersen Eide og Rasmus Hansson om å sikre at ulovlig fremskaffede produkter fra hai ikke importeres til Norge (Dokument 8:39 S (2014–2015))
- (114) Endringer i statsbudsjettet 2014 under Nærings- og fiskeridepartementet (Statkraft SF – finansielle rammer) (Prop. 40 S (2014–2015))
Enst.: Nr. 6 og 7 sendes næringskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.51.